

مرگ در حرکت آهسته

زنان و دختران تحت حاکمیت طالبان

AMNESTY
INTERNATIONAL

سازمان عفو بین الملل جنبشی است متشکل از بیش از 10 میلیون نفر که برای بسیج انسانیت در هر شخص و مبارزه برای تغییر کار می کند تا همه ما بتوانیم از حقوق بشر بهره مند شویم.

چشم انداز ما ایجاد دنیایی است که در آن کسانی که در قدرت هستند به وعده های خود پایبند می مانند، به قوانین بین الملل احترام می گذارند و پاسخگو قرار داده می شوند.

ما مستقل از هر دولت، ایدئولوژی سیاسی، منافع اقتصادی یا مذهب هستیم و منابع مالی ما را عمدتاً حق عضویت و اعانه های فردی تشکیل می دهد.

ما معتقدیم که فعالیت در همبستگی و همدردی با مردم در همه جا می تواند جوامع مان را برای بهتر شدن تغییر دهد.

عکس پشت جلد:

حق تکثیر (کاپی رایت) همه تصاویر متعلق به © کیانا هاپری/عفو بین الملل است

حق کاپی رایت © عفو بین الملل 2022
به استثنای مواردی که صراحت یافته، محتوای این سند تحت مجوز کرییتیو کامنز (یعنی ارجاع، استفاده غیرتجارتی، عدم تکثیر به عنوان آثار مشتق، ارجاع بین المللی 4.0) ثبت است. به سایت کرییتیو کامنز مراجعه کنید.
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode>

برای اطلاعات بیشتر، به صفحه جوازا در سایت اینترنتی ما مراجعه کنید:
www.amnesty.org

در مواردی که مطالب به یک دارنده حق تکثیر غیر از عفو بین الملل نسبت داده شده، این مطالب مشمول جواز کرییتیو کامنز نمی شود.

انتشار اولیه در سال 2022 از سوی عفو بین الملل، خانه پیتر بنسون، خیابان ایستون 1، لندن WC1X 0DW، بریتانیا

AMNESTY
INTERNATIONAL

نشان راهنمایی: ASA 11/5685/2022 Dari
زبان اصلی: انگلیسی

amnesty.org

فهرست مطالب

3	نقشه
4	1. خلاصه
10	2. روش شناسی
12	3. پیشینه
16	4. محدودیت های طالبان بر زنان و دختران
16	4.1 پیشینه
18	4.2 آموزش
28	4.3 کار
33	4.4 محدودیت ها بر گشت و گذار و محرم
37	4.5 پوشش
41	5. خشونت مبتنی بر جنسیت
42	5.1 فروپاشی نظام، آزادی مجرمان
43	5.2 بازماندگان در معرض خطر جدی
45	5.3 محافظانی که نیاز به حفاظت دارند
45	5.4 فقدان حمایت از قضایای جدید
48	6. توقیف خودسرانه زنان و دختران به دلیل "فساد اخلاقی" و فرار از بدرفتاری
49	6.1 بازداشت و توقیف خودسرانه
51	6.2 تخطی ها در توقیف
53	6.3 آزادی و پیامدهای توقیف

56	7. ازدواج طفل، زودهنگام و اجباری
57	7.1 آمار رو به افزایش
58	7.2 عوامل ازدواج طفل، زودهنگام و اجباری
68	8. شرکت کنندگان اعتراضات مسالمت آمیز
69	8.1 خاستگاه های یک جنبش
70	8.2 بدرفتاری در جریان اعتراضات
72	8.3 پنهان شدن معترضان
73	8.4 بازداشت خودسرانه
75	8.5 تخطی ها در توقیف
77	8.6 آزادی از زندان
79	9. اجرای قوانین بین الملل
79	9.1 حق آموزش
81	9.2 حق کار و مشارکت عمومی
81	9.3 حق آزادی گشت و گذار
82	9.4 حق آزادی بیان، حق تشکل، حق تجمع مسالمت آمیز و مذهب
83	9.5 خشونت مبتنی بر جنسیت
84	9.6 تخلفات مرتبط با توقیف
86	9.7 ازدواج طفل، زودهنگام و اجباری
88	10. جمع بندی و پیشنهادات

نقشه

1. خلاصه

"برای زنان در افغانستان، این وضعیت مرگ در حرکت آهسته است."

عادلہ، روزنامه نگار

در کمتر از یک سال، طالبان حقوق زنان و دختران را در افغانستان از بین برده اند. طالبان بلافاصله پس از این که کنترل حکومت این کشور را به دست گرفتند گفتند که به پاسداری از حقوق زنان و دختران متعهد هستند. اما آن ها حق تعلیم و تربیه، کار و گشت و گذار آزادانه زنان و دختران را نقض کرده اند؛ سیستم حفاظت و حمایت از زنان و دخترانی که از خشونت خانوادگی فرار می کنند را لغو کرده اند؛ زنان و دختران را به خاطر سرپیچی از مقررات تبعیض آمیز طالبان به صورت خودسرانه توقیف کرده اند؛ و به افزایش میزان ازدواج اطفال، زود هنگام و اجباری در افغانستان کمک کرده اند. زنانی که به گونه مسالمت آمیز علیه این محدودیت ها و سیاست ها اعتراض کردند آزار و اذیت، تهدید، بازداشت، اجبارا ناپدید، توقیف و شکنجه شده اند.

دامنه، وسعت و شدت تخطی های طالبان علیه زنان و دختران ماه به ماه در حال افزایش است. سیاست های بسیار ستمگرانه این گروه در کمتر از یک سال از تسلط شان بر افغانستان میلیون ها زن و دختر را از فرصت پیشبرد یک زندگی مصئون، آزاد و کام بخش محروم کرده است. به تعبیر یک زن افغان، آن ها به مرگ در حرکت آهسته محکوم می شوند. این حکم مرگ برای زنان و دختران افغان تنها به وسیله تغییرات عمده و وسیع در سیاست طالبان می تواند برداشته شود. جامعه جهانی باید فوراً استراتژی قوی، هماهنگ و مؤثری که طالبان را برای آوردن این تغییرات تحت فشار قرار دهد، تدوین و تطبیق کند.

عفو بین الملل تحقیقاتی در باره وضعیت زنان و دختران تحت حاکمیت طالبان از سپتامبر 2021 تا جون 2022 انجام داد و با مجموع 90 زن و 11 دختر افغان مصاحبه کرد. این زنان و دختران در سنین 14 تا 74 سالگی بودند و در 20 ولایت از 34 ولایت افغانستان زندگی می کردند. عفو بین الملل با شش کارمند فعلی یا سابق مراکز توقیف تحت اداره طالبان؛ 22 کارمند سازمان های غیردولتی داخلی و بین المللی و آژانس ها و مکانیسم های سازمان ملل؛ و 10 کارشناس و روزنامه نگار افغان و بین المللی نیز مصاحبه کرد. این تحقیق از 4 تا 20 مارچ 2022 از طریق مصاحبه های حضوری در افغانستان و همچنین از طریق مصاحبه های از راه دور انجام شد.

این گزارش به شرح شبکه ای از محدودیت ها و ممنوعیت های درهم تنیده می پردازد که زنان و دختران افغان در آن گیر افتاده اند. گزارش حاضر نشان می دهد که چگونه نقض هر حق توسط طالبان می تواند پیامدهای زیان باری برای استفاده از سایر حقوق داشته باشد. روی هم رفته، سیاست های طالبان یک سیستم سرکوب را تشکیل می دهد که تقریباً در هر بعد زندگی زنان و دختران علیه آن ها در افغانستان تبعیض روا می دارد.

به تاریخ 1 جولای 2022، عفو بین الملل یافته‌های کلیدی که در این گزارش به صورت مفصل شرح داده شده را طی نامه‌هایی به آدرس وزیر امور خارجه امیر خان متقی و وزیر کار و امور اجتماعی عبدالولی ابلغ کرد. تا تاریخ 15 جولای که این گزارش نهایی شد، هیچ پاسخی دریافت نکرده است.

محدودیت های طالبان بر زنان و دختران

طالبان از زمان تسلط شان تاکنون یک سلسله سیاست‌ها، فرامین و رهنمودهایی را صادر کرده که باعث نقض حقوق بشر از جمله حقوق مربوط به تعلیم و تربیه، کار، گشت و گذار آزادانه و آزادی پوشش زنان و دختران در افغانستان می‌شود.

در عرصه آموزش، طالبان از بازگشت اکثریت قریب به اتفاق دختران به مکتب در سطح آموزش ثانوی جلوگیری کرده‌اند. طالبان به تاریخ 23 مارچ 2022 از دختران در سطح آموزش ثانوی خواستند به مکتب برگردند فقط برای اینکه در همان روز آن‌ها را با استناد به یک "مسأله تخنکی/فنی" دوباره به خانه بفرستند. فاطمه، یک معلم 25 ساله لیسه در ولایت ننگرهار، احساسات دانش آموزان/معلمان خود را این گونه خلاصه کرد: "این دختران جوان فقط می‌خواستند آینده‌ای داشته باشند و حالا آن‌ها آینده‌ای پیش روی خود نمی‌بینند... میلیون‌ها دختر افغان منتظر اقدام هستند."

در سطح دانشگاه، آزار و اذیت محصلان/دانشجویان زن همچنین محدودیت‌های وضع شده بر رفتار، لباس و فرصت‌های دانشجویان به شکل‌گیری یک محیط ناامن که دانشجویان زن در آن در مقایسه با دانشجویان مرد به صورت سیستماتیک محروم هستند کمک کرده است. در نتیجه، بسیاری از دانشجویان زن یا از حاضر شدن در دانشگاه دست کشیده‌اند یا تصمیم گرفتند که ثبت نام نکنند. چالش‌های دیگر به شمول محدودیت‌ها بر گشت و گذار، کمبود معلمان و فقدان انگیزه دانشجویان به دلیل گزینه‌های محدود شغلی تحت حاکمیت طالبان دسترسی دختران و زنان به آموزش را در همه سطوح متأثر می‌کند.

طالبان از کار کردن زنان در سراسر افغانستان جلوگیری کرده‌اند. به اکثر کارمندان زن حکومتی، به استثنای کسانی که در سکتورهای معین مانند صحت و آموزش کار می‌کنند، گفته شده که در خانه بمانند. در بخش خصوصی، بسیاری از زنان از پست‌های بلند رتبه برکنار شده‌اند. سیاست طالبان ظاهراً این است که تنها به زنانی اجازه می‌دهند که به کارشان ادامه بدهند که مردان نمی‌توانند جایگزین آن‌ها شوند. زنانی که کماکان به کار خود ادامه داده‌اند به عفو بین الملل گفتند که در موجودیت محدودیت‌های وضع شده از سوی طالبان بر پوشش و رفتار زنان مانند ملزم کردن داکتران زن به اجتناب از معالجه بیماران مرد یا ارتباط با همکاران مرد، کار کردن را بی‌نهایت دشوار می‌یابند.

محدودیت‌های طالبان بر کار باعث به وجود آمدن وضعیت ناامیدکننده‌ای برای بسیاری از زنانی شده که تنها نان آور یا نان آور عمده خانواده‌هایشان بودند. برای مثال، فریده، یک کارمند دفتر، گفت: "زمانی که ننگرهار سقوط کرد، دفتر بسته شد... به خاطر این که مردان و زنان نمی‌توانند یکجا کار کنند... در خانه ما، [خانواده من] دو هفته را بدون غذا سپری کرد. قبلاً، من نمی‌توانستم حتا فکر بکنم که سردسترخوان غذا نخواهیم داشت."

محدودیت‌های طالبان بر آزادی گذشت و گذار زنان و دختران به صورت فزاینده سرکوب‌گرایانه شده است. در اوایل، آن‌ها دستور دادند که در سفرهای طولانی زنان و دختران را باید یک محرم همراهی کند. طالبان اخیراً فرمان صادر کردند که زنان جز در موارد ضروری نباید از خانه‌هایشان بیرون بروند. زنان و دختران به عفو بین الملل گفتند که با در نظر داشت محدودیت‌های متعدد و در حال تغییر بر گشت و گذارشان، هر نوع حضور در ملأ عام بدون یک محرم، خطرات جدی به همراه دارد. آن‌ها همچنین گفتند که ضرورت داشتن محرم مدیریت زندگی روزانه‌شان را تقریباً ناممکن ساخته است.

طالبان رهنمودهای به صورت فزاینده سخت گیرانه تری را بر پوشش مجاز برای زنان و دختران اعمال کرده اند. به تاریخ 7 می 2022، وزارت امر به معروف و نهی از منکر فرمانی صادر کرد که زنان را ملزم می کند تا از سر تا پای شان را بپوشانند. اعضای مرد خانواده مسئول پابندی زنان به این مقررات جدید قرار داده شدند و می توانند جریمه یا توقیف شوند اگر زنان و دختران در خانواده از این مقررات پیروی نکنند. زینب، زن 27 ساله ای در دایکندی، واکنشش به این فرمان را ابراز کرد: "چرا باید صورت های مان را بپوشانیم و پنهان کنیم که کی هستیم؟... من در کل زندگی ام [چادر] پوشیده ام اما من نمی خواهم صورتم را بپوشانم... حالا که تلاش می کنم در باره پوشاندن صورت خود صحبت کنم نمی توانم نفس بکشم."

خشونت مبتنی بر جنسیت

قبل از آگست 2021، بازماندگان زن و دختر خشونت مبتنی بر جنسیت به یک شبکه سراسری خانه های امن و خدمات به شمول نمایندگی حقوقی، مراقبت طبی و حمایت روانی-اجتماعی، دسترسی داشتند. بخش های تارنوالی و محاکم اختصاصی به قضایای مربوط به خشونت علیه زنان و دختران رسیدگی می کرد. هرچند این سیستم محدودیت های خود را داشت، اما هر سال برای هزاران زن و دختر خدمات فراهم می کرد. همزمان با این که طالبان کنترل افغانستان را به دست گرفتند، این سیستم فروپاشید. خانه های امن بسته شد و بسیاری از آن ها را اعضای طالبان غارت و تصاحب کردند. در بعضی از موارد، اعضای طالبان کارمندان را مورد آزار و اذیت و تهدید قرار دادند. همزمان با بسته شدن خانه های امن، کارمندان مجبور شدند بسیاری از بازماندگان زن و دختر را دوباره به خانواده های شان بفرستند. بازماندگان دیگر مجبور شدند با کارمندان خانه های امن، در کوچه ها یا شرایط ناپایدار دیگر زندگی کنند. نکته غیرقابل درک این است که طالبان، همزمان با پیشروی شان در سراسر کشور، به صورت سیستماتیک به رهایی زندانیان از زندان ها مبادرت ورزیدند که بسیاری از آن ها به جرایم خشونت مبتنی بر جنسیت محکوم شده بودند.

بازماندگان خشونت مبتنی بر جنسیت و زنانی که در درون سیستم خدمات حفاظتی کار می کردند اکنون در خطر جدی قرار دارند. در عین زمان، زنان و دخترانی که از زمان تسلط طالبان تاکنون از خشونت فرار کرده اند هیچ جایی ندارند که به آنجا مراجعه کنند. فریحه نه ماهه باردار بود که با عفو بین الملل صحبت کرد. او پس از فرار از بدرفتاری شوهرش شیدیدا در جستجوی مکان امنی برای زندگی بود. او گفت: "قبلا خانه امنی وجود داشت و من به آن محل رفتم. آن ها گفتند که این خانه امن فعلا فعال نیست و آن ها نمی توانند قضیه های جدید بگیرند. حالا هیچ گزینه های برای من وجود ندارد."

توقیف خودسرانه زنان و دختران به خاطر "فساد اخلاقی" و فرار از بدرفتاری

طبق گفته های چهار فرد که در مراکز توقیف تحت اداره طالبان کار می کردند، طالبان زنان و دختران را، به خاطر تخطی از سیاست های تبعیض آمیز طالبان مانند حضور در ملاعام بدون یک محرم یا حضور در ملاعام همراه با مردی که صلاحیت محرم بودن را ندارد، خودسرانه بازداشت و توقیف کرده اند. آن هایی که بازداشت شده اند معمولاً به "جرم" گنگ و مبهم "فساد اخلاقی" متهم شده اند. این چهار کارمند زندان نیز به عفو بین الملل گفتند که بازماندگان خشونت مبتنی بر جنسیت که قبلاً در خانه های امن زندگی می کردند اکنون در همان دو توقیف گاه در افغانستان تحت توقیف هستند. دسترسی زنان و دخترانی که به صورت خودسرانه به خاطر "فساد اخلاقی" ادعاشده یا فرار از بدرفتاری توقیف شده اند به مشوره حقوقی سلب شده است و آن ها در معرض شکنجه و دیگر بدرفتاری ها و همچنین شرایط غیرانسانی در توقیف قرار گرفته اند.

یک محصل دانشگاه در سال 2022 به اتهام نقض محدودیت های مربوط به محرم توقیف شد. او گفت که بلافاصله پس از بازداشتش، اعضای طالبان "شروع کردند به این که مرا [با یک سلاح شوک برقی]... به شان ام، صورتم، گردنم و هرچایی که می توانستند شوک برقی بدهند... آن ها مرا یک فاحشه [و] یک بدکاره صدا می کردند...

کسی که تفنگ به دست داشت گفت، 'من تو را خواهم کشت و هیچ کسی نخواهد توانست جسد تو را پیدا کند. ' او گفت که مثل همه زنان و دخترانی که از سوی طالبان توقیف می شوند، توقیف او باعث بدنام شدن او در کل زندگی خواهد شد. " برای یک دختر افغان، زندان رفتن کمتر از مرگ نیست... به محض این که از در وارد شوی، برچسب زده می شوی و نمی توانی آن را پاک کنی."

ازدواج طفل، زودهنگام و اجباری

طبق تحقیقات عفو بین الملل که از سوی سازمان های ملی و بین المللی که در افغانستان فعالیت دارند، فعالان محلی و دیگر کارشناسان تأیید شده است، میزان ازدواج طفل، زودهنگام و اجباری در افغانستان تحت حاکمیت طالبان رو به افزایش است. این افزایش به خاطر چندین عامل درهم تنیده است که بسیاری از آن ها را می توان به اقدامات و سیاست های طالبان و اعضای آن از زمانی که کنترل را به دست گرفتند نسبت داد. عموماً ترین عوامل عبارتند از بحران اقتصادی و انسانی؛ فقدان چشم اندازهای آموزشی و مسلکی برای زنان و دختران؛ نیاز ادراکی خانواده ها به حفاظت از دختران شان از ازدواج با یک عضو طالبان؛ اجبار زنان و دختران از سوی خانواده ها به ازدواج با اعضای طالبان؛ و اجبار زنان و دختران از سوی طالبان به ازدواج با آن ها.

خورشید، زن 35 ساله ای از یک ولایت مرکزی افغانستان، به عفو بین الملل گفت که در اثر بحران اقتصادی در افغانستان، مجبور شده است که دختر 13 ساله خود را در سپتامبر 2021 در برابر 60,000 افغانی (حدود 670 دلار آمریکایی) به عنوان "طویانه" به یک همسایه 30 ساله خود به شوهر بدهد. او گفت که پس از ازدواج دخترش خیالش راحت شد. خورشید گفت: " او دیگر گرسنه نخواهد بود. " او گفت که در باره به شوهر دادن دختر 10 ساله خود نیز فکر می کند اما به این کار بی میل است چون امیدوار است که این دختر بتواند در آینده مخارج خانواده را تأمین کند. او توضیح داد: " او تا صنف پنجم پیش رفت. من می خواستم او بیشتر درس بخواند. او خواهد توانست به زبان انگلیسی بخواند، بنویسد و صحبت کند و درآمد داشته باشد... من امیدوارم که این دختر چیزی خواهد شد و خانواده را حمایت خواهد کرد. البته اگر مکتب را باز نکنند، من باید او را به شوهر بدهم."

شرکت کنندگان اعتراضات مسالمت آمیز

تبعیض سیستماتیک که از سوی طالبان تحمیل شده است باعث موجی از اعتراضات مسالمت آمیز زنان و دختران در سراسر افغانستان شده است. طالبان حق آزادی بیان، تشکیل انجمن و تجمع این زنان و دختران را نقض کرده و آن ها را در معرض آزار و اذیت و بدرفتاری به شمول لت و کوب و شوک های برقی توسط سلاح های شوک برقی در جریان اعتراضات ها قرار داده اند.

به تاریخ 30 می 2022، وزیر خارجه طالبان امیر خان متقی گفت: " در نه ماه گذشته، هیچ زنی به خاطر مخالفت سیاسی یا بلند کردن صدا علیه حکومت، در زندان های افغانستان زندانی نشده است. " این حقیقت ندارد. بر اساس مصاحبه های انجام شده با 12 زن که در اعتراضات پس از تسلط طالبان دخیل بودند و پنج نفر شان بازداشت شدند، عفو بین الملل دریافته است که بسیاری از معترضان زن در افغانستان در معرض بازداشت و توقیف خودسرانه، ناپدید شدن اجباری و شکنجه و سایر بدرفتاری ها قرار گرفته اند.

زنی که در چندین اعتراض مسالمت آمیز شرکت کرده بود بازداشت شد و برای ده روز در سال 2022 در توقیف ماند. او رفتاری که در جریان توقیف با او صورت گرفته بود را چنین شرح داد: " [نگهبانان طالب] پیوسته وارد اتاق من می شدند و عکس های خانواده ام را به من نشان می دادند. آن ها تکرار می کردند... 'ما می توانیم آن ها را، همه شان را بکشیم و تو هیچ کاری نخواهی توانست... جیغ زن، صحنه سازی نکن. پس از اعتراض، باید منتظر چنین روزهایی می بودی."

زنان افغان که برای گرفتن عکسی ژست گرفته اند. © کیانا هابری/عفو بین الملل است

او گفت که هنگامی که در توقیف بود دو بار شدیداً لگت و کوب شد. او گفت: "آن‌ها دروازه را قفل کردند. شروع کردند به جیغ زدن بر سر من... [یک عضو طالبان] گفت، 'تو زن کثیف... آمریکا به خاطر شما فاحشه‌ها به ما پول نمی‌دهند'... سپس مرا با لگد زد. آن قدر شدید بود که پشتم زخم شد و با لگد به زنج من هم زد... هنوز در دهانم درد احساس می‌کنم. وقتی می‌خواهم صحبت کنم درد می‌کند."

زنان معترضی که از سوی طالبان توقیف شدند گفتند که به غذا، آب، تهویه، وسایل بهداشتی و مراقبت‌های پزشکی دسترسی کافی نداشتند. این زنان مجبور شدند برای به دست آوردن آزادی‌شان "توافقاتی" امضا کنند مبنی بر این که آن‌ها و اعضای خانواده‌شان دیگر در اعتراض شرکت نخواهند کرد یا درباره تجربه‌های‌شان در زمان توقیف علنی صحبت نخواهند کرد.

اقدام لازم

طالبان به عنوان مقامات دوافکتوی افغانستان باید از حق دسترسی زنان و دختران به آموزش، کار و گشت و گذار آزادانه و همچنین حق دسترسی به حمایت‌ها و جبران خسارت حقوقی پس از فرار از خشونت پاسداری کنند. طالبان باید بلافاصله رویه‌های بازداشت و توقیف خودسرانه را متوقف کنند و از حق اعتراض مسالمت‌آمیز همه مردم به شمول زنان و دختران محافظت کنند. طالبان میلیون‌ها زن و دختر را از حقوق مندرج در قوانین بین‌المللی محروم می‌کنند و باید فوراً تغییر رویه بدهند.

جمیله، مدیر یک مکتب ابتدائیه و ثانوی، به عفو بین الملل گفت: " [دنیا] آنچه برای ما اتفاق می‌افتد را نمی‌شنود یا نمی‌بیند چرا که خود آن‌ها متأثر نمی‌شوند. آن‌ها تنها در صورتی درک می‌کردند که این وضعیت برای

خودشان اتفاق می افتاد. "جامعه جهانی باید برای زنان و دختران افغان ثابت کند که وضعیت ناگوار آن ها را درک می کنند. دولت ها و سازمان های بین المللی باید پیامی واضح، هماهنگ و مؤکد برای طالبان بفرستند مبنی بر این که سیاست های کنونی آن ها در مورد زنان و دختران هرگز مورد قبول واقع نخواهد شد و گام های عینی که پیامدهایی برای طالبان به خاطر رفتارشان در پی داشته باشد، بردارند. چنین گام هایی باید شامل شناسایی و استفاده از اشکال اهرم فشار مانند تحریم های هدفمند یا ممنوعیت سفر که به وسیله یک قطع نامه شورای امنیت سازمان ملل اعمال شود، باشد که بتواند بدون آسیب زدن به مردم افغانستان بر طالبان تأثیر بگذارد.

دولت های تمویل کننده به سهم خودشان فوراً به بحران انسانی و اقتصادی رو به گسترش در افغانستان که در خلق آن نقش داشتند و باعث تضعیف حقوق زنان و دختران نیز می شود رسیدگی کنند.

دولت های تمویل کننده باید محدودیت های مالی موجود بر افغانستان که مانع تأمین مراقبت های صحی، غذا و سایر خدمات ضروری می شود را بردارند. آن ها باید در مشوره با ادارات سازمان ملل، سازمان های غیردولتی و بشردوستانه که در افغانستان فعالیت می کنند، فعالان محلی زن و سازمان هایی که از گروه های در معرض خطر حمایت می کنند به تقویت سیستم ها برای توزیع برابر و کافی حمایت های مالی و کمک های بشردوستانه نیز بپردازند.

خطرات نمی تواند بالاتر از این باشد. اگر جامعه جهانی دست به کار نشود، میلیون ها زن و دختر را در سراسر افغانستان به حال خود شان رها خواهد کرد و باعث تشویق دیگران به تضعیف حقوق بشر زنان و دختران در سراسر جهان خواهد شد. چنانچه صابره، روزنامه نگاری، گفت: "حقوق ما حقوق شماست... شما باید از حقوق زنان و دختران در افغانستان حمایت کنید."

2. روش شناسی

این گزارش بر تحقیقاتی استوار است که میان ماه سپتامبر 2021 و جون 2022 انجام شد. نمایندگان عفو بین الملل تحقیقاتی را از 4 تا 20 ماه مارچ 2022 در افغانستان انجام دادند. باقی تحقیقات از طریق مصاحبه های از راه دور انجام شد.

در مجموع، عفو بین الملل با 90 زن و 11 دختر افغان برای تهیه این گزارش مصاحبه کرد. سنین آن ها از 14 تا 74 بود. عفو بین الملل کوشید با زنان و دختران در سنین، از طبقات و اقوام مختلف مصاحبه کند. عفو بین الملل همچنین کوشید با زنان در محیط های روستایی و همچنین مراکز شهری و از بیشترین ولایات ممکن تماس بگیرد.

برای این تحقیق، عفو بین الملل با زنان و دخترانی که در ولایت های ذیل زندگی می کردند، صحبت کرد: بدخشان، بادغیس، بلخ، بامیان، دایکندی، غزنی، غور، هلمند، هرات، کابل، قندز، لغمان، ننگرهار، نورستان، پکتیکا، پنجشیر، سرپل، تخار، ارزگان و وردک.

در بعضی از موارد، زن یا دختر از ولایتی که قبلا در آنجا زندگی می کرد اخیرا فرار کرده بود و هنگام صحبت با عفو بین الملل در موقعیت جدیدی بود. تقریبا همه این زنان و دختران هنوز در افغانستان بودند. بقیه پس از تسلط طالبان به کشورهای سوم فرار کرده بودند.

برای مصاحبه های مربوط به ازدواج طفل، زود هنگام و اجباری و آزادی گشت و گذار، عفو بین الملل با سه مرد و یک پسر که شاهد تخطی ها علیه زنان یا دختران یا از اعضای خانواده بازماندگان بودند، صحبت کرد.

بسیاری از مصاحبه های انجام شده برای این گزارش از طریق ترجمه از دری یا پشتو به انگلیسی انجام شد. باقی مصاحبه ها بدون ترجمه به زبان انگلیسی انجام شد.

علاوه بر مصاحبه های که در بالا شرح داده شد، عفو بین الملل با شش کارمند فعلی یا سابق مراکز توقیف که چهار نفر آن ها در مراکز توقیف زنان و دختران کار می کنند؛ هشت کارمند سازمان های غیردولتی داخلی؛ 14 عضو سازمان های غیردولتی بین المللی یا سازمان ملل؛ و 10 کارشناس و خبرنگار مستقل افغان و بین المللی دارای تخصص در مورد زنان و دختران در افغانستان مصاحبه کرد. عفو بین الملل گزارش های نهادهای سازمان ملل، سازمان های غیردولتی داخلی و بین المللی و رسانه ها را نیز مرور کرد.

تقریبا هر زن و دختری که در مصاحبه شرکت کرده بود به دلیل نگرانی از امنیت شان یا امنیت اعضای خانواده شان خواهان عدم افشای نام شان شد. در نتیجه، در این گزارش، عفو بین الملل، نام های همه آن ها را تغییر داده

است. برای حفظ هویت آن ها، تاریخ ها و مکان های دقیق مصاحبه ها و همچنین این که آیا مصاحبه از راه دور یا در افغانستان انجام شد مشخص نشده است. جزئیات کلیدی مانند محل اصلی مصاحبه شونده که هویت مصاحبه شونده را مشخص می کنند نیز گاهی حذف شده است. سن مصاحبه شونده ها که در این گزارش ذکر شده بر اساس سن زمان مصاحبه است. نام های کارمندان زندان و همچنین چندین کارمند سازمان های بین المللی و ملی نیز بر اساس درخواست شان حذف شده است تا هویت آن ها محفوظ بماند و کماکان بتوانند در افغانستان کار کنند. در اکثر موارد، تاریخ های مصاحبه با کارمندان سازمان های غیردولتی، مسئولان سازمان ملل و دیگر کارشناسان درج شده است.

عفو بین الملل مصاحبه شونده را از ماهیت و هدف تحقیق و از این که از اطلاعات چگونه استفاده خواهد شد آگاه ساخت. پژوهشگران قبل از مصاحبه از هر شخص رضایت شفاهی حاصل کردند. به هر شخصی که در مصاحبه شرکت کرد گفته شد که می تواند مصاحبه را هر زمانی که بخواهد خاتمه دهد و می تواند سؤال های مشخصی را پاسخ ندهد. هیچ مشوقی درازای مصاحبه، به مصاحبه شونده ارائه نشد.

برای همه مصاحبه های مربوطه، عفو بین الملل در تلاشی برای اجتناب از تروماتیزه کردن مجدد زنان و دختران مصاحبه شونده اقداماتی را روی دست گرفت. برای اطفال، مصاحبه های رو در رو در فضاهای امن، محرمانه و آشنا برای اطفال و/یا سرپرستان شان انجام شد. در مواردی که ممکن بود، با اطفال در حضور یک عضو خانواده، مراقب، برادر یا خواهر، دوست یا دیگر قیم مصاحبه شد.

به تاریخ 1 جولای 2022، عفو بین الملل یافته های کلیدی که در این گزارش شرح داده شده را طی نامه هایی به نشانی وزیر امور خارجه امیر خان متقی و وزیر کار و امور اجتماعی عبدالولی ابلان کرد. تا تاریخ 15 جولای 2022 زمانی که این گزارش نهایی شد، هیچ پاسخی دریافت نشد.

3. پیشینه

طالبان که خود را امارت اسلامی افغانستان می خوانند زمانی که حکومت پیشین را در آگست 2021 سقوط دادند، به مسئولان دوفاکتوی افغانستان تبدیل شدند. این گروه مسلح در سال 1994، در جریان جنگ داخلی که پس از خروج اتحاد شوروی از افغانستان رخ داد، تأسیس شد. طالبان به رهبری ملا محمد عمر، کابل را در سال 1996 تسخیر و تا سال 2001 بر اکثر افغانستان حکومت کرد.¹

نیروهای ایالات متحده و ائتلاف، در همکاری با نیروهای افغانستان از اتحاد شمال، در سال 2001 بر افغانستان حمله کردند و طالبان را از قدرت کنار زدند.² طالبان به رغم عملیات های گسترده و دامنه دار نظامی توسط ائتلاف تحت رهبری ایالات متحده و نیروهای امنیتی ملی افغانستان، به تدریج اراضی را دوباره به دست آوردند و نفوذ شان را در افغانستان گسترش دادند.³ در ماه فیبروری 2020، ایالات متحده و طالبان توافق نامه ای را امضا کردند که تعیین کننده یک جدول زمانی برای خروج نهایی همه نیروهای ایالات متحده و ناتو از افغانستان بود. در مقابل، طالبان توافق کردند که از فعالیت القاعده در مناطق تحت کنترل طالبان جلوگیری کنند و با حکومت افغانستان وارد گفتگو شوند.⁴ این توافق نامه از پرداختن به هرگونه حفاظت برای حقوق زنان ناکام ماند و فعالان و سازمان های حقوق زنان از مذاکراتی که به این توافق انجامید عمدتاً حذف شدند.⁵

در اپریل 2021، رئیس جمهور ایالات متحده بایدن برنامه خود را برای خروج نیروهای ایالات متحده از افغانستان تا تاریخ 11 سپتامبر 2021 اعلان کرد.⁶ تا ماه جولای 2021، ایالات متحده و ناتو تقریباً همه نیروهای خود را خارج کرده بودند. طالبان از طریق حملات تهاجمی خونین و سراسری کنترل نخستین مرکز ولایت یعنی زرنج در ولایت نیمروز، را به تاریخ 6 آگست به دست گرفتند و در جریان نه روز بعدی سایر شهرهای عمده را در نوردیدند و کابل را به تاریخ 15 آگست 2021 تصرف کردند.⁷ از آن زمان تاکنون، هیچ کشوری حکومتی که از سوی طالبان تشکیل شده را به صورت رسمی به

1 موسسه کارنیج برای صلح بین المللی، "طالبان کی هستند؟" carnegieendowment.org/2009/10/22/who-are-taliban-pub-24029 (بازدید به تاریخ 16 می 2022)

2 شورای روابط خارجی، "جنگ ایالات متحده در افغانستان"، cfr.org/timeline/us-war-afghanistan (بازدید به تاریخ 17 می 2022)

3 مداخله بین المللی باعث تلفات چشمگیر غیرنظامیان شد. به گزارش عفو بین الملل، *رها شده در تاریکی: ناکامی های پاسخگویی برای تلفات غیرنظامیان ناشی از عملیات های نظامی بین المللی در افغانستان* (شماره راهنما: ASA 11/006/2014)، 11 آگست 2014، [amnesty.org/en/documents/asa11/006/2014/en/](https://www.amnesty.org/en/documents/asa11/006/2014/en/)

4 نیویورک تایمز، "طالبان و ایالات متحده بر سر خروج نیروهای آمریکا از افغانستان به توافق رسیدند"، 29 فیبروری 2020، [nytimes.com/2020/02/29/world/asia/us-taliban-deal.html](https://www.nytimes.com/2020/02/29/world/asia/us-taliban-deal.html)

5 فارن پالیسی، "زنان از روند صلح افغانستان حذف شده اند"، 30 مارچ 2021، [foreignpolicy.com/2021/03/30/afghanistan-women-taliban-peace-talks-biden/](https://www.foreignpolicy.com/2021/03/30/afghanistan-women-taliban-peace-talks-biden/)

6 کاخ سفید، "سخنرانی رئیس جمهور بایدن در باره راه پیش رو در افغانستان"، 14 اپریل 2021، [whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2021/04/14/remarks-by-president-biden-on-the-way-forward-in-afghanistan/](https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2021/04/14/remarks-by-president-biden-on-the-way-forward-in-afghanistan/)

7 برای جزئیات بیشتر در باره هزینه های غیرنظامی این حمله، مراجعه کنید به گزارش عفو بین الملل، *هیچ راه فراری نیست: جرایم جنگی و آسیب به غیرنظامیان در جریان سقوط افغانستان به دست طالبان* (شماره راهنما: ASA 11/5025/2021)، 15 دسامبر 2021، [amnesty.org/en/documents/asa11/5025/2021/en/](https://www.amnesty.org/en/documents/asa11/5025/2021/en/), Chapter 1

حتا قبل از خروج نیروهای ایالات متحده و ناتو، افغانستان به دلیل دهه ها جنگ، خشک سالی، ناامنی غذایی گسترده و بیجاشدگی داخلی یکی از بزرگ ترین و پیچیده ترین وضعیت های اضطراری انسانی در جهان بود. در یک سال گذشته از زمان تسلط طالبان تاکنون، افغانستان یک بحران انسانی و اقتصادی فاجعه باری را متحمل شده است.⁹ طبق گزارش های سازمان ملل، افغانستان اکنون دارای بیشترین افراد "در ناامنی اضطراری غذایی" در جهان است که حدود 19.7 میلیون نفر نیازمند کمک های فوری هستند.¹⁰ تا اپریل 2022، حدود 95 درصد از جمعیت کشور غذای کافی برای خوردن نداشتند.¹¹

فروپاشی قریب الوقوع اقتصاد افغانستان ناشی از بعضی از عوامل درهم تنیده بوده است که عبارتند از تعلیق بیشتر کمک های خارجی که قبلا 45 درصد تولید ناخالص داخلی افغانستان را تشکیل می داد؛ اختلال عمده در خدمات اساسی مانند مراقبت های صحتی و آموزش که به حمایت های بین المللی وابسته بود؛ پس گرفتن شناسایی از بانک مرکزی افغانستان؛ مسدود کردن دارایی های حکومت افغانستان؛ و از بین رفتن سرمایه انسانی کشور با فرار ده ها هزارافغان واجد مهارت های بالا از کشور و محدودیت های وضع شده بر مشارکت زنان در سکتورهای خصوصی و دولتی.¹²

قبل از تسلط طالبان، بعضی از مصوبه های تقنینی، نهادها و سیستم ها به حقوق زنان و دختران در افغانستان رسیدگی می کرد. برای مثال، وزارت امور زنان با دفاترش در پایتخت و در هر کدام از 34 ولایت کشور برای "به دست آوردن و گسترش حقوق قانونی زنان و حصول اطمینان از حاکمیت قانون در زندگی آن ها" اختصاص داده شده بود.¹³ کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان که یک بخش اختصاصی حقوق زنان داشت، از طریق هشت دفتر ساحوی و شش دفتر ولایتی خود، در باره حقوق زنان آگاهی دهی و موارد نقض علیه زنان را پیگیری می کرد.¹⁴ بازماندگان خشونت مبتنی بر جنسیت به شبکه ای از خانه های امن و خدمات به شمول نمایندگی قانونی، تارنوالی ها و محاکم اختصاصی، معالجه و حمایت روانی-اجتماعی دسترسی داشتند.¹⁵ قضایای حقوقی بازماندگان مورد حمایت قانون 2009 محو خشونت علیه زنان بود. این قانون 22 عمل بد رفتاری نسبت به زنان را در جمله جرایم جزایی قرار می داد.¹⁶ محدودیت ها و کاستی های این نهادها و سیستم ها به خوبی مستند شده بود. با وجود این، این نهادها و سیستم ها حفاظت ها و تضمین های مهمی برای حقوق زنان در افغانستان فراهم می کرد.¹⁷

8 اکونومیست، "طالبان آرزوی شناسایی را دارند اما از انجام کاری برای کسب آن امتناع می ورزند،" 14 می 2022، economist.com/asia/2022/05/14/the-taliban-crave-recognition-but-refuse-to-do-anything-to-earn-it

9 دیدبان حقوق بشر، "افغانستان: ریشه های اقتصادی بحران انسانی،" 1 مارچ 2022، hrw.org/news/2022/03/01/afghanistan-hunger-crisis-has-economic-roots

10 "طبقه بندی جامع/یکپارچه مرحله امنیت غذایی: افغانستان،" می 2022، ipcinfo.org/fileadmin/user_upload/ipcinfo/docs/IPC_Afghanistan_AcuteFoodInsec_2022Mar_2022Nov_report.pdf

11 خبرهای سازمان ملل، "کارشناسان حقوق بشر سازمان ملل از ایالات متحده خواستند انسداد دارایی های افغانستان را کاهش بدهد،" news.un.org/en/story/2022/04/1116852

12 بانک جهانی، "بانک جهانی در افغانستان،" worldbank.org/en/country/afghanistan/overview#1 (بازدید به تاریخ 17 می 2022). همچنین مراجعه کنید به عفو بین الملل، "افغانستان: کشور باید برای اجتناب از فاجعه انسانی به کمک ها دسترسی داشته باشد،" 23 نوامبر 2021، amnesty.org/en/latest/news/2021/11/afghanistan-country-must-have-access-to-funds-to-avoid-humanitarian-disaster/

13 "تاریخچه وزارت امور زنان،" وزارت امور زنان در افغانستان، mowa.gov.af/en/mowa-history (بازدید به تاریخ 29 جون 2022)

14 "کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان،" [ecoi.net, ecoi.net/en/source/10940.html](http://ecoi.net/en/source/10940.html) (بازدید به تاریخ 29 جون 2022)

15 مصاحبه ها، 2021 و 2022

16 قانون محو خشونت علیه زنان، 1 اگست 2019

17 برای مثال، مراجعه کنید به دیدبان حقوق بشر، "فکر می کردم که زندگی ما شاید بهتر شود": تطبیق قانون محو خشونت علیه زنان افغانستان، 5 اگست 2021، hrw.org/report/2021/08/05/i-thought-our-life-might-get-better/implementing-afghanistans-elimination

طبق گفته های بازیگران حفاظت بین المللی، طالبان تا ماه جنوری 2022، در بسیاری از مناطق کشور یک سیستم حقوقی را دوباره برقرار کرده است.¹⁸ طالبان اعلان کرده اند که قرائت شان از قانون شرعی مبنای تنظیم همه امور حکومت داری خواهد بود.¹⁹ آن ها اعلان کردند که تنها وکلای مدافعی که از سوی طالبان تأیید شده اند می توانند در محاکم شان کار کنند و با این اعلان عملاً جواز کار حدود 2,500 وکیل مدافع را لغو کردند و به قانون اساسی 2004 افغانستان پایان دادند. در عوض، آن ها گفتند که موقتا احکام معین قانون اساسی 1964 شاهی افغانستان و همچنین قوانین و اسناد بین المللی که با قرائت آن ها از قانون شرعی در تضاد نباشد را اجرا خواهند کرد.²⁰ نحوه عملکرد این سیستم حقوقی هنوز در حال شکل گیری است و به نظر می رسد که نظر به محل در داخل افغانستان خیلی متفاوت است. هنوز روشن نیست که چگونه به شکایت های حقوقی زنان و دختران بر اساس این سیستم رسیدگی خواهد شد. اما قوانین، نهادها و سیستم هایی که برای رسیدگی به حقوق زنان قبل از تسلط طالبان وجود داشت دیگر فعال نیست.²¹

18 مصاحبه های انجام شده از طریق تماس صوتی با کنشگران محافظت بین المللی، 7 مارچ 2022 و 29 جون 2022
19 واشنگتن پست، "طالبان می گویند که بر اساس قانون شریعت حکومت خواهند کرد. معنای آن چیست؟"، 19 آگست 2021، [washingtonpost.com/world/2021/08/19/sharia-law-afghanistan-taliban/](https://www.washingtonpost.com/world/2021/08/19/sharia-law-afghanistan-taliban/)
20 شورای پناهندگان دانمارک، وضعیت کنونی نظام عدلی و قضایی افغانستان، مارچ 2022، در بایگانی عفو بین الملل. برای جزئیات بیشتر در باره فروپاشی سیستم برای بازماندگان متبنی بر خشونت، به فصل 5 این گزارش مراجعه کنید.
21 نیاز فوری به تحقیقات بیشتر در باره سیستم عدلی تحت حاکمیت وجود دارد

زنی افغان که برای گرفتن عکسی در خانه اش ژست گرفته است. © کیانا هایری/عفو بین الملل است

4. محدودیت های طالبان بر زنان و دختران

"من آینده را در افغانستان به گونه ای می بینم انگار من روی یک کرسی نشسته ام و دستان و پاهای من بسته است و من نمی توانم حرکت کنم. سپس کسی پنجره را می بندد."

لیمه، استاد دانشگاه²²

4.1 پیشینه

طالبان از زمان به دست گرفتن کنترل افغانستان در آگست 2021 تاکنون، یک سلسله پالیسی ها، فرامین و رهنمودهایی صادر کرده اند که باعث نقض حقوق بشر زنان و دختران در افغانستان می شود. این فصل به محدودیت های وضع شده از سوی طالبان در چهار حوزه می پردازد: آموزش، کار، گشت و گذار و پوشش. این فصل نه حاوی یک پوشش همه جانبه از همه محدودیت های وضع شده از سوی طالبان از آگست 2021 تاکنون است نه هم یک بررسی کامل از تطبیق و تفاوت های جغرافیایی هر کدام از چهار حوزه که پوشش داده می شود. طالبان در حوزه های دیگر نیز محدودیت هایی وضع کرده اند که برای مثال شامل ایجاد موانع برای زنان و دختران در دسترسی به مراقبت های صحتی می شود. در عوض، این فصل محدودیت هایی که طالبان از آگست 2021 تاکنون در این حوزه ها وضع کرده اند را به صورت کلی شرح می دهد و به بررسی تجربه های زنان و دختران در ارتباط با این محدودیت ها می پردازد.

سیاست های طالبان در باره زنان و دختران اغلب در قالب فرمان هایی ابلاغ شده که از سوی وزارت امر به معروف و نهی از منکر صادر شده است.²³ زنان و دخترانی که با عفو بین الملل مصاحبه کردند گفتند که سیاست های طالبان از طریق کانال های دیگر از جمله رسانه های سنتی، رسانه های اجتماعی و بازدید اعضای طالبان از اماکن عمومی نیز به صورت منظم ابلاغ می شود. چندین زن و دختری که عفو بین الملل با آن ها مصاحبه کرد گفتند که کانال های متعددی که از سوی طالبان برای ابلاغ سیاست های شان استفاده می شود سردرآوردن از آخرین مقررات آن ها را

22 مصاحبه، 2021. برای حفظ هویت منابع، تاریخ ها و موقعیت های دقیق ترجمه ها و همچنین این که آیا مصاحبه از راه دور یا حضوری در افغانستان انجام شد مشخص نشده است.

23 مجله نیو لاینز، "در افغانستان، امر به معروف و نهی از منکر در مرکز قرار دارد،" 25 اپریل 2022، newlinesmag.com/reportage/in-afghanistan-vice-and-virtue-are-front-and-center/

دشوار می کند. برای مثال، یاسمین، یک کارمند 27 ساله یک سازمان غیردولتی در کابل، گفت: " [طالبان] نامه ای به یک تلویزون خواهد فرستاد، در فیس بوک و دیگر رسانه ها نشر خواهد کرد... حساب آن ها دشوار است." ²⁴

به همین ترتیب، این سیاست ها از سوی طالبان به شیوه غیرمتمرکز و سیال اعمال شده است که آزادی عمل وسیعی به اعضای طالبان در ایست های بازرسی یا گشت های سیار می دهد. سه زن به عفو بین الملل گفتند که از ماه مارچ 2022 تاکنون نمایندگان وزارت امر به معروف و نهی از منکر طالبان را در حال گشت زنی در خیابان های شهرهای شان دیده اند. هدا، یک مشاور مالی 21 ساله، تجربه اش از یکی از این گشت ها را شرح داد: " [آن ها] در بلندگوهای شان می گفتند... 'چرا لباس کوتاه پوشیده ای؟ چرا پاهایت دیده می شود؟ چادر خود را مرتب کن. چرا به طرف مرد نگاه کردی؟ محرم ات کجاست؟'... آن ها همه جا هستند." ²⁵

زنان و دختران گفتند که مقررات جدید طالبان را همسایه ها یا سایر اعضای اجتماعات شان اجرا کرده اند که در بعضی از موارد به میل خود شان بوده است و در موارد دیگر پس از دریافت هدایات خاص از طالبان. فیروزه، دانشجوی 22 ساله دانشگاه ننگرهار، گفت که پس از این که در باره مشکلاتی که او و دیگران در نتیجه این مقررات جدید در باره تفکیک جنسیتی در دانشگاه شان با آن ها مواجه بود، در فیسبوک شکایت کرد، به دفتر استادش فراخوانده شد. او توضیح داد:

[استادم] گفت تو نباید هر چیزی در باره طالبان پست کنی... باید /تادیب و اطلاعات اسلامی را شریک کنی... [او گفت] ما نمی خواهیم دانشجویان ما گرفتار در سر شوند. اگر صدای خود را بلند کنی، آن ها تو را اخراج خواهند کرد... [من متوجه شدم] که اگر این راه را ادامه بدهم، ممکن است اخراج شوم و ممکن است خانواده ام مجازات شود. اکنون چیزی نشر نمی کنم... استادم... گفت که طالبان به او گفته بود که چه باید بکند. آن ها با من مستقیماً صحبت نکردند. ²⁶

زنان و دخترانی که در مصاحبه با عفو بین الملل شرکت کردند گفتند که در بسیاری از موارد، مقررات طالبان از سوی اعضای خانواده های خود شان اعمال شده است. عسل، دانشجوی 26 ساله دانشگاه از یک ولایت مرکزی افغانستان، تجربه خود را شریک کرد: "[خانواده های ما] به ما می گویند که طالبان کنترل را به دست گرفتند و ما باید از آن ها پیروی کنیم. آن ها خودشان مثل طالبان شده اند. آن ها رفتار طالبان را یاد می گیرند." ²⁷ یک کارمند زنان سازمان ملل در افغانستان مورد مشابهی را بیان کرد: "هنجارهای خانواده در حال سخت تر و شدید تر شدن است... این یک محیط مساعد برای زن ستیزی است و فضا برای زنان در حال کوچک تر شدن است." ²⁸

چندین زن و دختر به عفو بین الملل گفتند که روش غیرمتمرکز ابلاغ و اعمال مقررات جدید به ایجاد فضای آکنده از تنش و ترس کمک کرده است که باعث می شود آن ها فعالیت ها و رفتارهای شان را حتا فراتر از آنچه که از سوی طالبان حکم یا اعمال شده است محدود کنند. برای مثال، حنیفه، یک دانشجوی 22 ساله دانشگاه که در ولایت لغمان زندگی می کند، گفت: " آن ها از طریق تلویزون محلی، بعد در انستاگرام و توئیتر [در باره مقررات] به ما می گویند. هیچ جای مشخصی نیست که در آن جا به ما گفته شود... بیشتر اعلانات مبهم است... این می تواند واقعا گیج کننده باشد... هیچ ایست های بازرسی ثابتی هم وجود ندارد. موقعیت همیشه در حال تغییر است. بنابراین، ترس همیشه وجود دارد." ²⁹

24 مصاحبه، 2022.

25 مصاحبه، 2022.

26 مصاحبه، 2022.

27 مصاحبه، 2022. برای جزئیات بیشتر، رجوع شود به وال استریت ژورنال، "پس از بازگشت طالبان، زنان افغان با فشارهای سابق از سوی پدران، برادران، مواجهند،" 15 دسامبر 2022، [wsj.com/articles/after-taliban-return-afghan-women-face-old-pressures-from-fathers-brothers-11639564204](https://www.wsj.com/articles/after-taliban-return-afghan-women-face-old-pressures-from-fathers-brothers-11639564204)

28 ملاقات با زنان سازمان ملل، 17 مارچ 2022، کابل.

29 مصاحبه، 2022.

4.2 آموزش

"کسب علم یک حق بسیار بنیادی یک انسان است اما ما این حق را در کشور خود نداریم."

جمیله، مدیر مکتب³⁰

پس از این که طالبان در سال 2001 از قدرت برکنار شدند، در دسترسی دختران به آموزش، به خصوص در سطح آموزش ثانوی، پیشرفت مداوم و قابل توجهی حاصل شد که در سال 2018 تقریباً 40 درصد از دختران در مقایسه با 6 درصد در سال 2003 شامل مکتب بودند.³¹ با وجود این، پیش از این که طالبان کنترل افغانستان را به زور به دست بگیرند، این کشور دارای یکی از بزرگترین شکافهای جنسیتی در سطوح آموزش در جهان بود. این وضعیت از چندین عامل به هم پیوسته از جمله منازعه طولانی، هنجارها و رویههای تبعیض آمیز در ارتباط با نقش زنان و دختران در جامعه، ناشی می شد.³² این عوامل به شکل گیری بستری انجامید که در آن، قبل از آگست 2021، تنها 37 درصد از دختران نوجوان، در مقایسه با 66 درصد از پسران، می توانستند بخوانند و بنویسند.³³

با وجود این، در کنار این شکاف جنسیتی در عرصه آموزش در افغانستان قبل از آگست 2021، از زمانی که طالبان کنترل را به دست گرفتند تاکنون دسترسی دختران و زنان به آموزش به صورت شوک آوری محدود شده است. در نتیجه، بسیاری از دستاوردهای که پس از سال 2001 حاصل شده بود اکنون به شدت معکوس شده است. این بخش به شرح مفصل راه های ممانعت دختران و زنان از دسترسی به آموزش در همه سطوح، به خصوص در سطوح تعلیمات ثانوی و دانشگاه، می پردازد. این موانع یا از ممنوعیت غیررسمی/دوفاکتو بر تعلیمات ثانوی دختران ناشی می شود یا از عوامل دیگری از جمله محدودیت های وضع شده بر پوشش و رفتارهای مجاز برای زنان و دختران در داخل دانشگاه ها و مکاتب که مانع حضور محصلان و متعلمان می شود. هرچند پاره ای از موارد نقض حقوق توسط طالبان که در این بخش مستند شده است دسترسی پسران و مردان به آموزش را نیز متأثر می کند اما این بخش بر تجربه زنان و دختران تمرکز می کند.

4.2.1 مکاتب ثانوی

به تاریخ 17 سپتامبر 2021، وزارت معارف طالبان طی بیانیه ای دستور بازگشت همه معلمان مرد و متعلمان مرد به مکاتب ثانوی را صادر کرد و هیچ اشاره ای به دانش آموزان و معلمان زن نکرد.³⁴ این بیانیه سرآغاز ممنوعیت دوفاکتوی طالبان بر رفتن دختران به مکاتب ثانوی بود.

مانند بسیاری از پالیسی های طالبان، این ممنوعیت به صورت یکسان تطبیق نشده است. پس از سپتامبر 2021، مکاتب ثانوی دولتی دخترانه توانستند در نتیجه فشار معلمان، دختران و اعضای اجتماعات یا به خاطر حمایت رهبری

30 مصاحبه، 2022.

31 بنیاد تامسون رويترز، "چرخش 180 درجه ای طالبان باعث بیرون ماندن دختران افغان از مکتب شده است"، 23 مارچ 2022، news.trust.org/item/20210831110425-cvykj

32 یونیسف، "یونیسف: معارف در افغانستان"، www.unicef.org/afghanistan/education (بازدید به تاریخ 2 جون 2022). برای اطلاعات بیشتر در باره ازدواج طفل، زود هنگام و اجباری، رجوع شود به فصل 7.

33 آژانس توسعه بین المللی ایالات متحده و کمیسیون اروپا، "تاریخچه جنسیت افغانستان - گزارش نهایی: نسخه مختصر"، 21 دسامبر 2016، نقل قول از دیده بان حقوق بشر، "من داکتر نخواهم بود و یک روز مریض خواهم شد": دسترسی دختران به آموزش در افغانستان، 17 اکتبر 2017، hrw.org/report/2017/10/17/i-wont-be-doctor-and-one-day-youll-be-sick/girls-access-education-afghanistan

34 بی بی سی فارسی، "مدارس افغانستان باز شدند اما بدون حضور دختران"، 18 سپتامبر 2021، [bbc.com/persian/afghanistan-58608405](https://www.bbc.com/persian/afghanistan-58608405)

مجلس طالبان در چندین ولایت فعالیت کنند.³⁵ در دسامبر 2021 وزیر خارجه طالبان اعلان کرد که مکاتب ثانوی دولتی در 10 ولایت از 34 ولایت افغانستان به روی دختران باز است.³⁶ مکاتب ثانوی خصوصی متعددی در سراسر کشور، به خصوص در مراکز شهری مثل کابل، نیز به روی دختران باز ماندند.

پس از ماه‌ها اشاره و تعهدات مثبت از نمایندگان مختلف طالبان، وزارت معارف به تاریخ 21 مارچ 2022 اعلان کرد که هم پسران و هم دختران در آغاز سال تحصیلی به تاریخ 23 مارچ 2022 به صنف بازخواهند گشت.³⁷ اما ساعت 9 صبح 23 مارچ، طالبان اعلان کردند که مکاتب ثانوی دختران را مسدود نگه خواهند داشت. سخنگوی طالبان سهیل شاهین این تأخیر در بازگشایی مکاتب دخترانه را به یک "مسأله تخنیکی/فنی" نسبت داد و گفت که وزارت معارف روی تدوین طرحی برای یونیفرم‌های معیاری در همخوانی با "رسوم، فرهنگ افغانستان و شریعت" کار می‌کند.³⁸

معلمان و متعلمان زن ناامیدی و ناشکیبایی شان را در واکنش به ادامه ممنوعیت دوفاکتو ابراز کردند. سارا، دختر 16 ساله‌ای که در کابل زندگی می‌کند، به عفو بین الملل گفت:

[این] بدترین تجربه زندگی من است. من خیلی خشمگینم. چرا من نمی‌روم و چرا آن‌ها مرا اجازه نمی‌دهند بروم؟ ... آن‌ها می‌گویند برای یک هفته، یک ماه، ماه دیگر، منتظر بمان. در نهایت، یک سال تمام خواهد شد. سپس آن‌ها خواهند گفت که سال دیگر... این آمادگی چیست که آن‌ها می‌خواهند بگیرند؟... آیا آن‌ها فکر می‌کنند که ما هیچ چیز هستیم؟ دختران کوشیده‌اند وضعیت کشورشان را بهبود بخشند، چرا آن‌ها جلو رفتن ما را می‌گیرند؟³⁹

فوزیه، 17 ساله، گفت که در ماه مارچ از نورستان به کابل برگشته بود تا صنف یازدهم را شروع کند. او به عفو بین الملل گفت: "من خیلی هیجان داشتم که به مکتب برگردم اما آن‌ها به ما اجازه ندادند وارد صنف‌های خود شویم. طالبان به ما گفتند که باید تا اطلاع ثانوی منتظر بمانیم و به خانه برگردیم... من داخل خانه با زندگی خود چه کار می‌توانم بکنم؟... اگر نمی‌توانم یک پرستار، یک داکتر، یک هنرمند، یک انجینیر شوم، چه کسی خواهم بود؟"⁴⁰

فاطمه، یک معلم 25 ساله لیسسه که در ننگرهار زندگی می‌کند، گفت: "من با شاگردانم در تماس هستم. بعضی از آن‌ها دیروز به خانه ام آمدند. اکثر شان احساس ناامیدی می‌کنند. شاگردان من می‌خواستند خبرنگار، انجینیر، داکتر شوند... این دختران جوان فقط می‌خواستند آینده‌ای داشته باشند و اکنون آینده‌ای پیش روی خود نمی‌بینند... میلیون‌ها دختر افغان منتظر اقدام هستند."⁴¹

35 شبکه تحلیلگران افغانستان، "ممنوعیت آموزش دختران کلان‌تر: سلطه محافظه کاران طالبان و آشفتگی در رهبری"، 29 مارچ 2022، afghanistan-analysts.org/en/reports/rights-freedom/the-ban-on-older-girls-education-taliban-conservatives-ascendant-and-a-leadership-in-disarray/

36 آسوشیتدپرس، "طالبان در پی روابط با ایالات متحده و دیگر دشمنان پیشین"، 14 دسامبر 2021، apnews.com/article/afghanistan-united-states-only-on-ap-kabul-taliban-c0475a3370ea219aabb3ded311911cc1 که از مارچ 2022 تاکنون، بسیاری از مکاتب دولتی ثانوی برای دختران در چندین ولایت از جمله ولایت‌های هرات و بلخ بسته شده است. مصاحبه‌ها، 2022. برعلاوه، هرچند مکاتب دولتی ثانوی در بعضی از ولایت‌ها بازگشایی شدند، اما کیفیت آموزش که در این مکاتب در دسترس است و دسترسی دختران به آن همچنان پرسش برانگیز است. عفو بین الملل به پنج معلم و دانش‌آموز در ولایت قندز که طبق اظهارات طالبان مکاتب در آنجا از ماه اکتبر تاکنون بازمانده است صحبت کرد. این معلمان و دانش‌آموزان گزارش کردند که میزان حضور دانش‌آموزان دختر بی‌نهایت پایین است و این که طالبان به دختران دستور دادند که در امتحانات شرکت نکنند و اتوماتاً به صنف بعدی بروند. طبق گفته یک معلوم بیولوژی در یک مکتب دولتی، "فقط [دختران] معدودی به مکتب رفتند... از 40-50 دانش‌آموز [قبلاً]، شاید 15 دانش‌آموز حاضر باشند... [طالبان] از معلمان خواستند از پسران امتحان بگیرند، نه از دختران... بهانه آن‌ها این بود، 'ما ملاحظه دختران را داریم... ما متوجه آن‌ها هستیم و انعطاف پذیریم، بنابراین آن‌ها می‌توانند صنف بعدی را سال آینده شروع کنند.' مصاحبه، 2022."

37 رویترز، "طالبان به مسدود نگهداشتن مکاتب ثانوی دختران امر نموده‌اند که باعث اشک در چشمان متعلمین گردیده است"، 24 مارچ 2022

38 عفو بین الملل، "افغانستان: تعهد شکنی طالبان در مورد بازگشایی مکاتب برای دختران تأثیر منفی بر آینده‌ها دارد"، 28 مارچ 2022، [amnesty.org/en/latest/news/2022/03/Afghanistan-talibans-backtrack-on-school-re-opening-for-girls-irreversibly-impacts-their-future/](https://www.amnesty.org/en/latest/news/2022/03/Afghanistan-talibans-backtrack-on-school-re-opening-for-girls-irreversibly-impacts-their-future/)

39 مصاحبه، 2021.

40 مصاحبه، 2022.

41 مصاحبه، 2021.

چندین معلم نیز خاطر نشان کردند که تأثیر ممنوعیت دوفاکتو با توجه به مسدود بودن مکاتب قبل از تسلط طالبان به دلیل پاندمی کرونا به خصوص زیان بار است. نغمه، مدیر لیسه ای در ولایت هلمند، توضیح داد: " این یک عقبگرد وحشتناک است. سال گذشته، آن ها به خاطر کووید برای هشت ماه خانه نشستند و اکنون با این وضعیت، آن ها دوباره در خانه نشسته اند." ⁴²

معلمان و متعلمان گفتند که در سرپیچی از ممنوعیت دوفاکتو، مصمم هستند به آموزش شان چه در مکاتب زیرزمینی چه از طریق درس های آنلاین یا با تدریس خودشان ادامه بدهند. سارا که می خواهد یک سیاستمدار شود گفت که هر روز ساعت ها را در یوتیوب صرف می کند و می کوشد انگلیسی خود را با تماشای سخنرانی های رئیس جمهورهای پیشین ایالات متحده تقویت کند. او توضیح داد: " من عاشق سیاست هستم. به همین خاطر همیشه این سخنرانی ها را تماشا می کنم." با وجود این، او گفت: " تنها با یوتیوب آموختن دشوار است... من پیوسته تغییر می دهم... گزینه های خیلی زیادی وجود دارد." ⁴³

یاسمین، یک کارمند 27 ساله یک سازمان غیردولتی که به یتیمان آموزش می هد و از آن ها حمایت می کند، به عفو بین الملل گفت که از زمان تسلط طالبان تاکنون شبکه ای از مکاتب زیرزمینی را برای دختران از مناطق روستایی در افغانستان که می خواستند تعلیمات ثانوی شان را ادامه بدهند ایجاد کرده است. او مکاتب خود را چنین شرح داد:

زیرزمینی، در خانه ها است... ما می خواستیم آن ها آموزش داشته باشند مهم نیست که چه... ما همیشه ترس داریم که [طالبان] آنچه را ما انجام می دهیم پیدا کنند. به همین خاطر است که ما نباید آفتابی باشیم. حتی خانواده ام نمی داند که ما چه کار می کنیم. همسایه ها نمی دانند که این دختران کیهانند، ما آن ها را به عنوان اقارب خود معرفی کردیم... برای دختران [در مکاتب ما] البته همه چیز تغییر کرده است... آن ها نمی خواهند ناامید باشند... احساس می کنم که از پادرس آمده ام و به لحاظ عاطفی درهم شکسته ام. اما حداقل می بینم که می توانم به این همه دختر کمک کنم. این مایه دلگرمی من است.⁴⁴

42 مصاحبه، 2021.

43 مصاحبه، 2021.

44 مصاحبه، 2022.

داستان ثریا، 16 ساله، پیانونواز و متعلم مکتب ثانوی⁴⁵

من در مکتب و انستیتیوت موسیقی پیانو می نوازم. همه دختران و پسران [در مکتب من] کنار هم درس می خواندند و موسیقی یاد می گرفتند. من خیلی کوچک بودم که تمرین را شروع کردم.

از زمان تسلط طالبان تاکنون، زندگی من دگرگون شده است. زمانی که طالبان وارد کابل شدند، آن ها آلات/سازهای موسیقی ما را شکستند. پس از آن کسی اجازه نداشت به مؤسسه برود. آن ها [این مکتب] را به یکی از پایگاه های نظامی شان تبدیل کردند. قلبم شکست که این را دیدم.

من در خانه پیانویی داشتم و به تمرین ادامه دادم. زمانی شنیدم که [طالبان] خانه ها را تلاشی می کنند، نمی خواستم خانواده ام را در خطر بیندازم.⁴⁶ ما پیانوی مرا فرستادیم که پنهان کنند، اما در مسیر راه، شکست و من آن را از دست دادم. من عاشق آن پیانو بودم. وقتی شنیدم که شکسته است، نمی توانستم حرکت کنم. فکر کردم که پایان زندگی من، دنیای من است. مطمئن نیستم که بتوانم پیانوی جدیدی بخرم - مطمئن نیستم که اصلاً سازه های موسیقی هست که بخریم.

چند حادثه [برای موسیقی دانان] اتفاق افتاده است. طالبان یک هنرمند را کشتند و یک [حادثه] دیگر هم بود که در آن بعضی از پسران در مراسم عروسی برادرشان موسیقی می نواختند. [طالبان] آن ها را داخل شهر با سازه های موسیقی دور گردن شان گرداندند و گفتند که آن ها از آنچه که کرده بودند شرمند هستند.⁴⁷

طالبان همه آنچه که داشتم، همه رؤیاها و امیدهای مرا گرفتند اما این پایان نیست. اکنون دارم بهتر می شوم. پیانو تمرین نمی کنم اما در ریاضی و مضامین دیگر می خوانم. آرزو دارم روزی دوباره به مکتب بروم.

ما زنان افغانستان هرگز تسلیم نخواهیم شد. طالبان باید بدانند که زنان و دختران خاموش نخواهند شد. ما ضعیف نیستیم. ما قربانی نیستیم. ما صداهای خود را علیه تبعیض و نابرابری بلند خواهیم کرد.

45 مصاحبه، 2022. این مصاحبه فشرده شده است.

46 برای اطلاعات بیشتر در باره عملیات تلاشی طالبان که در کابل و شهرهای دیگر انجام شد، رجوع شود به الجزیره، "طالبان تلاشی خانه به خانه در سراسر پایتخت افغانستان انجام می دهند"، 17 فیبروری 2022، [ljazeera.com/news/2022/2/27/taliban-conducting-house-to-house-sweep-across-afghan-capital](https://www.jazeera.com/news/2022/2/27/taliban-conducting-house-to-house-sweep-across-afghan-capital)

47 برای جزئیات بیشتر در باره این حوادث، رجوع شود به سی ان ان، "خواننده محلی را طالبان از خانه اش گرفته و کشته اند"، 31 اگست 2022، edition.cnn.com/2021/08/30/asia/fawad-andarabi-afghan-folk-singer-killed-intl/index.html، "طالبان موسیقی دانان را با آویزان کردن سازه های موسیقی در گردن شان تحقیر کردند"، 5 مارچ 2022، theprint.in/world/Taliban-humiliates-musicians-by-hanging-instruments-around-their-necks/860218/?amp

4.2.2 سطح دانشگاه

طالبان پس از تسلط شان دانشگاه های دولتی را ماه ها به روی دانشجویان مرد و زن بسته نگهداشتند و در نهایت در ماه فبروری 2022 اجازه دادند که بازگشایی شود.⁴⁸ بسیاری از دانشگاه های خصوصی بلافاصله پس از آگست 2021 به روی دانشجویان مرد و زن بازگشایی شد.⁴⁹ دانشجویان فعلی و سابق که در مصاحبه با عفو بین الملل شرکت کردند گفتند که محدودیت های طالبان بر رفتار، پوشش و فرصت ها در دانشگاه های دولتی و خصوصی به ایجاد محیطی که در آن احساس راحتی یا امنیت نمی کنند، کمک کرده است. در نتیجه، بسیاری از زنان یا دیگر به دانشگاه نمی روند یا هیچ ثبت نام نکرده اند.⁵⁰

محدودیت هایی که طالبان برداشته رفتن زنان وضع کرده اند متعدد، کماکان در حال تغییر است و از یک منطقه و دانشگاه تا منطقه و دانشگاه دیگر فرق می کند. این محدودیت ها عموماً مربوط به تفکیک جنسیتی و مقررات پوشش می شود. از لحاظ تفکیک جنسیتی، بسیاری از دانشگاه ها باید اطمینان حاصل کند که دانشجویان زن از سوی استادان زن تدریس می شوند و دانشجویان زن و مرد از راه های ورودی و خروجی جداگانه استفاده می کنند و این که دانشجویان مرد و زن در شیفتهای یا روزهای جداگانه به دانشگاه می روند یا، در مواردی که همچون تدابیر ممکن نیست، پرده ها یا موانع فیزیکی دیگر میان دانشجویان مرد و زن ایجاد می شود. از لحاظ مقررات پوشش، بسیاری از دانشگاه ها اکنون دانشجویان زن را به پوشیدن برقع/روبنده یا یک حجاب دراز و سیاه که سراسر بدن از سر تا پا را بپوشاند ملزم می کند.⁵¹

دانشجویان زن از دانشگاه ها به عفو بین الملل گفتند که از جمله محدودیت های جدید دیگر، از استفاده از تلفن های هوشمند در محوطه، صحبت در کلاس، ارائه بحث، شرکت در کنفرانس ها، ملاقات انفرادی با استادان مرد یا بازدید از دفاتر اداری منع شده اند.⁵² فریده، دانشجوی 19 ساله ای در دانشگاه ننگرهار، تجربه خود را از یکی از این مقررات جدید چنین توضیح داد: "من دیروز پیش استادم رفتم که بگویم می خواهم در باره صحت/بهداشت روانی بحثی ارائه کنم. استاد گفت که نمی توانم در برابر صنف صحبت کنم. دختران دیگر اجازه ندارند این کار را بکنند."⁵³

بسیاری از دانشجویان و دانشگاهیان زن که عفو بین الملل با آن ها مصاحبه کرد گفتند که مقررات وضع شده بر تفکیک جنسیتی مشکل زا است چرا که دانشگاه ها بودجه یا پرسنل لازم برای پیروی از این گونه رهنمودها ندارد و از این رو به ضرر دانشجویان زن است. هما با شرح وضعیت در دانشگاه تخار توضیح داد: "تجهیزات کافی، وقت کافی یا استادان کافی برای این تفکیک وجود ندارد."⁵⁴ فیروزه، دانشجوی 21 ساله ای در دانشگاه ننگرهار، گفت که در نتیجه مقررات طالبان بر تفکیک جنسیتی، دانشگاهش زنان را مجبور کرده که فاکولته های معینی را ترک کنند. او

48 صدای آمریکا، "همه دانشگاه های دولتی در افغانستان برای دانشجویان مرد و زن باز است"، 26 فبروری 2022، voanews.com/a/all-public-universities-in-afghanistan-open-to-male-female-students/6461202.html

49 ان دی تی وی، "پرده ها، مقررات سختگیرانه برای دانشجویان زن همزمان با بازگشایی دانشگاه ها در افغانستان"، 6 سپتامبر 2021، ndtv.com/world-news/fgghanistan-universities-women-students-curtains-strict-rules-for-female-students-as-afghan-universities-reopen-2531559

50 برای جزئیات بیشتر در باره محدودیت های طالبان در سطح دانشگاه، رجوع شود به دیدبان حقوق بشر، "چهار راه برای حمایت از دسترسی دختران به آموزش در افغانستان"، 20 مارچ 2022، hrw.org/news/2022/03/20/four-ways-support-girls-access-education-afghanistan

51 رسانه رخشانه، "پس از بازگشایی مکاتب دولتی، دانشجویان زن از محدودیت ها در محوطه های دانشگاه شکایت دارند"، 10 مارچ 2022، rukshana.com/en/after-the-reopening-of-public-universities-female-students-complain-about-restrictions-on-campus

برای جزئیات بیشتر در باره محدودیت های وضع شده بر پوشش، رجوع شود به بخش 4.5.

52 مصاحبه ها، 2021 و 2022..

53 مصاحبه، 2022.

54 مصاحبه، 2022.

↑ ⑤ پوستر "توصیه" لباس مناسب برای پوهنتون © رسانه رخشانه

برای نمونه گفت: "فقط پنج دختر بودند که زراعت می خوانند... [دانشگاه] گفت که این دختران باید به بخش انجیری سیویل/مهندسی عمران پیوندند چرا که آن ها نمی توانند هزینه رشته ان ها تأمین کنند... آن ها این دختران را مجبور کردند که رشته شان را تغییر بدهند چرا که دختران کافی نبودند."⁵⁵

زنانی که در خوابگاه های محوطه دانشگاه هستند به عفو بین الملل گفتند که اکنون با یک زندگی دلگیر مواجهند چرا که پیوسته نظارت می شوند. دو دانشجو گفتند که دانشجویان زن که در خوابگاه بودو باش دارند از خارج شدن از خوابگاه ها حتا برای نیازهای معمول روزانه منع شده اند. حنیفه، دانشجوی 22 ساله ای که در ولایت لغمان زندگی می کند، به عفو بین الملل گفت: "اگر چیزی نیاز داشته باشیم، [محافظان طالبان خوابگاه] می گویند، چرا از خوابگاه بیرون می شوید؟... اگر بخواهی جایی بروی، ازت می خواهند که محرم داشته باشی که ما نداریم."⁵⁶ حنیفه خاطر نشان کرد که پیش از این که دانشگاه را ترک کند، یک نماینده طالبان از خوابگاهش دیدن و تهدید کرده بود که دانشجویان زنی که به مقررات پوشش احترام نگذارند یا از خوابگاه بدون یک محرم خارج شوند را اخراج می کند.

دانشجویان زن دانشگاه ها گفتند که به خاطر تخلف های اداری از مقررات گوناگون که از سوی طالبان بر آن ها وضع شده با آزار و اذیت و تهدیدها مواجه شده اند. برشنا، دانشجوی 21 ساله ای در دانشگاه کابل، تجربه اش را این گونه شرح داد:

55 مصاحبه، 2022.

56 مصاحبه، 2022. برای جزئیات بیشتر در باره محدودیت های وضع شده بر گشت و گذار، به بخش 4.4 مراجعه شود.

نگهبانان بیرون از دانشگاه سر ما داد می زنند و می گویند، 'لباس های خود را، چادر خود را درست کنید... چرا پاهای تان دیده می شود؟ به شلوارهای خود نگاه کنید...' رئیس دیپارتمنت ما به صنف ما آمد و به ما گفت... 'مواظب باشید- ما فقط زمانی می توانیم از شما محافظت کنیم که داخل ساختمان فاکولته هستید... اگر اعضای طالبان تلاش کنند به شما آسیب برزنند یا شما را آزار و اذیت کنند، ما قادر نخواهیم بود جلو آن ها را بگیریم.'⁵⁷

برشنا افزود که او اخیرا شاهد بوده که نگهبانان طالبان از ورود گروهی از دانشجویان زن به دلیل این که لبه پایین عبا به شان 4 سانتیمتر کوتاه تر از پاهای شان بود، جلوگیری کردند.⁵⁸ هدا، دانشجوی 21 ساله ای در یک دانشگاه خصوصی در کابل، تجربه مشابهی داشت: "زمانی که وارد [دانشگاه] می شوی، مثل یک زندانی هستی و باید مثل یک سرباز آنجا باشی... من انگیزه ای برای ادامه دادن به این شکل نداشتم."⁵⁹

4.2.3 چالش های دیگر

علاوه بر محدودیت هایی که در بالا مستند شد، چالش های دیگری دسترسی دختران و زنان به آموزش را در همه سطوح از جمله در سطح ابتدائیه متأثر می کند. این چالش ها عبارتند از ترس از هدف قرار گرفتن توسط طالبان، محدودیت ها بر آزادی گشت و گذار، بحران انسانی و اقتصادی، کمبود معلمان و فقدان انگیزه در دانشجویان به دلیل محدودیت ها بر حرفه یا شغل های آینده شان.

ترس از آزار و اذیت یا آسیب توسط طالبان

بعضی از معلمان و معلمان زن به دلیل ترس خودشان یا خانواده شان از این که ممکن است طالبان آن ها را هدف آزار و اذیت یا آسیب قرار بدهند به مکتب نرفته اند. برای مثال، فریبا، معلمی در ولایت لغمان، به عفو بین الملل گفت: "خانواده ها نگرانند و به دختران شان اجازه نمی دهند مکتب بروند... طالبان با سلاح های شان در کوچه ها قدم می زنند. مردم از این که مبادا طالبان کاری کنند هراسانند، در نتیجه دختران شان را نمی فرستند."⁶⁰ سنبل، معلم 21 ساله ای در یک لیسه خصوصی در قندز، گفت که هرچند به دختران اجازه داده شد به مکتب بروند اما تعداد اندکی رفتند. او گفت: " [من] 40 تا 50 شاگرد در صنف خود داشتم. اکنون کمتر از پنج شاگرد در مکتب حاضرند... دیگران حتا از بیرون رفتن ترسیده بودند."⁶¹

این ترس ها بی پایه نیست. عفو بین الملل و سازمان های ناظر دیگر چندین حادثه را مستند کرده که اعضای طالبان شاگردان و معلمان را یا به خاطر شاگرد یا استاد بودن یا به خاطر تخلف های دیگر از محدودیت های طالبان در معرض آزار و اذیت و خشونت قرار دادند.⁶² برای مثال، عفت، دانشجوی 22 ساله ای، و نوید، برادر 16 ساله اش، گفتند که هنگام رفتن به سوی یک کلاس انگلیسی که اعضای طالبان آن را "زبان کافران" خواندند مورد حمله دو عضو طالبان قرار گرفتند.⁶³ عفت این حادثه را که در آن اعضای طالبان دستش را شکستند و برادرش را با لت و کوب بیهوش و گردنش را به شدت زخمی کردند این گونه شرح داد:

57 مصاحبه، 2022.

58 مصاحبه، 2022.

59 مصاحبه، 2022.

60 مصاحبه، 2021.

61 مصاحبه، 2022.

62 رجوع شود به عفو بین الملل، "افغانستان: طالبان باید فوراً اجازه بازگشت به مکتب را به دختران بدهند"، 13 اکتبر 2021. همچنین رجوع شود به دیدبان حقوق بشر، "چهار راه برای حمایت از دسترسی دختران به آموزش در افغانستان".

63 مصاحبه، 2021.

من و برادرم پیاده به سوی کورس انگلیسی خود می رفتیم. من پشت سر او راه می رفتم... یکی از اعضای طالبان مرا متوقف کرد... او به پشتو گفت، 'کجا می روید؟' او تفنگی روی شانه اش داشت. من گفتم که به کورس انگلیسی خود می روم. او تفنگ خود را گرفت و با آن مرا زد. سپس برادرم آمد و با آن نفر بگومگو کرد... یک [عضو دیگر طالبان] آمد و برادرم را زد. او بیهوش شد. من هم بیهوش شدم و در شفاخانه به هوش آمدم... برادرم هنوز به آکسیجن وصل بود و به شدت آسیب دیده بود. مقامات محلی علت زخم های ما را نپرسیدند. فکر می کنم آن ها ترسیده بودند... ما به خانه برگشتیم و هنوز در شوک هستیم.⁶⁴

معلمان نیز در معرض آزار و اذیت و آسیب توسط طالبان قرار گرفته اند. برای نمونه، لینا، یک معلم 26 ساله لیس، گفت که به دلیل این که قبلا کلاس های مختلط ورزش برگزار می کرد چندین تهدید دریافت کرده و به یک محکمه محلی برای تعقیب قانونی فراخوانده شده است.⁶⁵

محدودیت ها بر گشت و گذار

متعلمان و معلمان زن به عفو بین الملل گفتند که به دلیل ملزم بودن به داشتن یک محرم در رفتن به مکتب با چالش هایی مواجه هستند. الزام به داشتن یک محرم و سایر محدودیت های وضع شده بر گشت و گذار در بخش 4.4 بیشتر به بررسی گرفته می شود. فرزانه، معلمی در ولایت قندز، گفت که هرچند مکاتب ثانوی در ولایتش به روی دختران باز بوده است اما حضور متعلمان خیلی پایین است. او توضیح داد: " فکر می کنم یکی از دلایل برای حضور پایین این است که طالبان گفتند که زنان نمی توانند بدون یک محرم از خانه خارج شوند و گاهی نمی توانی کسی را پیدا کنی که تو را تا مکتب همراهی کند. این یک دردسر کلانی برای معلمان و دانش آموزان است."⁶⁶

برشنا، دانشجوی 21 ساله ای در دانشگاه کابل، گفت که برای پرهیز از سفر به تنهایی، او به صورت منظم با گروهی از دانشجویان زن دیگر به دانشگاه رفت و آمد می کند. اما در مسیر راه در ایست های بازرسی به صورت مرتب متوقف و آزار و اذیت می شوند و از آن ها پرسیده می شود که چرا بدون یک محرم گشت و گذار می کنند.⁶⁷ با توجه به این چالش ها، برشنا و سایر زنانی که مصاحبه شدند مطمئن نبودند که می توانند تحصیلات شان را ادامه بدهند یا خیر.

بحران انسانی و اقتصادی

بحران انسانی و اقتصادی که در حال عمیق تر شدن است به این معنا است که دختران و زنان نمی توانند به آموزش دسترسی داشته باشند چرا که بسیاری از خانواده ها اکنون قادر به تأمین هزینه های مربوط به آموزش نیستند در حالی که بسیاری از اطفال اکنون باید برای خانواده پول در بیاورند. طبق گزارش صندوق نجات کودکان، تقریباً از هر پنج خانواده یک خانواده در افغانستان اکنون کودکان شان را برای کار می فرستند.⁶⁸ پشتانه دورانی، رئیس سازمان آموزش افغانستان، به عفو بین الملل گفت: "مردم قدرت خرید نان و تخم مرغ را ندارند بنابراین چگونه می توانند هزینه مکتب را تأمین کنند؟ خانواده قدرت خرید کفش های جدید، پنیسل/مداد، کاپی یا لوازم تحریر را ندارند."⁶⁹

64 مصاحبه، 2021. این حادثه برای نخستین بار در گزارش سازمان عفو بین الملل مستند شد، "افغانستان: طالبان باید فوراً اجازه بازگشت به مکتب را به دختران بدهند"، 13 اکتبر 2021.

65 مصاحبه، 2021. این حادثه برای نخستین بار در گزارش سازمان عفو بین الملل مستند شد، "افغانستان: طالبان باید فوراً اجازه بازگشت به مکتب را به دختران بدهند"، 13 اکتبر 2021.

66 مصاحبه، 2022.

67 مصاحبه، 2022.

68 صندوق نجات کودکان، "افغانستان: یک پنجم خانواده های گرسنه، همزمان با کاهش درآمدها در شش ماه گذشته، کودکان شان را به کار می فرستند"، 14 فبروری 2022، [savethechildren.net/news/afghanistan-fifth-starving-families-sending-children-work-incomes-plummet-past-six-months](https://www.savethechildren.net/news/afghanistan-fifth-starving-families-sending-children-work-incomes-plummet-past-six-months)

69 مصاحبه، 2021.

خانواده‌هایی که برای تأمین هزینه‌های آموزش تقلب می‌کنند اغلب پسران را بر دختران اولویت می‌دهند.⁷⁰ بصیر، 24 ساله، گفت که پس از این که وضعیت مالی خانواده اش بدتر شد باید از رفتن به یک دانشگاه خصوصی در کابل دست می‌کشید. او گفت: "فقط یک سال مانده بود که درس‌هایم را تمام کنم، اما نتوانستم ادامه بدهم. [پدرم] پول کافی نداشت که مصارف خانواده ما و هزینه تحصیلات مرا بپردازد... سعی می‌کنم انگلیسی یاد بگیرم و کتاب‌های انگلیسی بخوانم، اما همه چیز نامعلوم است. پیش از طالبان، من طرح‌های زیادی داشتم... اکنون، پس از سقوط، همه چیز متوقف است."⁷¹

چندین معلم به عفو بین‌الملل گفتند که پس از دریافت نکردن معاش چندین ماهه شان مجبور شدند از تدریس دست‌کشیدند. تا تاریخ دسامبر 2021، بیش از 18,000 معلم و استاد دانشگاه معاش چندین ماهه شان را دریافت نکرده بودند.⁷² عارفه، یک معلم 26 ساله بیولوژی در یک مکتب ثانوی در ولایت قندز، پس از این که معاشش را برای چهار ماه دریافت نکرد، با کراهت دست از کار کشید. او به عفو بین‌الملل گفت:

[طالبان] از ما خواسته بودند برویم و بدون معاش درس بدهیم... ما همچنان به مکتب رفتیم اما باید همه چیز را می‌فروختیم. اول ما یخچال را فروختیم، بعد تلویزیون را، بعد قالین افغانی خود را، سپس گاو صندوق خود را و سپس ظرف‌های خود را. ما به فروختن همه چیز ادامه دادیم تا این که هیچ چیزی نداشتیم... ما می‌خواستیم به آموزش نسل آینده افغانستان ادامه بدهیم. ما در قبال آموزش آن‌ها احساس مسئولیت می‌کردیم... بعداً من بعضی از معلمان را دیدم که به گداه در کوچه تبدیل شده بودند. ممکن است برای من و خانواده من هم چنین چیزی اتفاق بیفتد.⁷³

کمبود معلم

زنان و دختران به عفو بین‌الملل گفتند که کمبود معلم از زمان تسلط طالبان تاکنون به سرعت افزایش یافته است که باعث بسته شدن جزئی یا کامل مکاتب و دانشگاه‌ها در همه سطوح شده است. این کمبودات از چند عامل مختلف نشأت گرفته است که عبارتند از الزام به این که زنان باید در ملأ عمومی توسط یک محرم همراهی شوند، چنانچه در بالا ذکر شد، که این امر باعث می‌شود رفت و آمد به کار به صورت خاص پرچالش باشد؛ بحران انسانی و اقتصادی که منجر به عدم پرداخت معاش‌ها، چنانچه در بالا ذکر شد، می‌شود؛ این که بسیاری از معلمان و استادان دانشگاه‌ها در جنگ‌های قبل از تسلط طالبان بیجا شدند یا بلافاصله پس از آن تخلیه شدند؛ و در نهایت حکم طالبان مبنی بر این که متعلمان زن باید توسط معلمان زن در همه سطوح آموزش درس داده شوند که باعث افزایش تقاضا برای کارمندان بیشتر می‌شود.

جمیله، یک مدیر 36 ساله یک مکتب ابتدائیه و ثانوی در ولایت پنجشیر، مشکلاتی که او در نتیجه اصرار طالبان بر تفکیک جنسیتی با آن مواجه است را توضیح داد. او گفت: "در مکتب، قبلاً صنف‌ها مختلط از دختران و پسران بود اما اکنون صنف‌های یک تا شش مختلط است. طالبان پیوسته می‌آیند و از ما می‌خواهند که آن‌ها را از هم جدا کنیم. ما روی آن کار می‌کنیم... برای این کار، به معلمان و پرسنل بیشتر نیاز داریم... نمی‌دانم که چگونه این کار را انجام خواهیم داد."⁷⁴

70 برای مثال، رجوع شود به دیدبان حقوق بشر، "من یک داکتر نخواهم بود و تو روزی مریض خواهی شد"، دسترسی دختران به آموزش در افغانستان، بخش دوم.

71 مصاحبه، 2022.

72 طلوع نیوز، "معلمان در هرات خواستار معاش شان شدند"، 20 اکتبر 2021، [tolonews.com/Afghanistan-175104](https://www.tolonews.com/Afghanistan-175104).

73 مصاحبه، 2022.

74 مصاحبه، 2022.

زنی افغان که برای گرفتن عکسی در محل کارش ژست گرفته است. © کیانا هابری/عفو بین الملل است

فقدان انگیزه

طالبان از زمانی که کنترل افغانستان را به دست گرفتند تاکنون عرصه هایی که زنان اجازه دارند در آن کار کنند را به شدت محدود کرده اند.⁷⁵ زنان و دختران به عفو بین الملل گفتند که این محدودیت ها به شدت روی علاقه آن ها به تحصیل تأثیر گذاشته است. فیروزه، 22 ساله، که دانشجوی علوم سیاسی بوده است، گفت:

پس از آمدن طالبان، در این رشته [علوم سیاسی]، زنان شغلی ندارند. آن ها نمی توانند وزیر یا یک رهبر باشند. این امر مرا خیلی ناامید، خیلی دلسرد می کند. من آموزش دیده بودم که یک رهبر باشم اما اکنون این ناممکن است... اگر کسی به تو اجازه نمی دهد شغلی انجام بدهی، مستقل باشی، هدف از تحصیل چیست؟ برای دست یافتن به اهدافم من باید وظیفه ای داشته باشم. چگونه می توانم در خانه به اهدافم نایل آیم؟... احساس می کنم که از جا کنده شده و به زمین خورده ام.⁷⁶

میترا، دانشجوی 21 ساله ای ژورنالیسم در یک دانشگاه خصوصی در کابل، نگرانی مشابهی را شریک کرد. "به این فکر کن - تو روزنامه نگاری می خوانی و می دانی که نمی توانی به عنوان یک خبرنگار کار کنی. فکر کردم درس خواندن بی فایده است اگر نتوانم آنچه را دوست دارم انجام بدهم، بنابراین دانشگاه را رها کردم." ⁷⁷ میترا افزود که خواهر کوچک ترش که در صنف پنج بود احساس مشابهی دارد. "او به هیچ وجه انگیزه ای ندارد که به مکتب برود چرا که او می داند که آینده ای برای او وجود ندارد... او دیگر علاقه ای به درس خواندن یا شرکت در کلاس هایش ندارد." ⁷⁸

محدودیت های طالبان بر دسترسی زنان و دختران به آموزش احتمالاً بر سایر حقوق زنان و دختران، از جمله این که بتوانند کار کنند و احتمال این که مجبور به ازدواج شوند، تأثیر زیان باری بگذارد.⁷⁹

75 برای جزئیات بیشتر در باره محدودیت های وضع شده بر کار، رجوع شود به بخش 4.3.

76 مصاحبه، 2021.

77 مصاحبه، 2022.

78 مصاحبه، 2022.

79 برای جزئیات بیشتر در باره محدودیت های وضع شده بر کار، رجوع شود به بخش 4.3 و برای جزئیات بیشتر در باره ازدواج طفل، زود هنگام و اجباری، رجوع شود به فصل 8.

4.3 کار

"اگر مردان و زنان دوشادوش هم کار کنیم، می توانیم کاری برای این کشور بکنیم. ما فقط از حکومت فعلی می خواهیم به ما اجازه بدهد کار کنیم."

وژمه، یک مقام پیشین حکومت⁸⁰

"زنانی که به عنوان معلمان، روزنامه نگاران، کارمندان سازمان های غیردولتی، کارمندان دولتی کار می کردند... [آن ها] در خانه هستند و احساس می کنند که بی ارزش هستند... آن ها در کنار درآمد شان کرامت شان را از دست دادند."

هما، یک کارمند امدادگر⁸¹

از زمان تسلط طالبان تاکنون، زنان در سراسر افغانستان از کار کردن منع شده اند. طالبان یک سیاست سراسری در باره زنان و کار صادر نکرده اند و توانایی زنان برای کار کردن در مناطق مختلف کشور بسیار متفاوت بوده است. با وجود این، در رهنمودهای طالبان در باره این مسأله، الگوهایی دیده می شود. به بیشتر کارمندان دولتی زن به استثنای کسانی که در سکتورهای معین مانند صحت و معارف کار می کنند گفته شده که به خانه بمانند.⁸² هیچ پستی در کابینه طالبان به زنان داده نشده است.⁸³ وزارت امور زنان دیگر فعال نیست و از مقر پیشین وزارت در کابل برای وزارت امر به معروف و نهی از منکر که در رفتار تبعیض آمیز و بدرفتاری با زنان و دختران انگشت نماست، استفاده می شود.⁸⁴ به طور عموم، به نظر می رسد طالبان اجازه می دهند زنان کار کنند اگر که، مطابق سیاست های طالبان، نمی توان آن ها را با مرد جایگزین کرد یا اگر پست "وظیفه مرد" تلقی نمی شود.⁸⁵

در بخش خصوصی، توانایی زنان به ادامه کار نیز بر اساس منطقه، بخش و محل کار انفرادی متفاوت بوده است. اما زنانی که از سوی عفو بین الملل مصاحبه شدند گفتند که محلات کار در سکتور خصوصی بسیاری از زنان که در پست های بلندرتبه بودند را برکنار کرده است. هدا، یک مشاور مالی، گفت که وقتی سایت اینترنتی که فرصت های شغلی را اعلان می کند را مرور می کرد این تغییر هویدا بود. او توضیح داد: "می توانی ببینی که پست ها برای زنان تا چه اندازه محدود است. من قبلا از همین پلتفرم استفاده می کردم و آنجا پست های بلندرتبه برای زنان... [مثل] مدیر مالی، مدیر منابع بشری، مدیر اجرایی وجود داشت... اما اکنون همه اش پست های کارآموز [و] دستیار است."⁸⁶

80 مصاحبه، 2021.

81 مصاحبه، 2022.

82 مصاحبه ها، 2021 و 2022؛ همچنین رجوع شود به آسوشیئد پرس، "حکومت طالبان در شهر کابل به کارمندان زن گفتند خانه بمانند،" 20 سپتامبر 2021، [nbcnews.com/news/world/taliban-run-kabul-city-government-tells-female-workers-stay-home-n1279616](https://www.nbcnews.com/news/world/taliban-run-kabul-city-government-tells-female-workers-stay-home-n1279616)

83 نیویورک تایمز، "طالبان حکومت موقت را تکمیل کردند، اما هنوز بدون زنان،" 21 سپتامبر 2021، [nytimes.com/2021/09/21/world/asia/aliban-women-government.html](https://www.nytimes.com/2021/09/21/world/asia/aliban-women-government.html)

84 خبرگزاری فرانسه، "طالبان وزارت امور زنان را با وزارت امر به معروف و نهی از منکر جایگزین کردند،" 18 سپتامبر 2021، [firstpost.com/world/Taliban-replaces-ministry-of-womens-affairs-with-ministry-of-virtue-and-vice-9975461.html](https://www.firstpost.com/world/Taliban-replaces-ministry-of-womens-affairs-with-ministry-of-virtue-and-vice-9975461.html)

85 مصاحبه ها، 2021 و 2022. همچنین رجوع شود به سی بی اس، "طالبان به زنان و دختران دستور داند به کار و مکتب نروند و خانه بمانند،" 20 سپتامبر 2021، [cbsnews.com/news/afghanistan-taliban-women-girls-work-school-sharia-rules/](https://www.cbsnews.com/news/afghanistan-taliban-women-girls-work-school-sharia-rules/)؛ سی ان ان، "سرپرست شهرداری می گوید تنها شغلی که زنان می دانند برای حکومت کابل انجام بدهند پاک کاری تشناب های زنانه است،" 20 سپتامبر 2021، edition.cnn.com/2021/09/19/asia/afghanistan-women-government-jobs-intl-hnk/index.html

86 مصاحبه، 2022.

بسیاری از زنان که به کارشان ادامه داده اند آن را به دلیل محدودیت های طالبان بر پوشش، رفتار و فرصت ها دشوار و استرس آور می یابند. برای مثال، عادل، یک خبرنگار، محدودیت های متعددی که در برابر خبرنگاران زن وجود دارد را شرح داد:

پس از آگست، آن ها گفتند زنان [روزنامه نگاران] می توانند برگردند اما باید یک عبایه و حجاب کامل بپوشند. برای مجریان خبر، آن ها باید گردن و موهای شان را بپوشانند و حجاب باید محکم بسته شود. بعد دور دوم از محدودیت ها بود: اگر یک ژورنالیست زن می خواهد رویدادی را پوشش بدهد، آن ها می گویند... نباید مصاحبه رو در رو با یک ژورنالیست زن باشد. سپس محدودیت سوم است، اگر می خواهی به اطلاعات دسترسی پیدا کنی، به تو اجازه نمی دهد به اسناد شفاخانه و حکومت دسترسی پیدا کنی.⁸⁷

محدودیت های که در برابر گویندگان خبر قرار دارد در ماه می 2022 بیشتر تشدید شد. آن زمان طالبان همه آن ها را به پوشاندن چهره های شان رو به روی دوربین به گونه ای که فقط چشم های شان دیده شود ملزم کردند.⁸⁸

چندین زن که در سکتورهای دولتی و خصوصی کار می کنند گفتند که در معرض بازدیدهای تصادفی/راندوم اعضای طالبان قرار دارند که پوشش و رفتار آن ها را نظارت می کنند. الهه، 22 ساله، که در بخش خدمات مشتریان برای یک شرکت در کابل کار می کند، تجربه اش را این گونه شرح داد: "به صورت منظم، اعضای طالبان به دفتر ما می آیند و می گویند که ما باید این یا آن نوع لباس بپوشیم، آن رنگ لباس بپوشیم، همیشه رنگ سیاه انتخاب کنیم و سعی کنیم لباس های سیاه و دراز بپوشیم... آن ها در دفتر اصلی برای جدا کردن زنان و مردان دیوارهای چوبی گذاشتند اما فضا بیش از حد کوچک بود بنابراین آن ها آپارتمان جدیدی گرفتند تا ما را جدا نگهدارند... من از این مقررات متنفرم."⁸⁹

شبیم، پرستار 25 ساله ای که در یک شفاخانه دولتی در کابل کار می کند، گفت که اعضای طالبان از محل کار او نیز به صورت مرتب بازدید کرده اند.

آن ها می گفتند ما باید با مردان کار نکنیم یا با آن ها ارتباط نداشته باشیم و باید پوشش و لباس های خود را تغییر بدهیم. سپس یک روز آن ها گفتند که من نباید یونیفرم خود را بپوشم. من گفتم مه به یونیفرم احترام قایلم چرا که من خیلی زحمت کشیدم تا این را به دست بیاورم و آن ها حق ندارند به من بگویند چه باید بپوشم... یکی از آن ها به صورتم سیلی زد و دیگری تفنگش را به سویم نشانه رفت و گفت که می توانند مرا بکشند و کاری از دست من بر نخواهد آمد.

همکارانم خیلی ترسیده بودند. آن ها جیغ می زدند.⁹⁰

پس از این حادثه، شبیم در نخستین اعتراض خود علیه طالبان شرکت کرد. چندین روز بعد، او دریافت که به خاطر این حادثه و مشارکتش در اعتراض از شغلش برکنار شده است. او گفت: "[آن شغل] تنها منبع درآمد من بود. من در امتحان ها و مصاحبه ها کامیاب شدم. من رسماً به آن پست گماشته شده بودم و این قدر راحت برکنار شدم."⁹¹

87 مصاحبه، 2022.

88 آسوشیتد پرس، "طالبان به مجریان زن تلویزیون در افغانستان دستور دادند صورت های خود را جلو دوربین بپوشانند،" 19 می 2022، theguardian.com/world/2022/may/19/Taliban-orders-female-afghan-tv-presenters-to-cover-faces-on-air

89 مصاحبه، 2022.

90 مصاحبه، 2022.

91 مصاحبه، 2022.

بسیاری از زنان مانند شبنم که در بخش مراقبت های صحتی کار می کنند اکنون از مراقبت از بیماران مرد یا ارتباط با همکاران مرد شان منع شده اند. یاسمین، کارمند 27 ساله یک سازمان غیردولتی، توضیح داد: "اگر طالبان یک داکتر زن را با یک داکتر یا بیمار مرد ببیند، این یک مشکل کلان است... بیمارانی که اکنون به کلینیک ها می آیند از این مسأله اجتناب می کنند." ⁹² راحله، یک داکتر دندان/دندانپزشک، شرح مشابهی داشت: "در گذشته، من بیماران مرد و زن داشتم اما بیماران مرد دیگر به کلینیک من نمی آیند چرا که آن ها می ترسند که میادا طالبان آن ها را با ما ببینند." ⁹³

زنان گفتند که حکم طالبان مبنی بر داشتن محرم در ملأ عام نیز باعث مشکلات جدی در زندگی کاری شان شده است. برای مثال، عادل، ژورنالیست، به عفو بین الملل گفت: "اگر نیاز داشته باشم برای کار حوالی ساعت 4:30 بعد از ظهر یا 5 بعد از ظهر بیرون بروم، اعضای طالبان خواهند گفت، 'چرا تنها بیرون می روی؟' پدرم در قید حیات نیست بنابراین نمی تواند با من بیاید." ⁹⁴

زنان نیز گفتند که محدودیت های محرم حتا رفت و آمد به کار را دشوار یا حتا ناممکن ساخته است. برای مثال، سنبل، یک معلم 21 ساله لیسسه که در قندز زندگی می کند، گفت که مکتبش همه معلمان را ملزم کرده که با یک محرم به کار رفت و آمد کنند. برادران و پدرش خارج از افغانستان هستند، لذا این کار برای او ناممکن است و او برای چندین هفته این مقرر را نادیده گرفت. زمانی که یک عضو طالبان برای نظارت به مکتب آمد، با او و همکارش که او هم نمی توانست با یک محرم رفت و آمد کند، رو به رو شد. "او [گفت] [من و همکارم] هیچ شرم، هیچ عزت نداریم... او می خواست بر ما حمله کند یا ما را لت و کوب کند. ما برای یک ماه این گونه درس دادیم و سپس متوقف کردیم." ⁹⁵

محدودیت های طالبان بر کار سبب به وجود آمدن وضعیت نومیکننده ای برای بسیاری از زنانی که تنها نان آور خانواده های شان بودند، شده است. مشکلاتی که این زنان با آن مواجهند با بحران انسانی و اقتصادی افغانستان تشدید شده است. طبق سروی برنامه جهانی غذا که در فبروری 2022 منتشر شد، تقریباً 100 درصد خانواده هایی که تحت سرپرستی زنان قرار دارند با مصرف غذای ناکافی رو به رو هستند و 85 درصد برای به دست آوردن غذا دست به اقدامات طاقت فرسا می زنند. ⁹⁶ فریده تجربه خانواده خود را این گونه شریک کرد: "من نان آور عمده بودم... زمانی که ننگرهار سقوط کرد، دفتر بسته شد... چرا که مران و زنان نمی توانند باهم کار کنند... ما در خانه ما دو هفته را بدون غذا سپری کردیم. قبلاً، من نمی توانستم حتا فکر بکنم که سردسترخوان غذا نخواهیم داشت." ⁹⁷

کبرا، یک مقام بلندرتبه پیشین 57 ساله در وزارت امور زنان، نیز قبل از تسلط طالبان تنها نان آور خانواده اش بود. او به عفو بین الملل گفت: "شوهرم پاهایش را در بمگذاری انتحاری از دست داد، بنابراین تمامی مسئولیت های خانه بر عهده من است. من دو دختر دارم که متعلم بودند و اکنون در خانه نشسته اند. پسر من در خانه نشسته است... ما در داخل نشسته ایم و فکر می کنیم که چه باید بکنیم؟" ⁹⁸

92 مصاحبه، 2022.

93 مصاحبه، 2022.

94 مصاحبه، 2022.

95 مصاحبه، 2022.

96 برنامه جهانی غذا، "تازه های امنیت غذایی افغانستان: دور چهارم جنوری 2022"، 17 فبروری 2022، reliefweb.int/report/fghanistan/afghanistan-food-security-update-round-five-january-2022

97 مصاحبه، 2022.

98 مصاحبه، 2021.

الهه، کارمند یک دفتر که تنها نان آور خانواده اش است، نگرانی های خود را راجع به این که چه اتفاق خواهد افتاد اگر که مجبور شود دست از کار کردن بکشد شریک کرد. او گفت: "اگر به من اجازه ندهند کار کنم، من نابود می شوم. در آن صورت من نمی توانم مصرف خانواده ام را بپردازم و نمی توانم هزینه تحصیلاتم را بپردازم. می ترسم که پدرم بگوید باید ازدواج کنم." ⁹⁹

زنان از این که مجبور می شوند حرفه شان را که سال ها برای ساختن و حفظ آن زحمت کشیده بودند رها کنند اظهار غصه می کردند. برای مثال، گل، یک کتابدار، به عفو بین الملل گفت:

من از یک خانواده ثروتمند یا یک خانواده طبقه متوسط نیستم. من از یک خانواده بی سواد هستم... چهار ماه در دانشگاه زندگی مرا تغییر داد... رؤیای من این بود و هنوز هست که کتابخانه خود را توسعه بدهم... تا به ولایت های دیگر سفر کنم و کتاب ها را به ولایت ها برسانم. من معاشی داشتم. من شغلی داشتم. من زندگی خوبی داشتم. من مستقل بودم... اکنون من امیدهای خود را، آینده خود را و هویت خود را از دست دادم. ¹⁰⁰

اقیانوس، یک وکیل مدافع، احساس مشابهی ابراز کرد:

من از صفر شروع کردم. هیچ روابطی، هیچ پولی، هیچ حمایتی نداشتم... وکیل مدافع بودن در افغانستان، به خصوص اگر یک زن باشی، آسان نیست. باید نسبت به مردان بیشتر تلاش کنی. به شجاعت، دانش و دلیری نیاز داری... من شش وکیل مدافع داشتم که برای من کار می کردند... زمانی که طالبان به قدرت رسیدند، همه چیز تغییر کرد... من شنیدم که وکلای مدافع بازداشت و ناپدید می شوند... من حتی به دفتر خود برگشتم چرا که این کار بی نهایت خطرناک بود. همیشه فکر می کنم که قبلا چقدر مستقل بودم. ¹⁰¹

مرسل، یک مجری رادیو، به عفو بین الملل گفت:

پیش از آمدن طالبان... من آهنگ می گذاشتم، موضوعات را به بحث می گرفتم و از تلفن کنندگان دعوت می کردم... دلم برای شغلم تنگ شده است. کاش می توانستم روی کرسی خود بنشینم و بگویم، 'شنوندگان عزیز درود. من در خدمت شما هستم، در باره هرچه می خواهید صحبت می کنم'... من بیرون می رفتم، کار می کردم و پیش می رفتم. اکنون تلاش می کنم وظیفه دیگری پیدا کنم اما چیزی پیدا نمی توانم... من رؤیای این وضعیت را نداشتم. ¹⁰²

محدودیت های طالبان بر حق کار زنان پتانسیل این را دارد که بر حقوق دیگر زنان و دختران تأثیر بگذارد، از جمله بر امکان دسترسی آن ها به آموزش چرا که بسیاری از زنان هزینه آموزش دختران شان یا فیس دانشگاه برای تحصیلات عالی خودشان را می پرداختند. احتمال این وجود دارد که این محدودیت ها خطر مجبور شدن زنان و دختران به ازدواج به دلایل اقتصادی، چنانچه الهه در بالا ذکر کرد، را افزایش بدهد. ¹⁰³

99 مصاحبه، 2022.

100 مصاحبه، 2022.

101 مصاحبه، 2022.

102 مصاحبه، 2022.

103 رجوع شود به بخش 4.2 برای جزئیات بیشتر در باره محدودیت های وضع شده بر معارف و به فصل 8 برای جزئیات بیشتر در باره ازدواج کودک، زودهنگام و اجباری.

داستان خاتول، مدیر پیشین یک مکتب خصوصی¹⁰⁴

قبله من در دو دانشگاه ثبت نام کرده بودم و مطالعات اسلامی و قابلیت می خواندم. من دو زبان هم یاد می گرفتم. مدیر یک مکتب خصوصی نیز بودم. این مکتب از صنف 1 تا 9 درس می داد و هم شاگردان پسر و هم شاگردان دختر داشت. من هر روز ساعت 5 صبح از خانه بیرون می شدم و ساعت 6 بعد از ظهر به خانه بر می گشتم. من خرید می کردم و با دوستان بیرون می رفتم. من همیشه به تنهایی گشت و گذار داشتم.

پس از سقوط، مکتب من بسته شد و دانشگاه ها نیز بسته شد. پس از این که مکتب من دوباره باز شد، آن ها از من دعوت نکردند که به مکتب برگردم. هنگامی که زنان مثل من به شغل های شان برگشتند، آن ها دروازه ها را به روی آن ها بستند. آن ها گفتند که زنان نمی توانند در پست های بالا کار کنند. بنابراین، مکتب من حالا باز است و یک مدیر جدید مرد در آنجا هست... قبلا همه کارمندان در اداره زن بودند و اکنون همه شان مرد هستند.

اکنون آن ها به دختران اجازه می دهند به دانشگاه بروند اما من دیگر شغلم را ندارم، پس چگونه می توانم هزینه تحصیل را بپردازم؟ آن ها اعلان کردند که یک زن بدون یک محروم نمی تواند بیرون برود. چگونه می توانم هم کرایه موتر خود و هم کرایه موتر محرم را بپردازم تا بتوانم به دانشگاه بروم؟ اگر بخواهم خرید بروم یا تفریح بروم، ممکن نیست. حالا باید این کت/پالتوی کلان را بپوشم. من هنوز وقت پیدا نکردم که یک عبایه بخرم و به هر حال قدرت خرید آن را هم ندارم.

زنده ماندن دشوار است. صحت روانی من از بین رفته است و وضعیت مالی من وحشتناک است. پدرم مرده است. حالا من غیرشاغلم و نمی توانم به برادرانم کمک کنم درس بخوانند. به مادرم هم کمک نمی توانم. او باید برای معاینات مرتب به داکتر برود چون تکلیف قلبی دارد.

مثل زمانی که چیزی را می شکنی احساس می کنم. از درون، من درهم شکسته ام. احساس خوبی ندارم. من یک زن کارگر هستم و در خانه ام نشسته ام بدون این که کاری داشته باشم. احساس می شود همه چیز اشتباه است.

من از جامعه جهانی می خواهم همه آنچه که در افغانستان جریان دارد را متوقف کند. ما نیاز داریم دنیا توجه کند و نگاهی را برنگرداند.

104 مصاحبه، 2022. مصاحبه خلاصه شده است.

4.4 محدودیت‌ها بر گشت و گذار و محرم

"آنچه من می بینم همه اش دیوارهای دور من است. من حتا نمی توانم از خانه بیرون بروم. آیا این زندگی است؟"

زهره، وکیل مدافع¹⁰⁵

"این شبیه قرنطین به خاطر کرونا است اما کل زندگی ما در قرنطین است."

فیروزه، دانشجوی دانشگاه¹⁰⁶

طالبان از زمان تسلط شان تاکنون حق گشت و گذار آزادانه زنان و دختران را نقض کرده اند و سیاست شان در ارتباط با این موضوع به صورت فزاینده در حال سرکوبگرانه تر شدن است. در دسامبر 2021، وزارت امر به معروف و نهی از منکر رهنمودی صادر کرد مبنی بر این که زنان باید در سفرهای طولانی تر از 72 کیلومتر شان توسط یک محرم همراهی شوند.¹⁰⁷ مقام طالبان ذبیح الله مجاهد در یک مصاحبه قبلی گفت که محدودیت های داشتن محرم بر فعالیت های روزانه مانند رفت و آمد به محل کار و مکتب تطبیق نخواهد شد.¹⁰⁸ اما این اظهارات با فرمان مورخ 7 می 2022 وزارت امر به معروف و نهی از منکر مبنی بر الزام زنان به پوشاندن صورت های شان در فضای عمومی و این که آن ها نباید تا زمانی که ضروری نباشد از خانه بیرون شوند تضعیف شد.¹⁰⁹ طالبان به شرکت های هوایی نیز هدایت داده اند که از پرواز داخلی و خارجی زنان بدون یک محرم جلوگیری کنند و به آموزگاران رانندگی در هرات نیز دستور داده اند درس های رانندگی و جواز/گواهی رانندگی به زنان را متوقف کنند.¹¹⁰

بسیاری از زنان که از سوی عفو بین الملل مصاحبه شدند گفتند که با توجه به این محدودیت های بی شمار و متغییر، هرگونه حضور در فضای عمومی بدون یک محرم خطرهای جدی به همراه دارد. هدا، یک مشاور مالی، تجربه اش را شریک کرد:

آنچه آن ها می گویند با آنچه عمل می کنند متفاوت است. آن ها می گویند که بیشتر از 72 کیلو متر، باید یک محرم داشته باشی، اما در عمل، آن ها می توانند تو را در مساحت 1 کیلومتری متوقف کنند. اگر بخواهی یک تاکسی بگیری، راننده خواهد پرسید که محرم داری و اگر نداشته باشی، احتمالاً تو را نبرد. اما اگر رانندگان ببرند و اگر در یک ایست بازرسی طالبان

105 مصاحبه، 2022.

106 مصاحبه، 2022.

107 خبرگزاری فرانسه، "ممنوعیت سفر برای زنان افغان مگر این که توسط اقارب مرد همراهی شوند: طالبان،" 26 دسامبر 2021، france24.com/en/live-news/20211226-no-trips-for-afghan-women-unless-escorted-by-male-relative-taliban. یک محرم به عنوان یکی از اقارب مرد که ازدواج با آن غیرقابل قبول است. برای جزئیات بیشتر، رجوع شود به وال استریت ژورنال، "مقررات جدید طالبان محرم مرد را بر زنان تحمیل می کند،" 25 مارچ 2022، [wsj.com/articles/new-taliban-rules-impose-chaperones-on-afghan-women-11648200600](https://www.wsj.com/articles/new-taliban-rules-impose-chaperones-on-afghan-women-11648200600).

108 روزنامه دیلی، "طالبان این دفعه چگونه حکومت خواهند کرد؟"، نیویورک تایمز، 7 سپتامبر 2021، [nytimes.com/2021/09/07/podcasts/the-daily/fghanistan-taliban-government.html](https://www.nytimes.com/2021/09/07/podcasts/the-daily/fghanistan-taliban-government.html)

109 بی بی سی فارسی، دستور طالبان به زنان برای پوشاندن صورتشان (شامل متن کامل حکم طالبان)، 7 می 2022، [bbc.com/persian/afghanistan-61361210](https://www.bbc.com/persian/afghanistan-61361210)

110 "طالبان زنان افغان را از پرواز بدون یک محرم مرد منع کردند،" 18 مارچ 2022، france24.com/en/live-news/20220328-taliban-ban-afghan-women-from-flying-without-male-relative؛ Wionews.com/south-asia/no-amusement-taliban-؛ park های عمومی در هرات، [dictate-different-days-for-men-and-women-to-visit-fun-parks-466242](https://www.dictate-different-days-for-men-and-women-to-visit-fun-parks-466242)؛ خبرگزاری فرانسه، "طالبان به آموزگاران رانندگی زن دستور دادند صدور جواز رانندگی به زنان را متوقف کنند،" 3 می 2022، [ndtv.com/world-news/fghanistan-herat-taliban-tells-driving-teachers-to-stop-issuing-licenses-to-women-2942029](https://www.ndtv.com/world-news/fghanistan-herat-taliban-tells-driving-teachers-to-stop-issuing-licenses-to-women-2942029). زنان به عفو بین الملل گفتند که دسترسی آن ها به درس های رانندگی و جواز رانندگی در کابل نیز سلب شده است. مصاحبه ها، 2022.

بررسی، ممکن است تو را متوقف کنند... در یک ایست بازرسی از من [در باره این] پرسیده شد - من باید دروغ می گفتم و می گفتم که من مریضم و کسی نبود که مرا همراهی کند... نمی خواهم سر از زندان در بیاورم. این یک بدنامی برای خانواده ام خواهد بود حتی اگر فقط یک بار بازداشت شوم... هر جنگجویی می تواند تو را متوقف کند¹¹¹... حتی اگر به دکان برای خرید یک نوار [بهداشتی] بروم، باید پدرم را با خود ببرم.¹¹²

زنان و دختران افغان به عفو بین الملل گفتند که الزامات محرم مدیریت زندگی روزانه شان را تقریباً ناممکن ساخته است. فره، زن 23 ساله ای از ولایت لوگر، گفت: "سه هفته قبل، پدرم مریض بود و نتوانست بیرون برود. ما خواهرم را برای دوا فرستادیم. او به دواخانه رفت و طالبان در یک ایست بازرسی گفت، 'چرا تنها هستی؟ دفعه بعد، نباید تنها بیرون بروی'... اگر ما را بازداشت کنند، آینده برای خانواده ما چه خواهد بود؟"¹¹³

فریده، دانشجوی 19 ساله ای از ولایت ننگرهار، به برخی از مشکلات لجستیکی الزامات محرم داشتن پرداخت. او گفت: "در افغانستان، ما بیوه های زیادی داریم و بسیاری از زنان شوهران یا پسران شان را در جنگ از دست داده اند. برای هر زن ناممکن است که یک مرد هنگام بیرون رفتن با خود ببرد. این مقرر عملی هم نیست. اگر من یک شغل داشته باشم و برادرم هم شغلی داشته باشد، اگر مرا برساند، خودش دیر خواهد رسید. این قانون، همه را - به لحاظ روانی، عملی و از هر لحاظ - متأثر می سازد."¹¹⁴

میترا، زن 21 ساله ای که در کابل زندگی می کند، گفت که محدودیت های محرم این امکان را دارد که بر روابط در درون خانواده ها تأثیر بگذارد:

به خانواده هایی فکر کنید که اعضای شان بیشتر زن هستند... پدر باید چه کار کند؟ به کار برود؟ یا هر دختر خود را همراهی کند؟ این وضعیت زندگی را آهسته می کند [و باعث] قربانی های زیاد می شود... این مقرر در درازمدت مشکلات بیشتری خلق خواهد کرد. جامعه و خانواده ها شروع خواهند کرد به فرق قایل شدن هرچه بیشتر میان پسران و دختران شان... طالبان در حال عادی سازی زن ستیزی است و این خطرناک است... حتی داشتن این گفتگو در این قرن مرا غمگین می سازد... اگر محرمی نداشته باشی هیچ چیز نیستی. به عنوان یک زن اگر مردی در کنارت نباشد هیچ حقوق یا قدرتی نداری.¹¹⁵

زنان و دختران به عفو بین الملل گفتند که اکنون آن ها، به دلیل محدودیت های طالبان بر گشت و گذار شان، وقت های طولانی را در داخل خانه سپری می کنند که یک تفاوت فاحش با زندگی شان قبل از تسلط طالبان است. هدا، که قبلاً به عنوان یک مشاور مالی کار می کرد، یک روز عادی زندگی اش را شرح داد:

من زود بیدار می شوم چرا که به زود رفتن به دفتر عادت کرده بودم. من با پاک کاری و آشپزی شروع می کنم و سپس، از آن جا که نمی خواهم مطالبی را که خوانده ام فراموش کنم، کتاب های دانشگاهم و کتاب های دیگری که دارم را مرور می کنم و می خوانم... سپس به پاک کاری و آشپزی ادامه می دهم. بعد همین روال را روز بعد تکرار می کنم. انجام این روال به جای کار کردن و تحصیل و بیرون بودن خیلی دل تنگ کننده است... من تقریباً هر روز بیشتر از 12 ساعت بیرون می بودم.¹¹⁶

111 برای جزئیات بیشتر در باره بازداشت و توقیف خودسرانه زنان به خاطر نقض مقررات محکم، رجوع شود به فصل 6.

112 مصاحبه، 2022.

113 مصاحبه، 2022.

114 مصاحبه، 2022.

115 مصاحبه، 2022.

116 مصاحبه، 2022.

فیروزه، دانشجوی 22 ساله ای، نکته مشابهی بیان کرد: "اگر در دانشگاه هستی، هر روز بیرون می روی... من یک برنامه کامل داشتم و دوستان زیادی داشتم... اکنون هنگامی که صبح بیدار می شوم، هیچ برنامه ای، اهدافی ندارم... اگر فقط بخوام بروم کمی چاکلیت بخرم، نمی توانم این کار را بکنم. گاهی نیاز داری هوای بیرون را تنفس کنی، اما ما در داخل خانه گیر ماندیم... نیاز داری مردم دیگر را ببینی."¹¹⁷

وقتی از ثریا، متعلم 16 ساله یک مکتب ثانوی، پرسیده شد که درباره شرایط محرم از سوی طالبان چه فکر می کند، او در جواب گفت: "ما در قفس هستیم. طالبان افغانستان را به زندانی برای همه زنان افغان تبدیل کرده اند."¹¹⁸

همان گونه که از سوی زنانی که مصاحبه شدند شرح داده شد، محدودیت های طالبان بر گشت و گذار ممکن است باعث سخت گیرانه تر شدن هنجارهای جنسیتی شود، کنترلی که اعضای مرد خانواده می توانند بر گشت و گذار اعضای زن خانواده اعمال کنند را افزایش بدهد و تقسیم جنسیتی کار در درون خانواده ها را عمیق تر کند.

علاوه بر آزار و اذیت، زنانی که بدون یک محرم در ملأ عام ظاهر می شوند در معرض لت و کوب از سوی اعضای طالبان نیز قرار گرفته اند. مردانی که یک محرم به حساب نمی آیند و زنان را همراهی می کنند نیز مورد ضرب و شتم قرار گرفته اند. برای نمونه، الهه، کارمند 22 ساله یک دفتر در کابل، گفت که اعضای طالبان پس از این که از او در یک ایست بازرسی پرسیدند که چرا بدون یک محرم رفت و آمد می کند راننده تاکسی او را لت و کوب کردند. او گفت: "من تمام روز گریه کردم، حتی زمانی که به خانه برگشتم. حتی زمانی که آن ها [راننده] را می زدند، او از من دفاع می کرد."¹¹⁹

عسل، زن 26 ساله ای از یک ولایت مرکزی در افغانستان، پس از این که تلاش کرده بود بدون یک محرم وارد ایران شود، مورد لت و کوب قرار گرفت.¹²⁰ در سال 2021، او یک برنامه ماستری را در ایران، بعضاً برای اجتناب از ازدواج به کسی از قریه اش که پدرش ر آن باصرار داشت، شروع کرد. او در جریان رخصتی میان دو سمستر، از قریه اش در افغانستان بازدید کرد و از آنجا که پدرش مریض بود و پاسپورتنی نداشت، او باید تنها به ایران بر می گشت. زمانی که در آخرین بررسی در گذرگاه مرزی رسید، یک عضو طالبان پی برد که او تنها سفر می کند. او تجربه اش را چنین شرح داد:

[این عضو طالبان] گفت که من باید خانه بروم. من سعی می کردم توضیح بدهم... که من باید برای تحصیلاتم به ایران بروم. او واقعا خشمگین بود... من ازش خواستم پاسپورتم را به من پس بدهد و او پیوسته می گفت که من دارم غریبی می شوم و من یک کافریم. او سپس به صورتم سیلی زد.

او مرا به اتاق دیگری بود... طالب دیگری آنجا نشسته بود و هردوی شان شروع کردند به لت و کردن من... چادرم بر سر من نبود و آن ها باهم مرا می زدند... یکی از آن ها زنجیری در دست داشت و دیگری یک سیم. هردو با پارچه ای پوشیده بودند... من موی قشنگی دارم و آن ها آن را کردند... چیز دیگری که به یاد دارم این است که خون زیادی از بینی ام می آمد. همه جا سیاه و مات بود... آن ها مرا تا زمانی که از هوش رفتم لت و کوب کردند.

117 مصاحبه، 2022.

118 مصاحبه، 2022.

119 مصاحبه

120 از درج جزئیات مانند تاریخ، موقعیت و زمان این حادثه به دلایل امنیتی خودداری شده است.

وقتی چشمانم را باز کردم، حوالی 4:30 بعد از ظهر بود و نمی توانستم کسی را در آنجا ببینم... من چادرم را دوباره پوشیدم. من در اتاقی بودم که آن ها آشغال را آنجا مانده بودند و من توسط آن احاطه شده بودم... شاید [آن دو عضو طالبان] فکر کردند من مرده ام.¹²¹

عسل توانست از اتاق خارج شود و یک مقام افغان را متقاعد کرد پاسپورت و چمدانش را پیدا کند. او با عبور از مرز وارد ایران شد و آنجا خواهان رسیدگی طبی شد او گفت: "پس از یک ایکس ری، تأیید شد که بعضی از استخوان هایم شکسته بود. تقریباً همیشه وقت گردنبدن طبی می پوشم و به تراپی فیزیکی برای گردنم نیاز دارم... سه روز پس از این حادثه، من خونریزی داخلی در شکم و پشتم داشتم به خاطر که آن ها مرا با لگد زدند."¹²²

عسل گفت که او می خواست در باره این حادثه علنی صحبت کند اما از پیامدهای آن نگران بود. او پرسید: "چه خواهد شد اگر خانواده ام بفهمد. زمانی که سعی می کنی دانستان خود را بازگو کنی، مردم سؤال های بیشتری خواهند پرسید. آن ها فرض خواهند کرد که بر من تجاوز شده است. حالا که شما در این جامعه زندگی می کنید، پیش از این که واقعا بمیرید می تواند شما را بکشد."¹²³

محدودیت های طالبان بر گشت و گذار بر برخورداری زنان و دختران از حقوق بنیادی شان، از جمله حق آموزش و حق کار همان گونه که در بخش های 4.2 و 4.3 بحث شد، تأثیر منفی می گذارد.¹²⁴ چنانچه در فصل 5 بحث شد، محدودیت های طالبان می تواند به توانایی زنان و دختران در فرار از خشونت مبتنی برجنسیت لطمه بزند.

محدودیت های طالبان بر گشت و گذار حامل این امکان نیز هست که زنان و دختران را برای ازدواج چه به انتخاب خودشان یا در نتیجه فشار یا اجبار از سوی اعضای خانواده در تنگنا قرار بدهد. زنی که به خاطر حضور در ملأ عام با مردی که محرمش نبود به طور خودسرانه بازداشت شده بود توضیح داد: "اگر بخواهی بیرون بروی، باید یک پدر، برادر یا شوهر با خود داشته باشی... یک پدر نمی تواند همیشه با دختر خود بیرون برود، یک برادر ممکن است مصروف باشد... این دختران و زنان را برای ازدواج تحت فشار قرار خواهد داد فقط برای این که همیشه یک محرم داشته باشند."¹²⁵

افشین، فعال 20 ساله حقوق زنان از ولایت هرات، به عفو بین الملل گفت که محدودیت های طالبان در مورد محرم نقشی اساسی در تصمیمش به نامزد شدن داشت. پس از تسلط طالبان، او احساس می کرد گیر کرده است. خانواده اش در ایران بود، بنابراین برای این که به آن ها ملحق شود و تحصیلات خود را آنجا ادامه بدهد، او به یک محرم نیاز داشت تا از مرز عبور کند. اگر برای دانشگاه رفتن در افغانستان می ماند، نیاز به یک محرم داشت تا دانشگاه برود و زندگی روزانه خود را پیش ببرد. او گفت: "من از سوی طالبان و جامعه ام مجبور شدم یک محرم داشته باشم. همیشه می خواستم تحصیلات خود را ادامه بدهم و سپس در باره ازدواج فکر کنم اما من خود را در این وضعیت یافتم. این بدان معنا نبود که من دستپاچه شده باشم بلکه تنها گزینه ای بود که داشتم... در زندگی گاهی باید قربانی بدهی و باید بعضی از رؤیاهایت را فراموش کنی."¹²⁶

121 مصاحبه، 2022.

122 مصاحبه، 2022.

123 مصاحبه، 2022.

124 فصل 6 این گزارش به واکاوی مفصل بازداشت و توقیف خودسرانه زنان توسط طالبان به خاطر نقض الزامات محرم می پردازد.

125 مصاحبه، 2022. برای جزئیات بیشتر در باره این که این زن چگونه خودسرانه بازداشت شد، رجوع شود به فصل 6.

126 مصاحبه، 2022.

4.5 پوشش

"اول اجازه نداشتیم لباس های رنگارنگ بپوشیم. سپس به ما گفتند دیگر چادرهای رنگارنگ نپوشیم. بعد از ما خواسته شد همه سیاه بپوشیم. اکنون این برقع یا پوشاندن کل صورت است. دیگر چه چیزی در انتظار ماست؟"

برشنا، دانشجوی دانشگاه¹²⁷

طالبان پس از تسلط شان بلافاصله یک سیاست رسمی منتشر نکرد که به زنان دستور بدهد به شیوه معینی در ملأ عام لباس بپوشند. در عوض، آن ها کمپاین های راه انداختند که "سفارش می کرد" که زنان برقع یا حجاب دراز و سیاه که کل بدن از سر تا پا را می پوشاند بپوشند. این سفارشات را از طریق پلتفرم های گوناگون به شمول بیلبوردها و اعلانات عمومی ابلاغ کردند و برای اجرای این محدودیت ها بر اعضای طالبان چه در ایست های بازرسی چه هنگام بازدید از از فضاهای عمومی مانند دانشگاه و شفاخانه ها یا در گشت های سیار تکیه می کردند.

به تاریخ 7 می 2022، وزارت امر به معروف و نهی از منکر محدودیت هایش را به شدت افزایش داد و فرمانی صادر کرد مبنی بر این که زنان "بالغ" به پوشاندن سر تا پای شان ملزم هستند و بازهم مشخص می کرد که زنان باید برقع یا حجاب دراز و سیاه بپوشند که همه جای شان به جز از چشمان شان را می پوشاند. این فرمان تصریح می کرد که "بهترین راه برای رعایت حجاب" براین زنان این است که از خانه های شان بیرون نشوند. در این فرمان، اعضای مرد خانواده زنان برای پیروی زنان از این قانون جدید مسئول قرار داده شدند و اگر اعضای زن خانواده از پیروی از این مقررات امتناع ورزند می توانند جریمه یا حتی توقیف شوند.¹²⁸ این حکم پتانسیل این را در خود دارد که کنترلی که اعضای مرد خانواده می توانند بر زندگی روزانه اعضای زن خانواده اعمال کنند را افزایش دهد.

چندین زنی که با عفو بین الملل مصاحبه کردند با شوک و خشم به این فرمان واکنش نشان دادند. برای مثال، برشنا، دانشجوی 21 ساله ای در دانشگاه کابل، گفت:

زنان و دختران باید تصمیم بگیرند که می خواهند چه کار کنند یا بپوشند... من می خواهم حجابی [چادر] داشته باشم اما نمی خواهم صورتم را بپوشانم. این دو چیز متفاوت است... من می خواهم در جامعه شناخته شوم... اگر خود را بپوشانم، دیگر من نخواهم بود... احمقانه است که بگویم زنان باید خود را بپوشانند تا مردان به آن ها جذب نشوند. مردان باید این دیوانگی را متوقف کنند. ببخشید، من خودم را نخواهم پوشاند و در قفس نخواهم گذاشت به خاطر که شما [مردان] ضعیف تر از آنید که خود را کنترل کنید... این سال 2022 است و طالبان می خواهند زنان افغان سیاه بپوشند نه کدام رنگ دیگر. جدی؟ هیچ معنایی برای من ندارد... طالبان باید بدانند که هیچ گزینه ای نداریم جز این که آن را بپذیریم.. اگر من برقع را رد کنم و دانشگاه را رها کنم، آن ها برنده خواهند شد. اگر برقع بپوشم، آن ها برنده خواهند شد... من کسی هستم که باید قربانی بدهم.¹²⁹

127 مصاحبه، 2022.

128 بی بی سی فارسی، دستور طالبان به زنان برای پوشاندن صورتشان (شامل متن کامل حکم طالبان)، 7 می 2022، [bbc.com/persian/afghanistan-61361210](https://www.bbc.com/persian/afghanistan-61361210)

129 مصاحبه، 2022.

زینب، زن 27 ساله ای در دایکندی، واکنشش به این فرمان را شریک کرد: "چرا باید صورت های مان را بیوشانیم و پنهان کنیم که کی هستیم؟... من در کل زندگی ام [چادرا] پوشیده ام اما من نمی خواهم صورتم را بیوشانم... حالا که تلاش می کنم در باره پوشاندن صورت خود صحبت کنم نمی توانم نفس بکشم... وقتی زنان صورت های شان را می پوشانند... چیزی را نخواهند شنید و چیزی را نخواهند دید." ¹³⁰

فیروزه، دانشجوی 22 ساله ای در ولایت ننگرهار، به عفو بین الملل گفت: "من نمی توانم این کار را بکنم. وقتی صورتم را می پوشانم، احساس خوبی ندارم. نمی توانم نفس بکشم. هنگامی که کسی تو را مجبور می کند کاری بکنی، هیچ کسی در باره آن احساس خوبی ندارد. این تو را خشمگین می سازد." ¹³¹ او ادامه داد:

آن ها می گویند که [ما باید] یک لباس سیاه، لباس ساده بیوشیم، هیچ آرایش نکنیم و صورت های خود را بیوشانیم. وقتی همیشه یک رنگ می پوشی، خیلی احساس افسردگی می کنی... وقتی فصل گرماست، تو را اذیت می کند چرا که خیلی گرم می شود... من می خواهم در باره این که چه رنگی بیوشم و چگونه خود را بیوشانم انتخاب های خود را داشته باشم. ¹³²

مریم، زن 19 ساله ای از ولایت کاپیسا، از تجربه اش از محدودیت های طالبان بر پوشش به عفو بین الملل گفت: [اعضای طالبان] ما را متوقف می کنند و می گویند که ما نباید تازی از موی خود را نشان بدهیم و نباید شلوار بیوشیم. ما حتا نباید کفش بیوشیم که [هنگام راه رفتن] صدا می دهد... ما به قلب های خود ایمان داریم - ما نیاز نداریم آن را روی تن های مان نشان بدهیم. این با زور آمده است." ¹³³

زنان به خاطر سربیزی از محدودیت های طالبان بر پوشش شان آزار و اذیت، تهدید شده و در معرض لت و کوب قرار گرفته اند. برای مثال، برشنا به عفو بین الملل گفت که به خاطر پوشش اش در روز یک امتحان مهم به او اجازه داده نشد وارد دانشگاهش شود. او توضیح داد:

من یک لباس دراز و آزاد پوشیده بودم اما نقاب یا برقع سیاه نبود. می خواستم وارد دانشگاه شوم که [نگهبان زن] از دستم گرفت و به من گفت که اجازه ندارم داخل بروم... بزرگ ترین رؤیای من ورود به دانشگاه کابل بود... هیچگاه تصور نمی کردم که روزی طالبان مرا بیرون از دانشگاه متوقف و از شرکت من در مهم ترین امتحان سمستر جلوگیری خواهند کرد... آن روز خیلی گریه کردم. این حادثه هر روز برای دختران اتفاق می افتد... فرقی نمی کند که ما چه می کنیم، طالبان از ما راضی نیستند. ¹³⁴

مرسل، ژورنالیست 32 ساله ای که در ولایت تخار زندگی می کند، در نوامبر 2021 به خاطر این که اجازه داده بود مچ دستش در ملأ عام دیده شود مورد ضرب و شتم قرار گرفت. این حادثه حوالی ساعت 1:30 بعد از ظهر زمانی که نزدیک خانه اش به طرف بازار پیاده می رفت، اتفاق افتاد. او به عفو بین الملل گفت: "من بالاپوش/پالتوی عادی خود را پوشیده بودم. من دستم را بالاتر کردم و دست و مچ دستم دیده شد. عضو طالبان در ایست بازرسی گفت، 'چرا دستت این گونه است؟ این لچ است.' سپس او مرا با یک میله آهنین زد." ¹³⁵

130 مصاحبه، 2021.

131 مصاحبه، 2022.

132 مصاحبه، 2022.

133 مصاحبه، 2022.

134 مصاحبه، 2022.

135 مصاحبه، 2022.

محدودیت های طالبان بر پوشش توانایی زنان و دختران در استفاده از سایر حقوق شان را تضعیف می کند. این محدودیت ها آزادی گشت و گذار آن ها را محدود می کند چرا که بسیاری از زنان به دلیل ترس از این که مبادا به خاطر نقض این محدودیت ها مجازات شوند احساس می کنند که نمی توانند با مصئونیت از خانه های شان خارج شوند. محدودیت های طالبان بر پوشش ممکن است بر حق آموزش زنان و دختران نیز تأثیر بگذارد.¹³⁶ این محدودیت ها بر حق کار زنان نیز تأثیر می گذارد چرا که الزام به پوشاندن صورت به طور خاص ممکن است از توانایی زنان در انجام وظایف اساسی شغل های شان می کاهد.¹³⁷

داستان مینا، 17 ساله، هنرمند خیابانی و متعلم مکتب ثانوی¹³⁸

ما گروهی از هنرمندان بودیم. ما روی دیوارها نقاشی می کردیم. ممکن بود انتزاعی باشد یا صورت های دیگر. در گروه ما، سه نفر بودیم.

طالبان از زمان به قدرت رسیدن شان تاکنون همه چیز را از بین برده اند. از زمان تسلط شان تاکنون، هیچ آموزشی برای ما وجود ندارد و هیچ نقاشی مثل قبل نیست. آن ها از هنر متنفرند. آن ها از آزادی بیان متنفرند. نخستین کاری که آن ها کردند وقتی آمدند از بین بردن عکس ها و نقاشی های روی دیوارها بود. اگر یک زن باشی و این کار را بکنی، ناممکن است. اکنون همه چیز بسته است.

ما دختران افغان زحمت زیاد کشیدیم تا اینجا که هستیم برسیم. اما اکنون کل روز در خانه گیر کردیم. من در خانه درس می خوانم. سعی می کنم کتاب هایی که در خانه دارم را بخوانم. کوشش می کنم نقاشی کنم تا خود را مشغول و آرام نگهدارم. همیشه پاک کاری می کنم.

چند هفته قبل وقتی بازار رفتم، چادر و عبایه مناسب پوشیدم اما شلوارچینم دیده می شد. یک عضو طالبان گفت، 'تو نمی توانی شلوار جین بپوشی، این حرام است.' هر وقت بیرون به شهر می روی، بلبوردها و عکس های برقع و حجاب را می بینی و نوشته است که این گونه باید خود را بپوشانی. آن ها گشت و گذار تو را زیر نظر دارند. هر وقت بیرون می روی، به طرفت خیره نگاه می کنند و سعی می کنند دلیلی برای آزار و اذیت کردنت پیدا کنند. به همین دلیل من دیگر زیاد بیرون نمی روم. حتی اگر یک مسأله اضطراری باشد یا مریض باشیم، راننده های تاکسی ما را تنها سوار نمی کنند. این واقعیت ماست.

وقتی خانه ها را در کابل تلاشی می کردند، خانواده ام ترسیده بود. [خانواده ام] همه کارهای هنری که داشتم را آتش زدند. این مرا ویران کرد اما قوی تر هم ساخت.

وقتی طالبان آمدند من امتحانات خود را می دادم. مکاتب هنوز بسته است هرچند آن ها گفتند که مکاتب را باز خواهند کرد.

136 برای جزئیات، رجوع شود به دیدبان حقوق بشر، "محدودیت های پوشش برای مکاتب دخترانه افغانستان سختگیرانه تر شد"، 27 اپریل 2022، [hrw.org/news/2022/04/27/dress-restrictions-tighten-afghanistan-girls-schools](https://www.hrw.org/news/2022/04/27/dress-restrictions-tighten-afghanistan-girls-schools). برای جزئیات بیشتر در باره محدودیت های وضع شده بر معارف، رجوع شود به بخش 4.2.

137 برای جزئیات در باره محدودیت های وضع شده بر کار، رجوع شود به بخش 4.3.

138 مصاحبه، 2022. این مصاحبه خلاصه شده است.

من می خواهم ادامه بدهم. نمی توانم به مکتب بروم، خودم را تا جایی که می توانم آموزش خواهم داد. من کتاب هایی دارم و می دانم که چگونه آن ها را مطالعه کنم. من می دانم که نمی توانم بروم و هنر خود را در انظار عمومی مثل قبل نشان بدهم اما هنوز می توانم در خانه نقاشی کنم. این بدان معنا نیست که من برای رسیدن به جایی که در زندگی می خواهم باشم تلاش نخواهم کرد.

مادرم مرا [از یک ولایت روستایی] برای تحصیل به کابل فرستاد. او به من گفت، 'بله، ما در حال از دست دادن هستیم. ما خیلی چیزها را از دست دادیم. اگر بتوانی از این وضعیت جان به در ببری، می توانی از همه چیز جان به سلامت ببری... البته اگر همه چیز در اختیار تو باشد، آسان تر است اما اگر حالا روی خود کار کنی، می توانی به هر چه که در زندگی می خواهی برسی. فقط باید به کار ادامه بدهی.'

دنیا باید بداند که ما از طالبان نمی ترسیم. ما زنان افغان قوی تر از پیش هستیم. طالبان نمی دانند که درد، ما را قوی تر می سازد. ما هرگز این واقعیت را نخواهیم پذیرفت. ما راه های مختلفی برای ابراز خود خواهیم یافت و ما راه های مختلفی برای اعتراض و مبارزه علیه آن ها پیدا خواهیم کرد. این می تواند یک هنر حقیقی، خلاقیت، موسیقی، نوشتن و صورت های دیگر بیان باشد. ما می دانیم که ما کسی هستیم و چه می خواهیم. آن ها فکر می کنند که اگر محدودیت هایی وضع کنند می توانند ما را متوقف کنند اما چنین چیزی اتفاق نخواهد افتاد. زنان افغان توقف ناپذیرند.

5. خشونت مبتنی بر جنسیت¹³⁹

" قبلا در افغانستان... راه های زیادی برای مردان وجود داشت که با زنان بدرفتاری بکنند. اکنون که طالبان آمده اند، دامنه بدرفتاری با زنان را گسترده تر می کند. "

اسما، روان شناس بازماندگان خشونت های مبتنی بر جنسیت¹⁴⁰

" اگر هیچ سیستمی برای بازماندگان وجود ندارد و هیچ جایی برای مراجعه نیست، هیچ امیدی نیست. "

پروین، قاضی تخلفات خشونت های مبتنی بر جنسیت¹⁴¹

قبل از تسلط طالبان در سال 2021، افغانستان یکی از بالاترین میزان خشونت علیه زنان در دنیا را داشت که از هر 10 زن نه زن حداقلی از خشونت توسط شریک نزدیک را در زندگی شان تجربه می کردند.¹⁴² بسامد همچون خشونت دهشت ناک است اما بسیاری از زنان و دختران دستم کم به شبکه ای از خانه های امن و خدمات، به شمول نمایندگی قانونی رایگان، معالجه و حمایت روانی-اجتماعی، دسترسی داشتند. در حالی که این سیستم محدودیت هایی داشت اما هر سال برای هزاران زن و دختر خدمات ارائه می کرد.¹⁴³ زنان و دخترانی که وارد این خانه های امن می شدند، بسته به نیازهای خاص شان، اغلب برای ماه ها یا حتی سال ها می ماندند و برای آن ها در باره مهارت های مسلکی یا راه های دیگر ایجاد درآمد درازمدت آموزش داده می شد. در بعضی از موارد، بازماندگان در یافتن مکان های جدید برای زندگی کردن نیز حمایت می شدند.¹⁴⁴

139 برای اطلاعات بیشتر در باره فرورپاشی نظام خدمات برای بازماندگان زن و دختر خشونت مبتنی بر جنسیت در افغانستان، رجوع شود به عفو بین الملل، "افغانستان: بازماندگان خشونت مبتنی بر جنسیت که پس از تسلط طالبان به حال خودشان رها شده اند"، 6 دسامبر 2021، [amnesty.org/en/latest/news/2021/12/Afghanistan-survivors-of-gender-based-violence-abandoned-following-taliban-takeover-new-research/](https://www.amnesty.org/en/latest/news/2021/12/Afghanistan-survivors-of-gender-based-violence-abandoned-following-taliban-takeover-new-research/)

140 مصاحبه، 2021.

141 مصاحبه، 2021.

142 یوناما، "سازمان ملل خواستار همبستگی و تعهد برای پایان بخشیدن به خشونت علیه زنان و دختران در میانه بحران های انسانی شد"، 25 نوامبر 2021، reliefweb.int/report/fghanistan/un-calls-solidarity-and-commitment-end-violence-against-women-and-girls-amidst

143 مصاحبه از طریق تماس تصویری با زنان سازمان ملل، 23 نوامبر 2021. برای جزئیات بیشتر در باره قانون محو خشونت علیه زنان و سیستم محافظت از بازماندگان خشونت مبتنی بر جنسیت پیش از تسلط طالبان، رجوع شود به دیدبان حقوق بشر، "فکر می کردم زندگی ما شاید بهتر شود": تطبیق قانون محو خشونت علیه زنان در افغانستان.

144 مصاحبه از طریق تماس تصویری با زنان سازمان ملل، 23 نوامبر 2021، و مصاحبه های انجام شده با فراهم کنندگان خدمات، 2021.

بازماندگان از دفاتر ولایتی و کابل وزارت امور زنان و کمیسیون حقوق بشر افغانستان و همچنین از خانه های امن، شفاخانه ها و مراکز پولیس به این سیستم ارجاع داده می شدند. قضایای حقوقی بازماندگان بر اساس قانون سال 2009 منع خشونت علیه زنان حمایت می شد. این قانون 22 عمل بدرفتاری نسبت به زنان، از جمله تجاوز، ضرب و جرح، ازدواج اجباری و منع یک زن یا دختر از مکتب یا کار، را جرم انگاری می کند.¹⁴⁵ واحدهای اختصاصی ثارنوالی و محاکم اختصاصی مسئول اجرای احکام جزایی قانون منع خشونت علیه زنان بودند.

طبق گفته های ارائه کنندگان خدمات که با عفو بین الملل مصاحبه کردند، متعارف ترین موارد خشونت مبتنی بر جنسیت شامل ضرب و شتم، تجاوز و شکل های دیگر خشونت فیزیکی و جنسی و همچنین ازدواج طفل، زودهنگام و اجباری بوده است.¹⁴⁶ بازماندگان اغلب به رسیدگی فوری طبی نیاز داشتند. ابریشم، فراهم کننده خدمات در ولایت ننگرهار، ماهیت قضایای که آن ها قبل از تسلط طالبان رسیدگی می کرد را شرح داد.

[این قضایا] خیلی شدید بود. ما قضیه ای داشتیم که در آن مردی ناخن های انگشتان زنش را کشیده بود... [یک] مرد میخکشی را گرفته و پوست زنش را کنده بود... [او] پوست اکثر بدن زنش را کنده بود. یک سال طول کشید که او را درمان کنیم... زنی بود که با بدرفتاری زیادی از سوی خانواده اش مواجه شده بود. او حتا دیگر از تشناب نمی توانست استفاده کند.¹⁴⁷

5.1 فروپاشی نظام، آزادی مجرمان

همزمان با تسلط طالبان بر افغانستان، شبکه حمایتی برای بازماندگان خشونت مبتنی بر جنسیت - به شمول نمایندگی قانونی، رسیدگی طبی و حمایت های روانی-اجتماعی - فروپاشید. خانه های امن بسته شد و بسیاری توسط اعضای طالبان غارت و ضبط شد. در برخی از موارد، اعضای طالبان کارمندان را آزار و اذیت یا تهدید کردند. با بسته شدن خانه های امن، کارمندان مجبور شدند بسیاری از بازماندگان زن و دختر را دوباره به خانواده های شان بفرستند. بازماندگان باقیمانده مجبور شدند با کارمندان خانه های امن، یا درخیا بان یا در وضعیت های ناپایدار دیگر زندگی کنند.¹⁴⁸

حبیبه، فراهم کننده خدمات در ولایت دایکندی، آنچه برای زنان و دختران خانه امن او اتفاق افتاد را شرح داد: "ما ترسیدیم که طالبان ممکن است بر خانه های امن حمله کنند... بعضی از زنان به خانواده های شان فرستاده شدند و بقیه به خانه امنی در کابل، اما نمی دانیم که برای همه آن ها چه اتفاق افتاد. در آشفتگی بعضی از [زنان و دختران] را از دست دادیم."¹⁴⁹

همزمان با پیشروی طالبان در سراسر کشور، آن ها به صورت سیستماتیک هزاران زندانی را از زندان ها آزاد کردند که بسیاری از آن ها به جرایم خشونت مبتنی بر جنسیت محکوم شده بودند. سخنگوی طالبان در صحبت با عفو بین الملل

145 قانون محو خشونت علیه زنان، 1 آگست 2019.

146 مصاحبه ها، 2021. در این گزارش، اصطلاح "فراهم کننده خدمات" برای اطلاق به کسی استفاده می شود که درون شبکه ای از خانه های امن و خدمات برای بازماندگان خشونت مبتنی بر جنسیت مانند کارمندان خانه های امن، افراد مسلکی حقوقی به شمول ثارنوالان و قضات، افراد مسلکی مراقبت های صحنی و کارمندان وزارت امور زنان کار کردند. پست خاص مصاحبه شوندگان معمولاً به دلایل امنیتی حذف شده است.

147 مصاحبه، 2021.

148 مصاحبه ها، 2021 و 2022..

149 مصاحبه، 2021.

این مسأله را انکار کرد و اصرار کرد که حکومت قبلی بود که زندان‌ها را باز کرده بود.¹⁵⁰ اما شهادت شاهدان و سایر اطلاعات دست اول و همچنین گزارش‌های معتبر رسانه‌ای نشان می‌دهد که اعضای طالبان مسئول بودند.¹⁵¹

حبیبه، ارائه‌کننده خدمات در ولایت دایکندی، به عفو بین الملل گفت: "353 زندانی [در زندان در دایکندی] بودند و تقریباً 100 نفر آن‌ها مجرمان خشونت‌مبتنی بر جنسیت بودند... زمانی که طالبان تسلط پیدا کردند، آن‌ها را زندان‌ها را باز کردند و زندانی‌ها فرار کردند." ¹⁵² پروین، قاضی 48 ساله‌ای که در قضایای خشونت‌مبتنی بر جنسیت تخصص دارد، گفت که در محکوم کردن بیش از 3,000 مجرم خشونت‌مبتنی بر جنسیت در یک سال قبل از تسلط طالبان نقش داشت. او به عفو بین الملل گفت: "وقتی [طالبان] رفتند، آن‌ها زندانیان را آزاد کردند... می‌توانید تصور کنید؟ بیش از 3,000 در همه ولایت‌های افغانستان در ظرف یک ماه آزاد شدند... هیچ حفاظتی برای زنان وجود نداشت چرا که چیزی از سیستمی که ما ساختیم باقی نماند." ¹⁵³

5.2 بازماندگان در معرض خطر جدی

فروپاشی سیستم خدمات محافظتی برای بازماندگان خشونت جنسیتی، همراه با آزادی هزاران مرد محکوم به جرایم مربوط به خشونت جنسیتی، به این معنی است که بسیاری از بازماندگان اکنون در معرض خطر جدی قرار دارند. زینت، زنی از یکی از ولایت‌های شمالی افغانستان، به عفو بین الملل گفت که قبل از پناه بردن به خانه امن، مرتباً از سوی شوهر و برادرش مورد ضرب و شتم قرار می‌گرفت. زمانی که طالبان آمدند، او و چند بازمانده زن دیگر، فرار کردند و اکنون با هم پنهان شده‌اند. زینت گفت: "ما فقط با لباسی که به تن داشتیم آمدیم... برادرم دشمن من است و شوهرم دشمن من است. اگر من و کودکانم را ببیند، ما را می‌کشد... مطمئن هستم که آنها به دنبال من هستند زیرا می‌دانند که خانه امن بسته شده است." ¹⁵⁴

حوریه، مدیر یکی از خانه‌های امن که با چند تن از بازماندگان در خفا به سر می‌برد، گفت: "ما نمی‌توانیم بیرون برویم. ما بسیار هراس داریم... لطفاً ما را از اینجا بیرون بیاورید. اگر نه، می‌توانید منتظر کشته شدن ما باشید." ¹⁵⁵

فراهم‌کنندگان خدمات گفتند که بسیاری از بازماندگان خشونت‌مبتنی بر جنسیت اکنون از سوی شوهران یا اعضای خانواده‌شان که توسط طالبان از زندان آزاد شده‌اند، تحت تعقیب‌اند. زرگل، یک خدمت‌رسان 42 ساله که در بامیان زندگی می‌کند، در مورد امنیت این زنان و دختران اظهار نگرانی می‌کند: "پس از رها شدن، شماره [موبایل] مرا پیدا کردند و گفتند که مرا خواهند کشت. تصور کنید اگر آنها می‌توانند شماره من را پیدا کنند، چقدر به راحتی می‌توانند به همسر و خانواده خود برگردند و آنها را آزار دهند یا بکشند؟" ¹⁵⁶

150 مصاحبه‌های انجام شده از طریق تماس صوتی با سخنگوی طالبان سهیل شاهین، 26 و 29 نوامبر 2021.

151 آسوشیو پرسی، "طالبان که زمانی زندانی بودند اکنون مسئول یک زندان کابل است"، 14 سپتامبر 2021، apnews.com/article/prisons-afghanistan-kabul-taliban-a3de341dd61a335f4d6d711c38d71e4b، طلوع نیوز، "همزمان با این که طالبان دروازه‌های زندان‌ها را در شهرهای تصرف شده گشودند، 1000 زندانی آزاد شدند"، 11 اگست 2021، tolonews.com/afghanistan-174157، بی‌بی‌سی، "افغانستان: ستیزه‌جویان طالبان زندانیان را از زندان کابل رها کردند"، 15 اگست 2021، bbc.co.uk/news/av/world-asia-58220304.

152 مصاحبه، 2021.

153 مصاحبه، 2021.

154 مصاحبه، 2021.

155 مصاحبه، 2021.

156 مصاحبه، 2021.

زنی افغان که برای گرفتن عکسی در خانه اش ژست گرفته است. © کیانا هایری/عفو بین الملل است

همان طور که در بالا ذکر شد، بسیاری از زنان اندکی قبل از تسلط طالبان از خانه‌های امن به خانواده‌های مادری شان منتقل شدند. ارائه دهندگان خدمات گفتند که این زنان در معرض خطر جدی بدرفتاری قرار دارند. اسما، روانشناس بازماندگان خشونت مبتنی بر جنسیت، این گونه توضیح می‌دهد: "وقتی زنی خانه اش را به دلیل بدرفتاری شوهرش ترک می‌کند، خانواده او - هم خانواده مادری و هم خانواده همسرش - او را دوباره نمی‌پذیرند ... حتی ممکن است با خطر مرگ روبه‌رو باشد... تنها جای امن برای او خانه امن است."¹⁵⁷

سه بازمانده خشونت مبتنی بر جنسیت به عفو بین‌الملل گفتند که به دلیل فروپاشی مکانیسم‌های پاسخگویی که قبلاً وجود داشت، مانند ژانوالی‌های و محاکم اختصاصی و همچنین تغییر دینامیسم اجتماعی پس از تسلط طالبان، این خطر وجود دارد که فرزندان‌شان توسط شوهرانی که از آنها جدا شده یا طلاق گرفته‌اند، به اجبار از آنها گرفته شوند. نرگس، یک زن 27 ساله از ولایت لوگر، توسط شوهرش که از اعضای طالبان بود و اعضای خانواده اش، مرتباً لت و کوب می‌شد. او به عفو بین‌الملل گفت: "وقتی پسرم چهار ماهه بود، شوهرم را ترک کردم. شوهرم بینی و دندان‌هایم را شکسته بود... حتی وقتی به بچه‌ام شیر می‌دادم، مرا لت و کوب می‌کرد."¹⁵⁸ نرگس پس از شش سال آزار و اذیت از شوهرش جدا شد و با دو فرزندش به خانه پدر و مادرش گریخت. او گفت وقتی طالبان قدرت را در ولایت لوگر به دست گرفتند، شوهرش از طریق اعضای خانواده‌اش به او پیام فرستاد: چون طالبان دوباره به قدرت رسیده‌اند، او احساس می‌کند "آزاد است" پسرانش را، در صورت لزوم به زور، پس بگیرد. در نتیجه، او و فرزندانش تقریباً هیچ‌گاه از خانه بیرون نمی‌روند. او گفت: "من همیشه نگران این هستم که شوهرم بیاید و پسرانم را ببرد. تنها چیز خوب در زندگی من پسرانم هستند."¹⁵⁹

157 مصاحبه، 2021.

158 مصاحبه، 2022.

159 مصاحبه، 2022.

5.3 محافظانی که نیاز به حفاظت دارند

بسیاری از زنانی که در سیستم خدمات محافظت از بازماندگان خشونت مبتنی بر جنسیت کار می‌کردند - از جمله کارکنان خانه‌های امن، روانشناسان، داکتران، وکلای، قضات، کارمندان وزارت امور زنان و دیگران - نیز در معرض خطر جدی قرار دارند. آنها با تهدید از سوی طالبان، مجرمین محکوم به خشونت جنسیتی که توسط طالبان آزاد شده‌اند، اعضای خانواده بازماندگان و دیگران روبه‌رو اند.

پریواش، یک خدمت رسان 40 ساله در ولایت تخار، وضعیت خود را این گونه توضیح داد: "بعد از تسلط طالبان، مجبور شدم شماره تلفنم را عوض کنم و از خانه ام فرار کنم... تهدیدهای زیادی دریافت کردم. به یاد دارم یک تماس تلفنی از کسی بود که از زندان آزاد شده بود... گفت، 'مرا به یاد داری؟ تو کسی هستی که مرا به زندان انداخت. حالا که آزاد شده ام، انتقام خود را خواهم گرفت.'"¹⁶⁰ ایریشم، یک خدمت رسان مستقر در ولایت ننگرهار، قصه مشابهی دارد: "من هر روز از سوی طالبان، داعش، مجرمین و اعضای خانواده تهدید می‌شوم."¹⁶¹

کبری، یک مقام پیشین عالی‌رتبه دولتی، 56 ساله، به عفو بین‌الملل گفت: "من به تازگی با همه رؤسای ریاست امور زنان در 34 ولایت جلسه تلفنی داشتم... همه آنها مخفی هستند. همه ما در ترس زندگی می‌کنیم."¹⁶²

این خدمات دهندگان از جامعه بین‌المللی خواستند برای محافظت از آنها اقدام کند. حبیبه، از ولایت دایکندی، گفت: "ما سال‌ها روی مسایل زنان کار کردیم و در خط مقدم بودیم. جامعه بین‌المللی ما را رها کرده است و ما اکنون به حمایت آن نیاز داریم."¹⁶³

5.4 فقدان حمایت از قضایای جدید

منابع حمایت و حفاظت از زنان و دخترانی که از زمان تسلط طالبان با خشونت روبرو هستند، از بین رفته است. وزارت امور زنان و کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان - دو مرجع اصلی شبکه حفاظت و خدمات - دیگر فعال نیستند؛ ثارنوالی‌های تخصصی و دادگاه‌های ویژه خشونت جنسیتی تعطیل شده‌اند؛ به نظر می‌رسد طالبان قانون 2009 در مورد محو خشونت علیه زنان را به طور کامل نادیده می‌گیرند؛ و تقریباً تمام خانه‌های امن بازماندگان خشونت جنسیتی بسته هستند. اسما، روان‌شناسی که با بازماندگان خشونت جنسیتی کار می‌کرد، وضعیت را این گونه خلاصه کرد: "طالبان هیچ طرز‌العملی در مورد نحوه برخورد با این قضایا ندارند."¹⁶⁴

علاوه بر این، محدودیت‌های طالبان بر گشت و گذار زنان و الزام همراه داشتن محرم، درخواست کمک از سوی بازماندگان خشونت‌های جنسیتی را دشوارتر کرده است.¹⁶⁵ ستاره، ثارنوال 29 ساله پرونده‌های خشونت جنسیتی، چنین توضیح داد: "در گذشته، زنان می‌توانستند به وزارت امور زنان [که توسط طالبان منحل شد] مراجعه کنند. آنها می‌توانستند به تنهایی بروند و قضیه را گزارش کنند. اما حالا که زنان بدون محرم اجازه رفتن به جایی را ندارند، این کار را واقعاً پیچیده می‌کند."¹⁶⁶ زرگل، ارائه دهنده خدمات برای بازماندگان خشونت جنسیتی در بامیان، در اظهارات

160 مصاحبه، 2021.

161 مصاحبه، 2021.

162 مصاحبه، 2021.

163 مصاحبه، 2021.

164 مصاحبه، 2021.

165 برای جزئیات بیشتر در باره محدودیت‌های وضع شده بر گشت و گذار، رجوع شود به بخش 4.4.

166 مصاحبه، 2021.

مشابهی گفت: " البته [طالبان] می‌گویند که هیچ مورد جدیدی [خشونت جنسیتی] وجود ندارد. زنان حتی از خانه بیرون نمی‌شوند. آنها نمی‌توانند برای درخواست کمک مراجعه کنند." ¹⁶⁷

زنان و دخترانی که از خشونت جنسیتی جان سالم به در برده‌اند، به عفو بین‌الملل گفتند که جایی برای مراجعه ندارند. فریحه در ماه‌های پس از تسلط طالبان به عفو بین‌الملل گفت که مرتباً توسط شوهر و بستگانش لت و کوب می‌شود. او گفت:

[شوهرم] هر چه می‌یافت برمی‌داشت و با آن مرا می‌زد... هر وقت مرا لت و کوب می‌کرد، خانواده اش جمع می‌شدند و تماشا می‌کردند... تقریباً هر روز این اتفاق می‌افتاد... اولین باری که مرا با سیم زد... تمام بدنم کبود شده بود. دست و ناخنم همگی خراشیده شده بود. بعد از آن فقط از کمر به پایین مرا لت می‌کرد. او به من می‌گفت، "به این جاهیت [اندام تناسلی و باسنت] می‌زنم که دیده نمی‌شود." ¹⁶⁸

فریحه زمانی که با عفو بین‌الملل صحبت کرد نه ماهه باردار بود و پس از فرار از دست شوهرش، نومیدانه به دنبال مکانی امن برای زندگی می‌گشت. او گفت: "قبلاً خانه امن وجود داشت و من آنجا رفتم. درخواست کردم که مرا بپذیرند. گفتند خانه امن دیگر فعال نیست و نمی‌توانند پرونده جدیدی را بپذیرند. حالا هیچ راه حلی ندارم." ¹⁶⁹

فریحه گفت وقتی به خانه امن سابق رفت، با یکی دیگر از بازماندگان خشونت جنسیتی ملاقات کرد که پس از فرار از خشونت از دست شوهرش، از طالبان کمک خواسته بود. این عضو طالبان به این زن پیشنهاد داده بود در گرفتن طلاق به او کمک کند، مشروط بر اینکه این زن با او ازدواج کند. فریحه گفت: "ما نمی‌توانیم حرف بزیم. اگر حرف بزیم، ممکن است کشته شویم یا مجبور به ازدواج شویم." ¹⁷⁰

در حال حاضر در مورد اینکه آیا میزان خشونت جنسیتی در افغانستان پس از تسلط طالبان افزایش یافته است یا خیر، هیچ داده قابل اعتمادی وجود ندارد. با این حال، عواملی مانند افزایش نرخ بیکاری و فقر، محبوس شدن زنان و دختران در خانه به دلیل محدودیت‌های رفت و آمد و پوشش که در بالا بررسی شد، و فقدان مکانیسم‌های پاسخگویی که قبلاً وجود داشت، همگی به احتمال زیاد باعث افزایش شیوع خشونت جنسیتی در کشور می‌شود.

چهار کارمند مراکز توقیف و یک زن که پس از تسلط طالبان بازداشت شده بود، به عفو بین‌الملل گفتند که برخی از بازماندگان خشونت‌های جنسیتی که قبلاً در خانه‌های امن زندگی می‌کردند و همچنین زنان و دخترانی که پس از تسلط طالبان مورد خشونت جنسیتی قرار گرفته‌اند، حداقل در دو مرکز توقیف در بازداشت به سر می‌برند. همانطور که در فصل 6 توضیح داده شد، این زنان در معرض بازداشت خودسرانه و شرایط غیرانسانی قرار گرفته‌اند و با خطر ازدواج اجباری توسط اعضای طالبان یا مردان دیگر، روبرو اند.

زنانی که در سیستم خدمات محافظت از بازماندگان خشونت جنسیتی کار می‌کردند، از اینکه شاهد فروپاشی سیستمی بودند که طی سال‌ها با زحمت ساخته بودند، به شدت رنج کشیدند. زرگل، خدمت‌رسان مستقر در بامیان، به عفو بین‌الملل گفت: "حتی اکنون، صدای من می‌لرزد، همین لحظه که با شما صحبت می‌کنم می‌لرزم."

167 مصاحبه، 2021.

168 مصاحبه، 2021.

169 مصاحبه، 2021.

170 مصاحبه، 2021. برای اطلاعات بیشتر در مورد اینکه چگونه بازماندگان خشونت جنسیتی خودسرانه بازداشت و مجبور به ازدواج شده‌اند، به فصل 6 مراجعه کنید.

این تنها من نیستم، بسیاری از زنان افغان هستند که روی این سیستم کار کرده‌اند، این سیستم را ایجاد کرده‌اند... ما در عین حال هم بسیار افسرده و هم بسیار ناامید هستیم".¹⁷¹

پروین، قاضی جرایم خشونت جنسیتی، توضیح داد:

20 سال کار کردم تا همه چیز را از صفر بسازم... سعی می‌کردم همه را متقاعد کنم که سیستم و چارچوبی برای محافظت از زنان داشته باشیم. حالا همه چیز را از دست دادیم - هر چیزی را که ساختیم، هر چیزی که داشتیم... خطرات زیادی را به جان خریدیم... شجاعت، فداکاری و انرژی زیادی لازم است تا چیزی از صفر بنا شود - و سپس دوباره به هیچ تبدیل می‌شود.¹⁷²

رحیمه، مدیر یک خانه امن، به بیان ساده گفت: "20 سال کار. 20 سال بعد ما به نقطه اول برگشتیم. این چیزی است که قلب مرا می‌شکند. تمام سیستم‌هایی که برای خشونت جنسیتی ایجاد شده بودند، از بین رفت."¹⁷³

---

171 مصاحبه، 2021.

172 مصاحبه، 2021.

173 مصاحبه، 2021.

6. توقیف خودسرانه زنان و دختران به دلیل "فساد اخلاقی" و فرار از بدرفتاری

"زنانی بودند که از بازار، از ریکشاهها، از قهوه خانه‌ها دستگیر شدند... همه زنان می‌گفتند، 'نمی‌دانم چرا مرا اینجا آورده اند'."

کارمند مرکز توقیف تحت اداره طالبان¹⁷⁴

به گفته چهار نفری که در توقیف‌خانه‌های زنان و دختران تحت اداره طالبان کار می‌کردند، طالبان به‌طور خودسرانه زنان و دختران را دستگیر و حد اقل در دو مرکز توقیف در افغانستان، آنها را به خاطر نقض سیاست‌های تبعیض‌آمیز طالبان، به‌طور خودسرانه زندانی کرده‌اند. افراد دستگیر شده معمولاً به "جرم" مبهم و نامشخص "فساد اخلاقی" متهم شده‌اند. عفو بین‌الملل همچنین با دو زن که به‌طور خودسرانه توسط طالبان دستگیر و با این اتهامات زندانی شده بودند، مصاحبه کرد. علاوه بر اتهامات "فساد اخلاقی"، کارکنان زندان و یک زندانی سابق گفتند که برخی از بازماندگان خشونت جنسیتی که قبلاً در خانه‌های امن زندگی می‌کردند، خودسرانه در این دو مرکز توقیف نگهداری می‌شوند. چنین اقداماتی ممکن است در دیگر توقیف‌خانه‌ها در سراسر افغانستان رخ دهد.

کارکنان زندان و زندانیان سابق گفتند که زنان و دخترانی که به اتهام "فساد اخلاقی" یا فرار از آزار و اذیت بازداشت شده‌اند، از دسترسی به وکیل محروم شده‌اند و مورد شکنجه و سایر بدرفتاری‌ها و همچنین شرایط غیرانسانی در بازداشت قرار گرفته‌اند.¹⁷⁵

174 مصاحبه، 2021-2022.
175 مصاحبه ها، 2021-2022.

شناسایی افرادی که از این رویه‌ها آگاهی دارند، مانند کارمندان زندان، دشوار است و تمایلی به مصاحبه ندارند، زیرا به خاطر صحبت علنی، با خطرات جدی از سوی طالبان روبرو هستند. عفو بین‌الملل برای ناشناس ماندن منابع خود، مکان توقیف‌خانه‌ها یا جنسیت یا نقش کارکنان زندان را مشخص نکرده است و برای شاهدان این بخش از نام مستعار هم استفاده نکرده است. عفو بین‌الملل همچنین مشخص نکرده است که کدام یک از کارکنان زندان چه شهادتی را ارائه کرده است و جزئیات کلیدی شهادت دو زن را که تحت بازداشت و حبس خودسرانه قرار گرفته اند، حذف کرده است. یافته‌های این فصل بر اساس مصاحبه با شش نفر به دست آمده و بنابراین یافته‌های مقدماتی است. با این حال، پیوستگی و سنگینی شهادت آنها نگرانی‌هایی را در باره رویه‌های وسیع‌تر طالبان در دستگیری و بازداشت خودسرانه زنان و دختران به بار می‌آورد. نیاز است تحقیقات بیشتری در این باره انجام شود.

6.1 بازداشت و توقیف خودسرانه

چهار تن از کارکنان زندان و همچنین یک زندانی سابق گفتند که دستگیری و توقیف خودسرانه زنان به دلیل حضور در انتظار عمومی بدون محرم یا با مردی که محرم نیست، به شدت افزایش یافته است. کسانی که به این دلایل دستگیر می‌شوند معمولاً به "فساد اخلاقی" یا "قصد زنا" (تلاش برای برقراری رابطه جنسی خارج از ازدواج) متهم می‌شوند. هرچند بازداشت زنان و دختران به دلیل "جرایم اخلاقی" مانند زنا از دیرباز در افغانستان یک مسأله بوده است، دستگیری و بازداشت زنان به دلیل نقض محدودیت‌های محرم، قبل از تسلط طالبان بر افغانستان رایج نبود. چنین دستگیری‌ها و بازداشت‌هایی خودسرانه هستند، زیرا مبنای این اتهامات یک جرم کیفری بین‌المللی قابل تشخیص نیست، با بهره مندی از حقوق زنان و دختران که تحت قوانین بین‌المللی حقوق بشر تضمین شده است، از جمله آزادی گشت و گذار و اجتماعات، مرتبط است و نوعی تبعیض است.¹⁷⁶

یکی از کارکنان زندان وضعیت زندان شان را اینگونه توصیف کرد: "گاهی دختران و پسران را از قهوه خانه می‌آورند یا زن و مردی را که با هم در بازار بودند یا اگر زنی را ببینند که با محرم نیست، ممکن است دستگیر شود... قبلاً این نوع قضایا در زندان نبودند... هر ماه بر تعداد آنها افزوده می‌شود."¹⁷⁷

یکی دیگر از کارکنان زندان مشاهدات مشابهی را در میان گذاشت: "ما دیگر مواردی مانند قتل یا آدم ربایی زیاد نداریم. اکنون بیشتر "فساد اخلاقی" است... کسانی هستند که بدون محرم بیرون رفتند، به رستوران یا کافه رفتند... زمانی که طالبان در حال گشت زنی هستند، آنها به طور تصادفی دستگیر می‌شوند... تفاوت زیادی با گذشته وجود دارد. [این موارد] افزایش یافته است."¹⁷⁸

سومین کارمند زندان انواع بازداشتی‌هایی را که پس از کنترل طالبان بر ولایت شان، با آنها مواجه شده اند، توضیح داد:

یک زن که‌نسال بود که مشکل قلبی داشت. گفت 'مرا از بازار گرفتند و اینجا آوردند'... زنی بود با دو تا از دخترانش که تنها و بدون مرد بیرون رفته بودند... خیلی ناراحت بود. او گفت: 'ما آدم‌هایی نیستیم که اهل زندان باشیم. همسایه‌ها چه خواهند گفت؟ بستگان من چه خواهند گفت؟'¹⁷⁹

176 برای اطلاعات بیشتر در مورد بازداشت زنان و دختران به دلیل "جرایم اخلاقی" قبل از تسلط طالبان، نگاه کنید به: دیده بان حقوق بشر، "من باید فرار می‌کردم": زندانی شدن زنان و دختران به دلیل "جرایم اخلاقی" در افغانستان، 28 مارچ 2021، hrw.org/report/2012/03/28/i-had-run-away/imprisonment-women-and-girls-moral-crimes-afghanistan

177 مصاحبه، 2021-2022.

178 مصاحبه، 2021-2022.

179 مصاحبه، 2021-2022.

یک دانشجوی به عفو بین‌الملل گفت در سال 2022 به اتهام "قصد زنا" در رابطه با محدودیت‌های طالبان در مسأله محرم، دستگیر و بازداشت شد. او در دوران بازداشت خود شاهد بود که "زنانی که بدون محرم بیرون می‌آمدند یا با مردی که محرم رسمی آنها نبود، دستگیر می‌شدند... وقتی من در زندان بودم این اتفاق هر روز بیشتر رخ می‌داد... تنها 10 درصد افراد در زندان مرتکب واقعی جرم اند و 90 درصد آنها به دلیل 'جرایم اخلاقی' در آنجا بودند." ¹⁸⁰

همچنین در سال 2022، یک مسئول پرونده شاغل در یک سازمان غیردولتی بین‌المللی به همراه همکار مرد خود سوار تاکسی شده بود تا خانه‌ای را ارزیابی کند. در یک ایست بازرسی طالبان، موتر آنها متوقف شد و از راننده سؤال شد که آیا همکار این زن شرایط محرم بودن او را دارد یا خیر. عضو طالبان از همکار آن زن خواست از موتر خارج شود و وقتی او از موتر پیاده شد، به صورت او سیلی زد. این زن گفت وقتی او خواست از همکارش دفاع کند، "عضو طالبان به من فحش داد که 'زن لعنتی، داخل موتر برو' و بار دیگر همکارم را سیلی زد... بعد از آن دستگیر شدم." ¹⁸¹

آنها را به نزدیکترین حوزه پولیس آوردند و او و همکارش را به آمر حوزه تحویل دادند. او اتفاقات بعدی را این گونه شرح داد:

آمر به مادونش گفت: "چرا این دو نفر را اینجا آوردی؟" او گفت این دو با هم رابطه داشتند و سعی می‌کردند در موتر رابطه جنسی داشته باشند... آمر حوزه گفت: "خانم، شما خجالت نمی‌کشید؟" گفتم من در حال تحصیل علوم اسلامی هستم، و همه چیز را در مورد دینم می‌دانم، و می‌دانم چه کاری برای من درست یا نادرست است... هر طالبی که داخل [حوزه] می‌آمد و بیرون می‌رفت، به من می‌خندیدند... مدام مرا با نام‌های بد صدا می‌کردند، مثل "فاحشه". ¹⁸²

این زن و همکارش حدود سه ساعت در حوزه پولیس بازداشت شدند و سرانجام پس از گفتگوی تلفنی یکی از کارکنان بین‌المللی سازمان غیردولتی با یکی از اعضای طالبان در حوزه، آزاد شدند. او به عفو بین‌الملل گفت: "در جریان روز متوجه نشدم ترسیده ام، اما آن شب، کابوس دیدم... تصمیم گرفتم چاقویی را با خودم حمل کنم تا اگر چنین ماجرای تکرار شد، خودکشی کنم." ¹⁸³

هر چهار کارمند زندان که با آنها مصاحبه شد، گفتند برخی از بازماندگان خشونت جنسیتی که قبلاً در خانه‌های امن نگهداری می‌شدند، به طور خودسرانه بازداشت شده‌اند. کارمندان یکی از توقیف‌خانه‌ها گفتند که زنان و دخترانی که پس از تسلط طالبان مورد خشونت جنسیتی قرار گرفته‌اند نیز خودسرانه در آنجا تحت توقیف اند. به گفته یکی از کارکنان زندان: "زنان خانه‌های امن با دیگران یکجا در توقیف اند... زنانی که جدیداً با خشونت جنسیتی روبرو شده‌اند نیز در زندان اند. این زنان از سوی شوهر یا خانواده شوهر مورد خشونت قرار گرفتند و به زندان افتادند... عده‌ای خودشان به طالبان مراجعه کردند و پرسیدند 'خانه امن شما کجاست؟' [طالبان] جایی نداشتند، بنابراین در زندان نگهداری می‌شوند." ¹⁸⁴

180 مصاحبه، 2021-2022.

181 مصاحبه، 2021-2022.

182 مصاحبه، 2021-2022.

183 مصاحبه، 2021-2022.

184 مصاحبه، 2021-2022.

6.2 تخطی‌ها در توقیف

هر چهار کارمند زندان که عفو بین‌الملل با آنها مصاحبه کرده است، گفتند که زنان و دخترانی که توسط طالبان دستگیر شده‌اند - از جمله کسانی که به دلیل "فساد اخلاقی" دستگیر شده‌اند و همچنین کسانی که از خشونت فرار می‌کنند - در زندان تحت شکنجه و سایر بدرفتاری‌ها قرار می‌گیرند. تاکتیک‌های جنسیتی، مانند جدا کردن اجباری زنان از فرزندان‌شان، علیه زنان زندانی به کار گرفته شده است.

کارمندان زندان گفتند که زنان در حین بازجویی یا بلافاصله پس از رسیدن به توقیف‌خانه مورد ضرب و شتم و سایر اشکال شکنجه قرار می‌گیرند. یکی از کارکنان زندان توضیح داد:

آنها را در حوزه پولیس لت و کوب می‌کنند... بعد از لت و کوب، معمولاً دو یا سه هفته آنها را [در حوزه] نگه می‌دارند. در این مدت، زخم‌ها خوب می‌شوند و فقط کبودی‌ها باقی می‌ماند... زنان می‌گویند آنها را به این دلیل لت و کوب می‌کنند تا مجبور شوند بپذیرند کاری را انجام داده‌اند و اثر انگشت‌شان را روی کاغذ بگذارند. آنها می‌گویند: 'حتی اگر این کار را نکردیم، مجبوریم بپذیریم که زنا کرده ایم.'¹⁸⁵

یکی دیگر از کارکنان زندان این وضعیت را تأیید کرد: "[مستنطق‌ها] از مشت و لگد و همچنین کیل و زنجیر استفاده می‌کنند... [زنان] می‌گفتند، 'ما این کار را نکردیم و نمی‌خواستیم اعتراف کنیم. مجبور شدیم قبول کنیم!...' بعد از لت و کوب، آنها را پنهان می‌کردند. وقتی [زنان] می‌آمدند... آثار کبودی بر بدن داشت."¹⁸⁶

زنی که در رابطه با محدودیت‌های طالبان در باب محرم بازداشت شده بود به عفو بین‌الملل گفت که اعضای طالبان بلافاصله پس از دستگیری او را با تیزر شوک برقی دادند:

آنها می‌خواستند تمام جزئیات [دوسیه] من را بدانند... شروع کردند به شوک برقی دادن به من... روی شانه، صورت، گردن، هر جایی که می‌توانستند... سعی می‌کردند آن را روی دست‌هایم استفاده کنند، زیرا باعث درد بیشتر می‌شود. نمی‌توانستم درست نفس بکشم. مرا با واژه‌های مانند فاحشه، بدکاره و مشابه آن خطاب می‌کردند. کسی که اسلحه در دست داشت گفت: "من تو را می‌کشم و هیچ کس نمی‌تواند جسدت را پیدا کند، حتی خانواده ات..." آنها می‌خندیدند.¹⁸⁷

یکی از کارکنان زندان گفت که زنان پس از بازجویی، به طور معمول برای شکنجه به یک اتاق زیرزمینی در توقیف‌خانه منتقل می‌شدند. وی توضیح داد:

آنها را در یک زیرزمینی در زندان نگه می‌داشتند و دست و پای‌شان را به زنجیر می‌بستند و با کیبل پایپ می‌زدند. مثل شلاق بود. بعد از آن زخم‌های شان را به من نشان دادند. روی پاهایم، ران‌ها، پشت و بازوی‌شان کبودی و آثار سیاهی دیده می‌شد... می‌ترسیدند در باره آن صحبت کنند... من از آنها می‌پرسیدم: 'چرا نمی‌خواهید با من صحبت کنید؟' می‌گفتند: "اگر با تو صحبت کنم، آنها مرا به زیرزمین خواهند برد."¹⁸⁸

185 مصاحبه، 2021-2022.

186 مصاحبه، 2021-2022.

187 مصاحبه، 2021-2022.

188 مصاحبه، 2021-2022.

یکی از زنانی که خودسرانه بازداشت شده بود، گفت زنان و دختران در زندان او با این شیوه شکنجه می‌شدند. " [محافظین زندان] با پایپ آب ما را می‌زدند. [آنها] دست چپ را به پای چپ، و دست راست را به پای راست در پیش رو می‌بندند، با زنجیر قفل می‌کنند، شخص را به پیش رو خم می‌کنند و بعد می‌زنند، بیشتر با پایپ آب. " 189

هر چهار کارمند زندان گفتند که برخی از بازداشت شدگان معمولاً بلافاصله پس از رسیدن به توقیفخانه در حبس انفرادی قرار می‌گرفتند. یکی از کارکنان زندان این عمل را چنین توصیف کرد:

آنها را در یک اتاق تاریک ... و سرد و بدون کلکین حبس می‌کنند ... کمی آب یا نان به آنها می‌دهند تا نمیرند. مدتی آنها را مجازات می‌کنند و بعد از آن می‌توانند با زندانیان دیگر باشند... چند شب پیش زن پابرنه‌ای را با طفل هفت ماهه اش آوردند. مجازات او دور نگه داشتن او از طفل بود. او را در اتاق تاریک حبس کردند و نوزاد را با زندانیان دیگر گذاشتند. هر دو گریه می‌کردند، اما نمی‌توانستند در کنار هم باشند. زن اجازه نداشت به نوزاد خودش شیر بدهد. 190

همه کارکنان زندان که با آنها مصاحبه شد گفتند که زنان و دختران در بازداشت با شرایط غیرانسانی روبرو اند، از جمله ازدحام بیش از حد، نبود گرمایش در زمستان؛ حجم کم و کیفیت پایین غذا؛ دسترسی ناکافی به حمام و نبود وسایل بهداشتی مانند نوار بهداشتی، شامپو و صابون؛ و کمبود تخت و کمپل. بسیاری از زنان و دختران بازداشت شده به دلیل شرایط بد، به دانه‌های پوستی و شپش مبتلا هستند. 191

یکی از کارکنان زندان وضعیت زندان خود را چنین توضیح داد: "در هر اتاق یک تخت دو طبقه وجود دارد که فقط برای دو زن کافی است. دیگران باید روی زمین بخوابند. قبلاً، سازمان‌ها برای زنان نوار بهداشتی و برای اطفال پمپ می‌آوردند. حالا آن گونه نیست. " 192 یکی دیگر از کارکنان زندان به عفو بین الملل گفت:

همه وسایل [زندان] به خانواده‌ها یا سربازان طالبان داده شد، بنابراین چیزی باقی نمانده... در زمستان اتاق‌های زندان به اندازه کافی گرم نبود، زیرا [در هر اتاق] فقط یک بخاری وجود داشت و ... سه زن از یک کمپل استفاده می‌کردند... [زنان و دختران] صابون، شامپو، مسواک یا خمیر دندان ندارند. وضعیت بهداشت بسیار بد است و به همین دلیل امراض پوستی شایع است. 193

یکی از زنانی که به طور خودسرانه بازداشت شده بود، شرایطی را که در دوران بازداشت با آن روبرو بود، این گونه شرح داد:

شب‌ها نمی‌توانستیم درست دراز بکشیم، چون فضای کافی نداشتیم. کمپل‌ها به اندازه کافی دراز نبودند و هوا بسیار سرد بود. ما باید انتخاب می‌کردیم که پاهای خود را بپوشانیم یا دست‌ها و شانه‌های خود را...

189 مصاحبه، 2021-2022.

190 مصاحبه، 2021-2022.

191 مصاحبه، 2021-2022.

192 مصاحبه، 2021-2022.

193 مصاحبه، 2021-2022.

یک زن] دو دختر داشت و در پهلوی دیگران جای نداشت، بنابراین مجبور بود در پشت سر در گوشه حمام بخوابد و زندگی کند. همه جا پر از آب بود... دخترها خیلی مریض بودند، چون در آن گوشه زندگی می‌کردند.¹⁹⁴

یکی از کارکنان زندان گفت هیچ وقت به آنها اجازه نمی‌دادند زنان دارای شرایط صحتی وخیم را به شفاخانه‌های خارج از زندان ارجاع دهند: "آنها فکر می‌کنند اگر شخص را به شفاخانه بفرستند، جنگجو ندارند که از آنها مراقبت کنند. این اتفاق چندین بار در هفته برای مردان، زنان و کودکان رخ می‌دهد. [این امر] حتی در موارد جدی، زمانی که زندانیان نیاز به عملیات دارند، اتفاق می‌افتد."¹⁹⁵

همه کارکنان زندان که با عفو بین‌الملل مصاحبه کردند، گفتند که ناظران بین‌المللی اجازه ورود به توقیف‌خانه‌های تحت کنترل طالبان را ندارند. یکی از کارکنان توضیح داد: "یک ناظر حقوق بشر به زندان می‌آمد و همه از او می‌ترسیدند، بنابراین کسی [بازداشت‌شدگان] را شکنجه نمی‌کرد. اما حالا وضعیت تغییر کرده است... کسی نیست که بپرسد."¹⁹⁶

6.3 آزادی و پیامدهای توقیف

به گفته این زندانی سابق و یکی از کارمندان زندان، زنان و دخترانی که توسط طالبان بازداشت شده بودند، می‌توانستند با پرداخت رشوت یا درخواست از افراد با نفوذ برای مداخله، جلسات استماعیه خود در "کمسیون" تحت رهبری طالبان را تسریع بخشند. این زندانی سابق توضیح داد:

اگر خانواده‌تان شما را دوست داشته باشند و مراقب شما باشند، می‌توانید در ظرف سه ماه از زندان خارج شوید، زیرا می‌توانید تلاش کنید تحقیقات در یک یا دو ماه انجام شود و شما را به کمسیون دعوت می‌کنند. در غیر این صورت، ماه‌ها طول خواهد کشید.

مردان و زنان زندانی، تحت حاکمیت طالبان، نمی‌توانند برای خود وکیل بگیرند، و نمی‌توانند از خود دفاع کنند... اگر با طالبان ارتباط داشته باشید، راحت‌تر می‌توانید بیرون شوید... هر قضیه متفاوت است، زیرا طالبان فاقد سیستم است.¹⁹⁷

تمام کارکنان زندان که با آنها مصاحبه شد گفتند که زنان و دخترانی که بازداشت می‌شوند می‌توانند تا آخر عمر با بدنامی و طرد شدن توسط اعضای خانواده و جامعه مواجه شوند. یکی از کارکنان زندان نمونه‌ای از بدنامی که زنان و دختران با آن مواجه می‌شوند را بیان کرد: "دو خانواده بودند که زنان [بازداشت شده] آن از سوی خانواده خود تهدید می‌شدند. پدر یکی از زنان گفت: 'اگر دخترم را برای ما می‌فرستید... فقط تکه‌های [بدنش] را به من بدهید!...' برای زنانی که به دلیل نداشتن محرم یا داشتن دوست پسر دستگیر می‌شوند، بسیاری از خانواده‌ها می‌گویند که دیگر آنها را نمی‌خواهند."¹⁹⁸

194 مصاحبه، 2021-2022.

195 مصاحبه، 2021-2022.

196 مصاحبه، 2021-2022.

197 مصاحبه، 2021-2022.

198 مصاحبه، 2021-2022.

زنی که خودسرانه بازداشت شده بود، به دلیل بدنامی پس از آزادی، مجبور به فرار به ولایت دیگری شد:

برای یک دختر افغان، رفتن به زندان کمتر از مرگ نیست... وقتی از در وارد می‌شوی، به تو برچسب زده می‌شود و تا آخر عمر نمی‌توانی آن را پاک کنی... پدرم برای مدتی با من صحبت نمی‌کرد. یک روز مرا به اتاقش خواست و فقط یک سوال پرسید: چرا آبرویش را بردم؟... خانواده ام مرا مایه شرمندگی می‌دانند. دیگر نمی‌توانم با پدر و مادرم زندگی کنم... نه اعتمادی به من باقی نمانده است، نه عزت نفس، نه غرور... این اتفاق مرا کاملاً نابود کرد... تجربه رفتن به زندان، خانواده و آینده ام را تباہ کرد.¹⁹⁹

همه کارمندان زندان که با آنها مصاحبه شد، گفتند طالبان زنان زندانی را مجبور به ازدواج کرده است، خواه با اعضای طالبان یا با دیگران، تا راهی برای رهایی آنها از زندان باشد. این امر به ویژه در باره زنانی که از خشونت همسران یا خانواده خود فرار کرده اند، شایع است. یکی از کارمندان زندان توضیح داد: "[طالبان] می‌گویند که زنان بدون ازدواج با یکی از اعضای خانواده دورتر خویش یا با اعضای طالبان اجازه خروج [از زندان] را ندارند. طالبان فکر می‌کنند ازدواج تنها راه حل برای خارج کردن این زنان از زندان است. این کار حتی حالا هم این اتفاق می‌افتد."²⁰⁰

عفو بین‌الملل دو مورد را مستند کرده است که در آن اعضای طالبان بازماندگان خشونت‌های جنسیتی را مجبور به ازدواج با اعضای طالبان کرده‌اند تا از توقیف‌خانه آزاد شوند.²⁰¹ یکی از کارکنان زندان درباره وضعیت این دو زن گفت: "آنها از خانه امن آمده بودند و خانواده‌های شان آنها را قبول نمی‌کردند. آنها فکر می‌کردند که گزینه دیگری ندارند، بنابراین مجبور به ازدواج شدند. اکنون 10 تا 12 زن [در توقیف‌خانه] در همین وضعیت هستند... من نگرانم که آنها نیز وادار به ازدواج با طالبان شوند."²⁰²

199 مصاحبه، 2021-2022.

200 مصاحبه، 2021-2022.

201 برای اطلاعات بیشتر در مورد ازدواج کودکان، زودهنگام و اجباری، به فصل 7 مراجعه کنید.

202 مصاحبه، 2021-2022.

زنی افغان که برای گرفتن عکسی در خانه اش ژست گرفته است. © کیانا هایری/عفو بین الملل است

7. ازدواج طفل، زودهنگام و اجباری

"زمانی که سیاست‌های طالبان زنان و دختران را از جامعه حذف می‌کند، بی‌اطمینانی و ترس را در میان مردم ایجاد می‌کند و دختران را از رفتن به مکاتب ثانوی باز می‌دارد، خانواده‌های آسیب‌پذیر اجبار دختران شان به ازدواج زودهنگام را تنها گزینه می‌دانند."

بصیر محمدی، رییس اجرایی سازمان به نام بیش از اندازه کوچک برای ازدواج (Too Young to Wed)²⁰³

در دسامبر 2021، طالبان با صدور "فرمان ویژه" در مورد حقوق زنان، مخالفت خود را با ازدواج اجباری اعلام کرد. در این فرمان آمده بود "هیچ کس نمی‌تواند زنان را با اجبار یا فشار مجبور به ازدواج کند".²⁰⁴ فعالان صیانت به عفو بین‌الملل گفتند که اعضای طالبان در سطح محلی، به برنامه‌های آگاهی‌بخشی که توسط گروه‌ها و سازمان‌های فعال علیه ازدواج کودکان، زودهنگام و اجباری حمایت می‌شود، شرکت کرده‌اند و حتی در آن سخنرانی کرده‌اند.²⁰⁵

با این حال، به نظر می‌رسد که میزان ازدواج کودکان، زودهنگام و اجباری تحت حکومت طالبان در افغانستان افزایش یافته است.²⁰⁶ همانطور که در بخش آتی آمده است، این افزایش ناشی از عوامل در هم تنیده‌ای است که بسیاری از آنها پیامد مستقیم محدودیت‌ها و رفتار طالبان است. کارمندان سازمان‌های بین‌المللی و ملی که در زمینه ازدواج کودکان، زودهنگام و اجباری کار می‌کنند، همچنین مدافعان حقوق زنان افغان و سایر زنانی که عفو بین‌الملل با آنها مصاحبه کرده است، گفتند که برخی از شایع‌ترین عوامل ازدواج کودکان، زودهنگام و اجباری پس از اگست 2021 شامل موارد آتی است: بحران اقتصادی و انسانی؛ فقدان چشم‌انداز تحصیلی و حرفه‌ای برای زنان؛ تصور خانواده‌ها مبنی بر لزوم محافظت از دختران شان در برابر ازدواج با یکی از اعضای طالبان؛ خانواده‌هایی که

203 مصاحبه، از طریق تماس ویدیویی، 11 اپریل 2022.

204 وزارت اطلاعات و فرهنگ، "فرمان خاص امیرالمومنین در مورد حقوق زن"، 3 دسامبر 2021، [moic.gov.af/en/special-decree-issued-amir-al-momenin-womens-rights#:~:text=1\)%20Adult%20women's%20consent%20is,and%20or%20to%20end%20animosity](https://moic.gov.af/en/special-decree-issued-amir-al-momenin-womens-rights#:~:text=1)%20Adult%20women's%20consent%20is,and%20or%20to%20end%20animosity)

205 مصاحبه با فعالان محلی محافظت، 11 و 28 اپریل 2022.

206 "ازدواج اجباری" این گونه تعریف شده است: "ازدواجی که یکی از زوجین یا هر دوی آنها به آن رضایت کامل و آزاد نداشته باشند". طبق قوانین بین‌المللی حقوق بشر، ازدواج کودکان به ازدواج دو نفر اطلاق می‌شود که سن حداقل یکی از طرفین ازدواج زیر 18 سال باشد. اما طبق ماده 70 قانون مدنی افغانستان که قبل از تسلط طالبان نافذ بود، سن قانونی ازدواج برای دختران 16 سال و برای پسران 18 سال است. کاربرد اصطلاح "ازدواج زودهنگام" در این گزارش آن دسته از ازدواج‌هایی را در بر می‌گیرد که در آن یکی از زوجین یا هر دو طرف زیر 18 سال سن دارند اما طبق قوانین دولتی به سن قانونی رسیده‌اند. عفو بین‌الملل در این گزارش اصطلاح "ازدواج کودک، زودهنگام و اجباری" را به معنایی به کار می‌برد که تمام این اشکال ازدواج را که طبق قوانین بین‌المللی "روبه آسیب‌زا" محسوب می‌شوند، در بر بگیرد. برای اطلاعات بیشتر در باره این اصطلاحات، مراجعه کنید به: ابتکار حقوق جنسی، تحلیل زبان کودک، ازدواج‌های زودهنگام و اجباری، اگست 2013، sexualrightsinitiative.org/sites/default/files/resources/files/2019-04/SRI-Analysis-of-the-Language-of-Child-Early-and-Forced-Marriages-Sep2013_0.pdf

زنان و دختران را مجبور به ازدواج با اعضای طالبان می‌کنند؛ و اعضای طالبان که زنان و دختران را مجبور به ازدواج با خودشان می‌کنند.

دخترانی که مجبور به ازدواج می‌شوند با خطر بیشتر ترک مکتب یا دانشگاه، خشونت جنسیتی از سوی شوهرانشان، از جمله تجاوز به همسر و سایر اشکال خشونت جنسی و خانوادگی، و ناتوانی در دسترسی به خدمات صحتی باروری و انتخاب‌های مربوط به باروری، روبرو می‌شوند.²⁰⁷ احتمال بروز عوارض در دوران بارداری و ولادت در سنین پایین بیشتر است و در واقع علت اصلی مرگ دختران و زنان 15 تا 19 ساله در کشورهای کم‌درآمد مانند افغانستان است.²⁰⁸ همچنان، دخترانی که زود ازدواج می‌کنند بیشتر در معرض ابتلا به فیستولای ولادی هستند، سوراخ در مجرای ولادت که باعث نشت مداوم ادرار یا مدفوع می‌شود.²⁰⁹ فعالان محلی و بین‌المللی صیانت همچنان این نگرانی را مطرح کردند که دخترانی که مجبور به ازدواج می‌شوند بیشتر در معرض خطر قاچاق انسان، سوء استفاده جنسی و کار اجباری قرار دارند.

عفو بین‌الملل برای تهیه این گزارش با شش زن و دختری که در معرض ازدواج در کودکی، ازدواج زودهنگام و اجباری قرار گرفته بودند، چهار زن و دختری که به تازگی از ازدواج در کودکی، ازدواج زودهنگام و اجباری فرار کرده بودند و 10 نفر از اعضای خانواده زنان و دخترانی که در معرض ازدواج کودک، زودهنگام و اجباری قرار گرفته اند، مصاحبه کرد.

7.1 آمار رو به افزایش

سطح ازدواج کودکان، ازدواج زودهنگام و ازدواج اجباری در افغانستان حتی قبل از تسلط طالبان جزو بالاترین ارقام در جهان بود. به عنوان مثال، حدود 28 درصد از زنان و دختران افغان بین سنین 15 تا 49 سال، قبل از سن 18 سالگی ازدواج کرده اند.²¹⁰ پس از تسلط طالبان بر قدرت، روند ازدواج کودکان، زودهنگام و اجباری هنوز ارزیابی نشده است. ازدواج. با این حال، چندین شاخص حاکی از افزایش این ارقام است. یونیسف در ماه مارچ 2022 اعلام کرد که همکاران اجرایی آنها از افزایش نرخ ازدواج کودکان در شهرها، مناطق روستایی و در میان خانواده‌های آواره داخلی خبر داده اند.²¹¹ یکی از کارکنان شورای پناهندگان دانمارک نیز گفت که بر اساس گزارش برنامه نظارتی حفاظت در سراسر کشور، آنها شاهد "افزایش شدید" نرخ ازدواج کودکان، زودهنگام و اجباری اند.²¹²

به گفته سازمان بین‌المللی سازمان به نام بیش از اندازه کوچک برای ازدواج (Too Young to Wed) که در زمینه ازدواج اجباری و ازدواج کودکان در افغانستان کار می‌کند، نرخ ازدواج کودکان، زودهنگام و اجباری در ولایات غور، هرات و بادغیس، جایی که این موسسه فعال است، به شدت افزایش یافته است.²¹³ از میان خانواده‌هایی که این موسسه به تازگی در یک سروی ارزیابی سریع با آنها مصاحبه کردند، نزدیک به یک سوم آنها در آستانه اجبار دختران شان به ازدواج بودند. به گفته استفانی سینگر، رییس سازمان به نام بیش از اندازه کوچک برای ازدواج (Too Young to Wed)، افزایش این ارقام نگران‌کننده است اما غیرمنتظره نیست: "در افغانستان،

207 دیده بان حقوق بشر، *زندگی‌هایی که ناپدید می‌شوند: نقض حقوق بشری زنان و دختران در ازدواج کودکان*، 2011، hrw.org/sites/default/files/related_material/2011_Child_Marriage_Briefing_WRD.pdf

208 یونیسف، *رسیدگی به ازدواج کودکان در افغانستان: استراتژی واکنش یونیسف*، مارچ 2022.

209 دیده بان حقوق بشر، *افغانستان: پایان دادن به ازدواج کودکان و خشونت خانگی*، 2013، hrw.org/sites/default/files/related_material/Afghanistan_brochure_0913_09032013.pdf

210 یونیسف، "دختران در افغانستان به طور فزاینده در معرض خطر ازدواج کودکان قرار دارند"، 12 نوامبر 2021

211 مصاحبه از طریق تماس تصویری با کارکنان یونیسف، 4 می 2022.

212 مصاحبه از طریق تماس ویدیویی با کارکنان شورای پناهندگان دانمارک، 19 می 2022.

213 مصاحبه از طریق تماس صوتی، 11 و 15 مارچ 2022.

اکنون زمان مساعد برای اوج گیری ازدواج کودکان است. وجود یک حکومت مردسالار، جنگ، فقر، خشکسالی، بیرون ماندن دختران از مکتب - با یکجا شدن همه این عوامل... ما می‌دانستیم که سطح ازدواج کودکان به شدت بلند خواهد رفت".²¹⁴

عفو بین‌الملل در طول تحقیقات خود چندین گزارش دیگر از سوی کنشگران صیانت و فعالان محلی دریافت کرد مبنی بر اینکه نرخ ازدواج کودکان، ازدواج زودهنگام و اجباری در مناطق آنها، خواه روستایی یا شهری، شدیداً افزایش یافته است.²¹⁵ به عنوان مثال، یکی از کارکنان شبکه حفاظت از کودکان گفت که ازدواج کودکان "قبلاً اتفاق می‌افتاد، اما بسیار کمتر از امروز"، و یک روزنامه‌نگار محلی گفت وی شاهد آن است که "اکنون حداقل یک ازدواج اجباری در هر خانواده وجود دارد، بدون در نظر داشت خاستگاه طبقاتی آنها".²¹⁶

7.2 عوامل ازدواج طفل، زودهنگام و اجباری

به گفته کارکنان سازمان‌های بین‌المللی و ملی که در زمینه ازدواج کودکان، زودهنگام و اجباری کار می‌کنند، و همچنین مدافعان حقوق زنان افغان و سایر زنانی که توسط عفو بین‌الملل مصاحبه شده‌اند، عوامل آتی جزو شایع‌ترین عوامل ازدواج کودکان، زودهنگام و اجباری پس از اگست 2021 است. این عوامل با هم تقاطع و همپوشانی دارند: بحران اقتصادی و بشردوستانه؛ فقدان چشم انداز تحصیلی و حرفه ای برای زنان؛ تصور خانواده‌ها از ضرورت محافظت از دختران شان در برابر ازدواج با یکی از اعضای طالبان؛ خانواده‌هایی که زنان و دختران را مجبور به ازدواج با اعضای طالبان می‌کنند و ازدواج اجباری اعضای طالبان با زنان و دختران.

بحران اقتصادی و بشردوستانه

افغانستان پس از تسلط طالبان با یک بحران بشردوستانه و اقتصادی فاجعه بار مواجه است، به طوری که سازمان ملل در اپریل 2022 برآورد کرد که حدود 95 درصد مردم غذای کافی برای خوردن ندارند.²¹⁷ به گفته سازمان‌های ملی و بین‌المللی که در زمینه ازدواج کودکان، زودهنگام و اجباری کار می‌کنند و همچنین فعالان حقوق زنان و گزارش‌های رسانه‌ها، بحران اقتصادی و بشردوستانه، تعداد فزاینده‌ای از خانواده‌ها را به سمت ازدواج دختران شان در ازای دریافت تویانه، سوق داده اند.²¹⁸ خانواده‌ها نیز برای کاهش هزینه‌های عمومی خود به این عمل دست می‌زنند. لیمه، یک استاد دانشگاه و مدافع حقوق زنان که 32 ساله و از ولایت پنجشیر است، توضیح داد: "می‌خواهند نان خور کمتری در خانه باشد".²¹⁹ دفتر افغانستان یونیسیف پیش بینی می‌کند که با بدتر شدن بحران بشردوستانه، ازدواج کودکان بیش از پیش به گزینه ای برای خانواده‌ها تبدیل خواهد شد. به عنوان مثال، در یمن و سودان جنوبی، درگیری‌ها منجر به افزایش 20 درصدی ازدواج کودکان شد.²²⁰

214 مصاحبه از طریق تماس صوتی، 15 مارچ 2022.

215 مصاحبه، 2022.

216 مصاحبه از طریق تماس صوتی، 15 مارچ 2022.

217 یو ان نیوز، "کارشناسان حقوق بشر سازمان ملل از ایالات متحده می‌خواهند انسداد دارایی‌های افغانستان را کاهش دهد،" 25 اپریل 2022، news.un.org/en/story/2022/04/1116852. برای اطلاعات بیشتر در مورد بحران انسانی و اقتصادی در افغانستان به فصل 3 مراجعه کنید.

218 برای جزئیات بیشتر در باره رویه‌های ازدواج در افغانستان، مراجعه کنید به: شبکه تحلیلگران افغانستان، "تویانه: سنت افغانی پرداخت قیمت زنان،" 25 اکتبر 2016، afghanistan-analysts.org/en/reports/context-culture/the-brid-price-the-afghan-tradition-of-paying-for-wives/. برای اطلاعات بیشتر در مورد خانواده‌های افغانی که دختران شان را می‌فروشند، به‌عنوان مثال مراجعه کنید به: "خانواده‌های افغان از روی استیصال برای دریافت پول، دختران جوان را به همسری می‌فروشند،" 21 نوامبر 2021، nbcnews.com/news/world/afghan-families-sell- daughters-marriage-economy-collapses-rcna5829؛ واشنگتن پست، "دختران افغان از طریق ازدواج کودکان یا فرزندخواندگی پولی بیشترین هزینه بحران را متحمل می‌شوند،" 14 اپریل 2022، [washingtonpost.com/world/2022/04/14/afghanistan-girls-child-marriage-adoption/](https://www.washingtonpost.com/world/2022/04/14/afghanistan-girls-child-marriage-adoption/).

219 مصاحبه، 2021.

220 یونیسیف، رسیدگی به ازدواج کودکان در افغانستان: استراتژی واکنش یونیسیف، مارچ 2022.

تورپیکي، زنی چهل و چند ساله، به عفو بین الملل گفت که دختر 16 ساله اش لیل را عمدتاً به دلایل مالی مجبور به ازدواج کرده است. تورپیکي هشت سال پیش در یک حمله هوایی در نزدیکی خانه‌اش در ولایت هلمند مجروح شد. این امر باعث شد خانواده‌اش به کمپ بیجاشدگان داخلی خارج از کابل نقل مکان کنند. او گفت که پس از تسلط طالبان، کار او به عنوان نظامتچی برای خانواده‌های محله‌اش به پایان رسیده است، زیرا خانواده‌ها دیگر توان مالی برای استخدام او را ندارند. او همچنین باید مبلغی را که پسرش قبل از مرگ در سال 2019 به خانواده دیگری مقروض بود، بپردازد. قبل از بحران اقتصادی، وی قرض پسرش را به صورت قسطی پرداخت می‌کرد. با بدتر شدن شرایط اقتصادی، او قادر به پرداخت قسط نبود. او با ازدواج دخترش لیل به یکی از اعضای خانواده‌ای که پسرش به آن بدهکار بود، قرض 300,000 افغانی (حدود 3,390 دالر آمریکا) را تصفیه کرد. لیل احساسات خود را در مورد این ازدواج این گونه بیان کرد: "قبله می‌توانستم بازی کنم، حالا برای آنها [خانواده] کار می‌کنم... دلم این را نمی‌پذیرفت. ²²¹ تورپیکي گفت او چاره دیگری نداشت. او گفت "خوب است یک دختر داشتم که به آنها به ازدواج دادم - وگرنه چگونه می‌توانستم قرض را پرداخت کنم؟" ²²²

تورپیکي گفت برای برداشتن تومور سینه اش به عمل جراحی نیاز دارد که حدود 700,000 افغانی (790 دالر آمریکایی) هزینه دارد. وی برای پرداخت هزینه عملیات به فکر ازدواج نواسه هفت ساله اش بود که پس از مرگ پسرش از او مراقبت کرده بود. او گفت: "اگر نواسه ام را به خانواده دیگری بدهم، پول مورد نیاز را به دست می‌آورم و او جای بهتری پیدا می‌کند." ²²³

تورپیکي به عفو بین الملل گفت: "دنیا پر از آرزوهاست. من فقط آرزو را دارم که بچه‌ها و نواسه‌هایم یک لقمه نان برای خوردن [و] کفش برای پوشیدن داشته باشند... حالا نمی‌توانم بخوابم... سرم را به دیوار می‌گذارم و نگران این هستم که آیا می‌توانم غذای فرزندانم را تامین کنم یا خیر. بعد به ساعت نگاه می‌کنم و متوجه می‌شوم که صبح شده است." ²²⁴

نازی گل، یک زن 50 ساله که در ولایت ارزگان زندگی می‌کند، از هفت سال پیش که شوهرش درگذشت، تنها نان‌آور خانواده اش بوده است. او گفت قبل از تسلط طالبان، می‌توانست با نذر و خیرات همسایگانش زندگی کند. وی گفت "حالا خیلی بدتر شده است... قبلا پیش خانه ای می‌ایستادی و آنها چیزی برایت می‌آوردند. حالا نمی‌توانند چیزی پیدا کنند که به شما بدهند." ²²⁵

نازی گل گفت که برای تامین غذای خود و سایر اعضای خانواده اش، دختر هفت ساله اش را به قیمت 40,000 افغانی (حدود 450 دالر آمریکایی) به شوهر داده است. شوهر جدید دخترش که یک نوجوان است، یک دوست خانوادگی بود. نازی گل گفت که دخترش آنقدر بزرگ نیست که بفهمد اکنون ازدواج کرده است: "اولین بار که او را بردند، گریه نکرد. دوباره پیش من آمد. وقتی برای بار دوم پیش [خانواده شوهرش] رفت، شروع به گریه کرد. او نمی‌فهمد که آنها خانواده جدیدش هستند... او به مکتب ابتدایی می‌رفت، اما حالا که ازدواج کرده است، او را اجازه نمی‌دهند به مکتب برود." ²²⁶

221 مصاحبه، 2022.

222 مصاحبه، 2022.

223 مصاحبه، 2022.

224 مصاحبه، 2022.

225 مصاحبه، 2022.

226 مصاحبه، 2022.

مومن، یک مرد 35 ساله که در ولایت بادغیس زندگی می‌کند، به عفو بین الملل گفت که وی قبل از مداخله یک سازمان بشردوستانه، ترتیبات ازدواج دختر هفت ساله اش، نجلا، را فراهم کرده بود. مومن مشکلات مالی خود را توضیح داد:

قبل از طالبان... شرکتها، سازمان های غیردولتی، ادارات دولتی وجود داشتند و فرصت کار فراهم بود. همیشه می‌توانستید راهی برای کار پیدا کنید و مقداری پول به دست آورید، اما از زمانی که طالبان قدرت را به دست گرفته اند، ما گرفتار رنج ایم... این گونه نیست که من تلاش نمی‌کنم - من برای کار روزمزد بیرون می‌روم، اما هیچکس به ما نیاز ندارد، به خاطری که هیچ پولی برای ساختن چیزی وجود ندارد.²²⁷

مومن قبل از تسلط طالبان در اردوی ملی افغانستان خدمت می‌کرد و در جنگ با طالبان مجروح شد. پس از تسلط طالبان، او و خانواده‌اش از ولایت بادغیس به کابل فرار کردند، زیرا به دلیل سابقه سربازی‌اش، نگران امنیت خود بود. وقتی نتوانست به کشور دیگری تخلیه شود، به بادغیس بازگشت و متوجه شد که خانه اش غارت و دزدی شده است، بنابراین مجبور شد برای تغذیه خانواده اش پول قرض کند. او گفت که طلبکاران او، به طالبان مراجعه کرده بودند و مسئولین محلی طالبان پیشش می‌آمد و نامه‌های منظمی را برای او ارسال می‌کردند و به او دستور می‌دادند که پول این افراد را پرداخت کند. همه این عوامل باعث شد که او ازدواج نجلا با مردی 40 ساله‌ای که در روستایی در آن نزدیکی زندگی می‌کرد، را به مبلغ 120,000 افغانی (حدود 1350 دالر آمریکایی) ترتیب دهد.

مومن به عفو بین الملل گفت:

چه کسی می‌خواهد این کار را با فرزندان خود انجام دهد؟ چاره دیگری نداشتیم... می‌دانستم که او رنج خواهد برد. می‌دانستم که با مشکلات زیادی روبرو خواهد شد، اما همه درها بسته بودند. آن مرد از من بزرگتر است و از اینکه دخترم را به او بفروشم، احساس بسیار بدی داشتم، اما فقر باعث می‌شود کارهایی را در زندگی انجام دهید که هرگز تصورش را نمی‌کردید. من در این محله تنها کسی نیستم که این کار را کرده... 10 نفر را می‌شناسم که دختران‌شان را فروخته اند تا بچه های دیگرشان را سیر کنند.²²⁸

او گفت که پولی را که سازمان بشردوستانه برای پرداخت قرض‌اش به او داده بود، خرج کرده است. او گفت: "نمی‌دانم بعد از این چه باید بکنم، به خاطری که ما چیزی نداریم. اگر وضعیت به همین منوال پیش برود، مجبورم نجلا را دوباره بفروشم."²²⁹

فقدان چشم انداز آموزشی و حرفه‌ای

یکی دیگر از محرک‌های ازدواج‌های کودکان، زود هنگام و اجباری در افغانستان، محدود شدن چشم‌انداز تحصیلی و حرفه‌ای زنان و دختران است که بر اثر سیاست‌های محدودکننده طالبان - از جمله ممنوعیت بالفعل تعلیمات ثانوی برای دختران - به وجود آمده است.²³⁰ لیدا، یک معلم و فعال حقوق زنان از ولایت سرپل، ارزیابی ساده ای ارائه کرد: "از آنجا که مکاتب تعطیل است و خانواده‌ها آینده ای برای دختران خود نمی‌بینند، آنها را مجبور به ازدواج می‌کنند."²³¹

227 مصاحبه، 2022.

228 مصاحبه، 2022.

229 مصاحبه، 2022.

230 برای اطلاعات بیشتر در مورد محدودیت‌های تحصیل و کار، به ترتیب به بخش‌های 4.2 و 4.3 مراجعه کنید.

231 مصاحبه، 2022.

زنی افغان که برای گرفتن عکسی در خانه اش ژست گرفته است. © کیانا هایبری/عفو بین الملل است

استفانی سینکلر رییس سازمان به نام بیش از اندازه کوچک برای ازدواج (Too Young to Wed) رابطه بین دسترسی دختران به تحصیل و ازدواج کودکان، زود هنگام و اجباری را این گونه توضیح داد:

زنان و دختران همواره صرفاً به خاطر تن‌شان ارزش داده شده است. در فقدان دسترسی به آموزش و در نتیجه ناتوانی دختران در کمک مالی به جوامع شان، سیستم مردسالار موجودیت دختران را صرفاً به ازدواج، مادر شدن و لذت جنسی فرو می‌کاهد. ما باید این نگاه را تغییر دهیم، تا ارزش گذاری دختران با معیار متفاوتی انجام شود... مکتب، مهارت‌هایی را به دختران می‌آموزاند تا از خود و خانواده خود حمایت کنند. مکتب همچنان بر اتفاقاتی که برای دختران می‌افتد نظارت می‌کند. ازین منظر، یک عامل محافظتی است. وقتی مکتب را کنار می‌گذارید، ازدواج دختران بسیار آسان‌تر می‌شود.²³²

یکی از کارمندان یک سازمان بین‌المللی که در زمینه ازدواج کودکان، زود هنگام و اجباری کار می‌کند، اظهار داشت: "طالبان] فرمانی صادر کردند که می‌گفت ازدواج کودکان و ازدواج اجباری ممنوع است، اما از سوی دیگر دختران را از رفتن به مکتب منع می‌کنند. بنا بر این، هرکاری برای [جلوگیری] از ازدواج اجباری انجام می‌دهند، معنا ندارد".²³³

کریمه، یک دختر 17 ساله از ولایت غور، پس از بسته شدن مکاتب ثانوی در منطقه شان به دلیل ممنوعیت بالفعل طالبان، مجبور به ازدواج با یک مرد 21 ساله شد. او توضیح داد:

پدرم تصمیم گرفت... فکر می‌کردم به مکتب می‌روم و بعد از فراغت از مکتب، قابلیت می‌خوانم، شغل پیدا می‌کنم و بعد شاید تصمیم به ازدواج بگیرم. اما وقتی مکاتب ما را بستند... نمی‌توانستم کار دیگری بکنم... همیشه این آرزو را داشتم که به جایی برسم و به مردم خدمت کنم. اما این اتفاق نیفتاد، بنابراین نمی‌خواستم با مخالفت با تصمیم پدرم، او را ناراحت کنم. باید می‌گفتم بله.²³⁴

کریمه گفت که بسیاری از هم‌کلاسی‌های سابق او نیز از زمان تسلط طالبان به دلیل "فقر" و بسته شدن مکاتب ثانوی، تحت فشار قرار گرفته‌اند تا ازدواج کنند. او توضیح داد: "حدود 20 دختری که با من در کلاس بودند در همین وضعیت هستند... [آنها] حالا به دلیل بسته شدن مکاتب ازدواج می‌کنند."²³⁵

خورشید، زنی 35 ساله که در یکی از ولایت‌های مرکزی افغانستان زندگی می‌کند، به عفو بین‌الملل گفت که شوهرش اخیراً برای یافتن کار به عنوان کارگر روزمزد به پاکستان رفته است و ماه هاست که از او خبری ندارند.²³⁶ خورشید گفت که برای مراقبت از شش فرزندش که در خانه است با مشکل مواجه شده است. او در سپتامبر 2021 دختر 13 ساله خود را به همسایه 30 ساله خود به ازدواج داده بود و به این فکر بود که دختر 10 ساله خود را نیز به شوهر بدهد. این تصمیم تا حدی به این دلیل بود که امیدواری او برای این که دخترش بتواند در آینده مخارج خانواده را تأمین کند به خاطر از دست رفتن فرصت‌های تحصیلی و مسلکی در زمان طالبان، از بین رفته است. او توضیح داد:

اگر مکاتب ثانوی را تعطیل کنند، خیلی ناراحت می‌شوم. او تا صنف پنجم درس خواند. می‌خواستم بیشتر درس بخواند. او می‌توانست بخواند و بنویسد و انگلیسی صحبت کند و درآمد داشته باشد... اگر نه... چگونه از او مراقبت کنم؟... [طالبان

232 مصاحبه از طریق تماس صوتی، 15 مارچ 2022.

233 مصاحبه از طریق تماس ویدیویی، 19 می 2022.

234 مصاحبه، 2022.

235 مصاحبه، 2022.

236 مصاحبه، 2022.

باید بگذارند دخترم درس بخواند و بیاموزد. امیدوارم این دختر به جایی برسد و به خانواده کمک کند. اگر مکتب را باز نکنند، مجبورم او را به شوهر بدهم.²³⁷

نازی گل، زنی از ولایت ارزگان که به دلیل مشکلات مالی دختر هفت ساله اش را به ازدواج داده بود، گفت با بسته شدن مکاتب ثانوی در ولایت شان، او به شدت به این فکر است که دو دختر شش و هشت ساله اش را نیز به شوهر بدهد.²³⁸

اجتناب از ازدواج با یک عضو طالبان

پس از زمان تسلط طالبان، بسیاری از خانواده‌ها دختران شان را مجبور به ازدواج کرده‌اند تا از احتمال اجبار دختران شان به ازدواج با یکی از اعضای طالبان، اجتناب کرده باشند. جمیله، مدیر یک مکتب ابتدایی و متوسطه در ولایت پنجشیر، چگونگی ظهور این الگو را در منطقه شان توضیح می‌دهد: "شایعه این بود که ممکن است طالبان بیایند و دختران را با خود ببرند، به همین خاطر بسیاری از دوستان من با پسر کاکاهای خود نامزد شدند".²³⁹ یک فعال محلی صیانت گفت که او و سازمانش شاهد ظهور این الگو در ولایت شان، بادغیس بوده است. او گفت: "وضعیت اضطراری بود و شک و تردید زیادی وجود داشت، بنابراین مردم احساس کردند که بهتر است دختران شان را آبرومندانه به ازدواج بدهند تا از تجاوز و ازدواج های اجباری توسط قدرتمندان جلوگیری کنند".²⁴⁰

زلیخا، یک فعال حقوق زنان ساکن کابل، گفت در ماه‌های اخیر هر وقت با دوستانش صحبت می‌کند، مدام یک جمله رایج را می‌شنود: "من تازه ازدواج کردم". او توضیح داد: "بسیاری از خانواده‌ها دختران شان را مجبور به ازدواج کرده‌اند، چون نمی‌خواهند دختران شان با طالب ازدواج کنند. بیشتر خانواده‌ها نمی‌خواهند اتفاق بدی [برای دخترانشان] بیفتد، بنابراین بسیاری از زنان جوان مجبور به ازدواج زودهنگام می‌شوند".²⁴¹

نسیمه، یک دختر 16 ساله از ولایت غور، به عفو بین الملل گفت که وقتی طالبان بر ولایت شان مسلط شدند، خانواده اش نگران سرنوشت او شدند. در فبروری 2022، پدرش او را مجبور کرد با یکی از آشناهایش که 36 سال سن داشت ازدواج کند. "خانواده‌ام می‌ترسیدند که طالبان مرا ببرند، بنابراین [پدرم] مردی را پیدا کرد و مرا به ازدواج داد... من با این مرد [قبیل از ازدواج] حتی صحبت نکرده بودم".²⁴²

نسیمه گفت خانواده شوهرش با او رفتار خوبی ندارند. مکاتب ثانوی در منطقه او بسته است، اما او گفت حتی اگر دوباره باز شوند، خانواده شوهرش مخالف ادامه تحصیل او هستند، و این بدان معناست که او به رویای دیرینه خود یعنی داکتر شدن دست نخواهد یافت. من از این ازدواج راضی نیستم. هیچ کس از چیزی که به آنها تحمیل می‌شود راضی نیست".²⁴³

خانواده‌هایی که زنان یا دختران را مجبور به ازدواج با اعضای طالبان می‌کنند

فعالان حقوق زنان و نیز زنان و دختران دیگر به عفو بین الملل گفتند که بسیاری از خانواده‌ها دختران شان را به عنوان راهی برای محافظت از خانواده، مجبور به ازدواج با اعضای طالبان کرده‌اند. عفو بین الملل چندین مورد را مستند

237 مصاحبه، 2022.

238 مصاحبه، 2022.

239 مصاحبه، 2022.

240 مصاحبه، 2022.

241 مصاحبه، 2022.

242 مصاحبه، 2022.

243 مصاحبه، 2022.

کرده است که خانواده‌ها تلاش کرده‌اند این کار را انجام دهند، اما زن یا دختر از این وضعیت فرار کرده‌اند؛ با توجه به خطراتی که متوجه افراد در آن موقعیت است، محققان سعی نکردند با زنان و دخترانی که هنوز در ازدواج اجباری با اعضای طالبان هستند تماس بگیرند.

مرضیه، 19 ساله، گفت که در دسامبر 2021 در شرف ازدواج اجباری با یکی از اعضای طالبان قرار گرفته بود. وی در زمان صحبت با عفو بین الملل خانواده اش را ترک کرده و در یک خانه امن در شهر دیگری پناه گرفته بود. او گفت چون پدر و برادر بزرگترش در اردو خدمت کرده بودند، فکر می‌کردند بهترین راه برای تامین امنیت خود و خانواده شان ازدواج مرضیه با یکی از اعضای طالبان است. او گفت "به من گفتند، حکومت طالبان است. اگر با آنها ارتباط داشته باشید، در امان هستید. در عرض چند روز، خانواده من دشمن من شدند".²⁴⁴

مرضیه این ازدواج را رد کرد. در پاسخ، پدر و برادر بزرگترش شروع کردند به لت و کوب مرتب او. او گفت برادر کوچکترش نزد او آمد و گفت: "مساله بر سر تو است - تو می‌توانی همه را نجات دهی." ²⁴⁵ وقتی التماس‌های مرضیه برای خودداری از ازدواج نادیده گرفته شد، او با بریدن مچ دست خود با تیغ، اقدام به خودکشی کرد. چند روز بعد، خانواده این عضو طالبان به خانه او آمدند و او خواست مطمئن شود که مچ دستش برای آنها قابل دید است. آنها این ازدواج را رد کردند و اندکی بعد، پدر مرضیه او را با آب جوش سوزاند، با مشتش کوبید و با لگد بین ران‌هایش زد. پدر و برادرش برای پوشاندن جای زخم روی مچ دستش سعی کردند پوست او را با آب جوش و سپس با روغن جوش بسوزانند.

مرضیه به عفو بین الملل گفت: "بعد از آن... باید خانه را ترک می‌کردم".²⁴⁶ او با سازمان دهندگان یک خانه امن مخفی برای زنان و دختران، تماس گرفت و از خانواده اش گریخت. او گفت: "من حالا آزادم. اما روانم آزاد نیست. خوشحالم که دیگر درد ضرب و شتم را احساس نمی‌کنم، اما نمی‌توانم گذشته‌ام را فراموش کنم... نمی‌خواستم کسی برای من تصمیم بگیرد و آینده‌ام را نابود کند."²⁴⁷

صابره، یک دختر 17 ساله از ولایت تخار، گفت که پدرش تلاش کرده بود او را مجبور به ازدواج با یکی از اعضای طالبان کند، چون او فکر می‌کرد این کار باعث محافظت از خانواده اش می‌شود و حتی ممکن است به یک بست دولتی دست یابد. صابره گفت پدرش ابتدا در نوامبر 2021 درباره این مساله صحبت کرد و سپس چند روز بعد به او گفت که مردی را برای ازدواج با او پیدا کرده است. او اتفاقات بعدی را به عفو بین‌الملل چنین توضیح کرد:

مادر اندرم لباس نو به من داد و گفت آماده شو... نمی دانستم چه خبر است. یکی از اعضای طالبان را دیدم که با دو فرمانده دیگر طالب آمدند. دیدم پیرمرد است - همسن پدرم بود. گفتم نه، من این کار را نمی‌کنم... ترسیده بودم... وقتی این مرد را دیدم و دیدم خانواده‌ام مرا به چنین مردی می‌دهند، فهمیدم که باید بروم.²⁴⁸

244 مصاحبه، 2022.

245 مصاحبه، 2022.

246 مصاحبه، 2022.

247 مصاحبه، 2022.

248 مصاحبه، 2022.

او گفت خانواده اش به دلیل امتناع او [از ازدواج]، او را به مدت 24 ساعت بدون غذا در اتاقی حبس کردند. بعد مادر اندر و سایر بستگانش او را زدند. " [آنها] آمدند و گفتند، 'باید با این مرد ازدواج کنی. اگر با او ازدواج نکنی، پدرت تو را خواهد کشت. اگر او تو را نکشد، ما تو را می‌کشیم... این انتخاب تو نیست، انتخاب ماست.' مرا خفه می‌کردند، لگد می‌زدند و موهایم را می‌کشیدند." ²⁴⁹

وقتی با عفو بین‌الملل صحبت کرد، به تازگی از خانواده‌اش فرار کرده بود و با اقوام نزدیکش در یک شهر مجاور زندگی می‌کرد. او گفت هرچند آینده‌اش نامشخص است، اما مصمم است به مکتب برگردد و تحصیل کند: " این تنها آرزوی من است: درس بخوانم، تحصیل کنم، روی پای خود بایستم و کاری برای خودم انجام دهم." ²⁵⁰

اعضای طالبان دختران و زنان را مجبور به ازدواج می‌کنند

عفو بین‌الملل همچنین دریافت که اعضای طالبان از نفوذ و قدرت خود برای وادار کردن دختران و زنان به ازدواج با آنها استفاده کرده‌اند. سازمان‌های ملی و بین‌المللی که در زمینه ازدواج کودکان، زودهنگام و اجباری کار می‌کنند، گفتند که چندین مورد این چنینی را پیگیری کرده‌اند، اما این موارد درصد اندکی از کل آمار را تشکیل می‌دهند. عفو بین‌الملل در جریان این تحقیقات دو مورد از این قبیل را مستند کرده و گزارش‌های موثقی را در باره چندین مورد دیگر دریافت کرده است. ²⁵¹

صدیقه، یک زن 33 ساله از یک ولایت شمالی، گفت که یک فرمانده طالبان به زور با خواهرش، فرزانه، ازدواج کرده است. فرزانه، روزنامه نگار و فعال اجتماعی 34 ساله، در سپتامبر 2021 در خانه خانوادگی خود زندگی می‌کرد که این فرمانده با دو موتر دیگر از اعضای طالبان به آنجا رسید. او این پیشنهاد را رد کرد و در پاسخ فرمانده طالبان او و خانواده اش را تهدید کرد.

این فرمانده سپس به خانه آنها نقل مکان کرد و به آنها گفت خانه را تحت نظارت قرار داده است. مراسم ازدواج رسمی برگزار نشد. " او گفت 'من یک ملا هستم و همه چیز را می‌دانم.' ' دعایی خواند و گفت ما نکاح کردیم.' ²⁵² صدیقه گفت که این فرمانده، فرزانه را مدام لت و کوب می‌کند و او و سایر اعضای خانواده را مورد آزار و اذیت لفظی قرار می‌دهد. صدیقه گفت: " وقتی کسی می‌میرد، می‌دانید که آن شخص دیگر نیست. وقتی یکی از اعضای خانواده خود را به این شکل از دست می‌دهید و می‌دانید که او در حال مردن تدریجی است، خیلی دشوار است." ²⁵³

فرزانه و خانواده اش در ماه فبروری 2022 موفق به فرار شدند و در شهری دیگر مخفی شده‌اند. صدیقه گفت فرزانه همیشه با این ترس زندگی می‌کند که فرمانده او را پیدا کند. او گفت نیمی از موهای فرزانه سفید شده، وزن زیادی از دست داده و بدخلق شده است. صدیقه گفت: " کابوس آن تا آخر عمر با خواهرم خواهد ماند ... [عضو طالبان] به خانواده من بی احترامی کرد، به ما آسیب زد، به خانه ما، به آینده ما، به حریم خصوصی ما... کاری که او انجام داد ما را از درون نابود کرد [و]... همه درها را به روی ما بست." ²⁵⁴

249 مصاحبه، 2022.

250 مصاحبه، 2022.

251 دو مورد از این قبیل در فصل 6 پوشش داده شد. عفو بین‌الملل گزارش‌های موثقی دریافت کرد مبنی بر اینکه حداقل دو زن زندانی برای ازدواج با اعضای طالبان تحت فشار قرار گرفته‌اند تا بتوانند از مرکز توقیفی که در آن نگهداری می‌شوند، بیرون شوند.

252 مصاحبه، 2022.

253 مصاحبه، 2022.

254 مصاحبه، 2022.

زنان افغان برای عکس ژست گرفته اند ©
کیانا هابری / سازمان عفو بین الملل

نسترن، یک زن ساکن در ولایت تخار، گفت که یکی از اعضای طالبان دختر 15 ساله اش را در ماه اگست 2021، بلافاصله پس از تسلط بر این ولایت، مجبور کرد با او ازدواج کند. او چگونه مراجعه این عضو طالبان به خانواده اش را توضیح داد:

این مرد فهمید ما سه دختر داریم، پیش ما آمد و گفت: 'دختران تان کجا هستند؟' ... شوهرم گفت رسم ما این گونه نیست. مردم می‌آیند و فقط برای نامزدی دو، سه یا چهار ماه صبر می‌کنند. طالب به کوچه بیرون رفت و سه بار برگشت - داخل، بیرون، داخل، بیرون - و گفت: 'حالا ما سه بار پیش شما آمدیم. این شریعت است، پس باید آن را قبول کنی.' شوهرم گفت نه. طالب گفت ما یک ملا داریم و حالا نکاح را انجام می‌دهیم. گفت: 'ما حق داریم دخترت را ببریم.' به همین شکل، نکاح کردند و او را برد.²⁵⁵

نسترن گفت از آن زمان به بعد دخترش را ندیده است و هفت ماه است که از محل نگهداری او اطلاعی دریافت نکرده است. او گفت خانواده اش در تلاش برای محافظت از دو دختر دیگر در برابر ازدواج اجباری، به یک شهر مجاور نقل مکان کرده اند و به ندرت خانه از خانه بیرون می‌شوند.²⁵⁶

255 مصاحبه، 2022.

256 مصاحبه، 2022.

داستان بصیره که توسط خانواده اش مجبور به ازدواج شد²⁵⁷

من 40 روز پیش ازدواج کردم. وقتی در مکتب بودم، خانواده‌ام مدام تلاش می‌کردند که من ازدواج کنم. من سعی کردم قوی بمانم و کوشش کردم مکتب را تمام کنم. سه نفر خواستگار داشتم. نمی‌خواستم با هیچ کدام شان ازدواج کنم.

بعد با این مرد نامزد کردم، اما او را قبول نداشتم. خانواده ام مرا مجبور به آن کرد. می‌خواستم ازدواج را به هم بزنم. می‌دانستم بعد از ازدواج مرا می‌زنند، چون حتی در دوران نامزدی هم مرا می‌زد.

اقتصاد همه را تحت تأثیر قرار داده است. شوهر من یک فعال اجتماعی بود و حالا تمام اسناد مربوط به کار قبلی خود را پنهان کرده است. به خاطر وضعیت اقتصاد دیوانه می‌شود و مرا می‌زند... همیشه به همکاران و دوستانش زنگ می‌زند تا شغلی پیدا کند.

هر وقت شوهرم مرا می‌زند، به شوخی می‌گوید مرا با چاقو می‌کشد. می‌گوید برای سرگرمی این کار را می‌کند. هر وقت مرا چوندوک/نیشگون می‌گیرد، می‌گوید: 'وقتی گریه می‌کنی خوشم می‌آید.' تمام بدنم کبود است. تا حالا بعد از لت خوردن، دو بار مجبور شده‌ام به داکتر بروم.

من درس می‌خواندم که داکتر شوم اما شوهرم این را نمی‌خواست. پس از دو سال دیگر، می‌توانم معلم اسلامیات شوم... هر روز، 20 افغانی [حدود 0.25 دلار آمریکایی] [برای رفت و آمد به دانشگاه] است، که هزینه کلانی است. لذا قسمتی از جواهراتم را می‌فروشم و قصد دارم بیشتر بفروشم تا بتوانم در ترم بعدی شرکت کنم.

همیشه سعی می‌کنم با شوهرم سازش کنم و او را آرام کنم. حتی برایش گفتم اگر دوستم نداری باید طلاقم بدهی. اما طلاق در افغانستان به معنای مرگ یک فرد و یک خانواده است. اگر می‌توانستم، در یک ثانیه او را ترک می‌کردم.

او مرا خرید و من مجبورم همرايش زندگي کنم. آنها همیشه زن را به عنوان یک چیز، یک شی می‌دانند که از آن برای بچه زاییدن و انجام کارهای خانه استفاده می‌کنند. ما باید حق داشته باشیم مثل انسان زندگی کنیم، نه به عنوان اشیا.

257 مصاحبه، 2022. این مصاحبه خلاصه شده است.

8. شرکت کنندگان اعتراضات مسالمت آمیز

"من همه چیز زندگی ام را به خاطر طالبان از دست دادم. به همین دلیل در اعتراضات شرکت کردم."

معترض محدودیت ها بر حقوق زنان²⁵⁸

"ما فریاد زدیم، اما شاید به اندازه کافی بلند نبود که دنیا بشنود."

معترض محدودیت ها بر حقوق زنان²⁵⁹

تبعیض سیستماتیک تحمیل شده از سوی طالبان به موجی از اعتراضات مسالمت آمیز زنان و دختران در سراسر افغانستان دامن زده است. طالبان در پاسخ حقوق اساسی این زنان و دختران در زمینه آزادی بیان، تشکل و اجتماع را نقض کرده و آنها را در معرض آزار و اذیت و بدرفتاری از جمله ضرب و شتم و شوک الکتریکی با تیزر، قرار داده اند.

در 30 می 2022، امیرخان متقی، وزیر امور خارجه طالبان در یک مصاحبه رسانه ای گفت: "در نه ماه گذشته، حتی یک زن در افغانستان به دلیل مخالفت سیاسی یا بلند کردن صدایی علیه حکومت، زندانی نشده است."²⁶⁰ این درست نیست. عفو بین الملل دریافته است که زنان معترض در افغانستان مورد بازداشت و توقیف خودسرانه، ناپدید شدن اجباری و شکنجه و سایر بدرفتاری های جسمی و روانی قرار گرفته اند. عفو بین الملل در جریان تحقیقات خود با 12 زن درگیر در تظاهرات در نقاط مختلف افغانستان پس از تسلط طالبان صحبت کرد که پنج تن از آنها به طور خودسرانه دستگیر و توقیف شده بودند.

عفو بین الملل برای ناشناس ماندن منابع خود، مکان تظاهرات یا مراکز توقیف را که معترضان در آن نگهداری می شدند، مشخص نمی کند و از نام مستعار هم برای این شاهدان استفاده نکرده است. جزئیات کلیدی مربوط به مشخصات معترضان و سرگذشت آنها نیز حذف شده است.

258 مصاحبه، 2021-2022.

259 مصاحبه، 2021-2022.

260 خبر 18، "امیر خان متقی وزیر طالبان ادعا می کند که حتی یک زن در افغانستان زندانی نشده است."، 30 می 2022، news18.com/news/world/news18-global-exclusive-not-a-single-woman-imprisoned-in-afghanistan-claims-taliban-minister-amir-muttaqi-5270311.html

بخش‌هایی از شهادت آنها از طریق گزارش‌های سازمان‌های غیردولتی بین‌المللی و ملی و رسانه‌ها تأیید شد. نفس‌انکار و وقوع چنین بازداشت‌هایی، از سوی طالبان، خطرناک است، زیرا زنان را از روند قانونی، دسترسی به وکیل و هرگونه نظارت بر وضعیت آنها، محروم می‌سازد.²⁶¹

8.1 خاستگاه‌های یک جنبش

زنانی که با عفو بین‌الملل مصاحبه کردند می‌گویند که تمایل آنها برای اعتراض به سرعت و به طور ارگانیک پس از تسلط طالبان شکل گرفت، و اغلب در نتیجه گفتگو با دوستان یا مباحثات مجازی با همکاران، همکلاسی‌ها و سایر آشناها به وجود می‌آمد. یک زن توضیح داد که تصمیم او برای اعتراض چگونه شکل گرفت:

مدام به برادرم می‌گفتم باید کاری کنیم. می‌گفت حالا وقت مناسب نیست. از همکاران، خانواده و دوستانم پرسیدم. همه گفتند زمان مناسبی برای انجام هیچ کاری نیست... به یک گروه [مجازی] پیوستم. پسرکاکاها و دوستانم را اضافه کردم... همیشه می‌گفتم باید زود هم‌دیگر را ببینیم، بیایید چندین بار ملاقات کنیم... من می‌گفتم... [باید اعتراض کنیم] 100 بار، نه یک بار. باید ریسک‌های زیادی را بپذیریم و برنامه ریزی درستی داشته باشیم.²⁶²

یکی دیگر از معترضان تجربه خود را بیان کرد:

نمی‌دانستم باید چه کار کنم... نمی‌توانستم این واقعیت را نادیده بگیرم که ما از درون می‌سوزیم و کشور ما به سمت تاریکی پیش می‌رود. بنابراین اعتراض کردم. من با آن به عنوان یک حرفه برخورد می‌کردم، مانند دیگر حرفه‌های قبلی ام... ما به دلایل مختلف صدای خود را بلند کردیم: تحصیل، کار، دستگیری مردم... برای هر اعتراضی برنامه داشتیم... ما نه تنها معترض شدیم، بلکه روزنامه نگار، مدیر و هماهنگ‌کننده شدیم – سعی کردیم ببینیم چه کسی چه کاری را خوب بلد است و از مهارت‌های مختلف خود استفاده کردیم.²⁶³

زنان گفتند اعتراضات آنها اشکال مختلفی پیدا کرد و برای جلوگیری از قطع تظاهرات توسط طالبان یا آسیب رساندن به یا دستگیری معترضان، دائماً در حال تحول بود. معترضان در قالب تجمعات بزرگ در فضای باز در مکان‌های مهم در شهرهای بزرگ و به شکل اعتراضات ناگهانی کوچک‌تر گرد هم می‌آمدند. آنها در کمپین‌های رسانه‌های اجتماعی شرکت کردند و رویدادهای کوچک‌تر و سرپوشیده مانند کتابخوانی و مناظره را ترتیب دادند. یک زن تجربه خود را از ماه‌های اول جنبش اعتراضی زنان پس از تسلط طالبان، این‌گونه بیان کرد:

آنها شروع کردند به دستگیری روزنامه نگاران، اما ما به اعتراض ادامه دادیم – اعتراض در مورد مکاتب، کار، کشتارهای هدفمند... اگر در گروه‌های بزرگ‌تر اعتراض می‌کردیم... طالبان نام و مشخصات ما را ثبت می‌کردند. بنابراین سعی کردیم در داخل خانه، در گروه‌های کوچک‌تر اعتراض کنیم... اما دیدیم که دنیا واقعاً توجهی نمی‌کند... لذا به بیرون برگشتیم. این بار با سختی‌های بیشتر بودیم، اما قوی‌تر بودیم. پذیرفته بودیم که کاری که ما انجام می‌دهیم آسان نیست. فکر می‌کردیم ممکن است ما را بکشند. اما باور داشتیم که اگر بمیریم، خیلی بهتر از این است که در خانه بمانیم و در هر ثانیه از زندگی بمیریم.²⁶⁴

261 برای جزئیات بیشتر در مورد حمایت‌هایی که زنان مدافع حقوق بشر، از جمله زنان معترض، قبل از تسلط طالبان به آن دسترسی داشتند – از جمله از طریق کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان و وزارت امور زنان، که دیگر فعال نیستند – لطفاً مراجعه کنید به: عفو بین‌الملل، خود را در معرض خطر قرار دادن: حمله بر زنان مدافع حقوق بشر در افغانستان (Index: ASA 11/1279/2015)، 7 اپریل 2015، [amnesty.org/en/documents/asa11/1279/2015/en/](https://www.amnesty.org/en/documents/asa11/1279/2015/en/)

262 مصاحبه، 2021-2022.

263 مصاحبه، 2021-2022.

264 مصاحبه، 2021-2022.

پس از گسترش جنبش در سراسر کشور، زنان از احساس هیجان و غرور صحبت می‌کردند. یکی از معترضان به عفو بین‌الملل گفت: "هر روز بر تعداد مردم افزوده می‌شد... عکس‌های ما، پیام‌های ما، همه چیز در فضای مجازی پخش شد. من به خاطر این کار خیلی هیجان زده بودم. می‌دانستم که برای چیزی واقعاً مهم می‌جنگیم... احساس خستگی می‌کردم، اما در عین حال احساس می‌کردم که دستاوردی داشتیم." ²⁶⁵

یک زن به عفو بین‌الملل گفت که حتی در هفته‌های اول تظاهرات، این هیجان با ترس آمیخته بود: "ما بعد از هر اعتراضی که انجام می‌دادیم، احساس قدرت و آرامش می‌کردیم. اما شب‌ها فرق می‌کرد. احساس پوچی می‌کردیم، نمی‌توانستیم بخوابیم، و هر اتفاقی که در روز می‌افتاد تکرار می‌شد... مهم نیست که در جریان اعتراضات چقدر احساس قدرت می‌کردیم، شب‌ها احساس ناامیدی و درماندگی داشتیم." ²⁶⁶

8.2 بدرفتاری در جریان اعتراضات

زنان در جریان اعتراضات، از سوی طالبان آزار و اذیت، ارباب و تهدید شدند. زنان به عفو بین‌الملل گفتند که طالبان اغلب آنها را مجبور می‌کردند پس از چند دقیقه به اعتراضات خود پایان دهند.

یک معترض در مورد آزار و اذیت خود و دیگران در تظاهرات ددر سپتامبر 2021 چنین گفت: "ما حدود 90 نفر بودیم و بیش از 200 عضو طالبان در اطراف ما بودند... آنها مدام به ما فحش می‌دادند و می‌گفتند ما فاحشه و دست نشاندۀ آمریکا هستیم. ما گفتیم که از آمریکا یا هیچ گروه تروریستی حمایت نمی‌کنیم... هر چه گفتند، ما در جواب چیزی گفتیم... خوش شان نیامد، زیرا می‌خواهند ما سکوت کنیم." ²⁶⁷

یک زن دیگر تظاهراتی را به یاد آورد که در آن، او و هفت زن دیگر در اعتراض به محدودیت‌های طالبان بر تحصیل دختران، در مقابل یک مکتب تجمع کردند. او چگونگی واکنش طالبان را توضیح داد:

ما ساعت 8 صبح آنجا بودیم و [طالبان] ساعت 8:10 صبح رسیدند. ما فقط هشت نفر بودیم، اما طالبان حدود 300 نفر. چهار ساعت ایستاده بودیم و اعتراض می‌کردیم. ما محل را ترک نکردیم. نمی‌دانم چرا با موتر و اسلحه آمدند... ما به شوخی می‌گفتیم... می‌خواهند کدام ولایت را بگیرند یا چه؟... می‌خواستیم اعتراض خود را پیش مکتب دیگری ادامه دهیم... اجازه حرکت به ما نمی‌دادند... از دکان داران خواستند ما را وادار کنند به خانه برگردیم، بنابراین دکان داران شروع کردند به آزار و اذیت ما. نمی‌خواستیم لت بخوریم یا کشته شویم، بنابراین رفتیم." ²⁶⁸

زنانی که با عفو بین‌الملل مصاحبه کردند گفته‌اند که در جریان اعتراضات، طالبان آنها و خبرنگاران را که تظاهرات را پوشش می‌دادند، ضرب و شتم کردند، با تیزر شوک الکتریکی دادند، با گاز اشک‌آور و اسپری‌های کیمیاوی بر آنها حمله کردند. این زنان همچنین گفتند که طالبان بنرها، بروشورها یا سایر مواد آنها را مرتباً تخریب می‌کردند و سعی می‌کردند پس از تظاهرات آنها را تا خانه شان دنبال کنند. طالبان برای جلوگیری تظاهرکنندگان و خبرنگاران از گرفتن عکس و فیلم، تظاهرکنندگان و خبرنگاران را از استفاده از تلفن‌های شان منع کرده یا آنها را مصادره کرده اند. ²⁶⁹ یک

265 مصاحبه، 2021-2022.

266 مصاحبه، 2021-2022.

267 مصاحبه، 2021-2022.

268 مصاحبه، 2021-2022.

269 مصاحبه، 2021-2022.

زنی افغان که برای گرفتن عکسی در خانه اش ژست گرفته است. © کیانا هایبری/عفو بین الملل است

زن اعتراضی را به یاد آورد که در آن طالبان شیشه های دوکان های مجاور را شکستند و شیشه ها را روی زمین پهن کردند تا از نشستن آنها جلوگیری کنند.²⁷⁰

یک زن تجربه خود را از آنچه که یک اعتراض معمولی می‌نامید چنین توضیح داد: "طالبان دور ما حلقه زده بودند و بسیار سازماندهی شده بودند. آنها مدام نزدیک‌تر می‌شدند. می‌خواستند تمام فضای ما را بگیرند و اگر احیانا می‌خواستیم چیزی بگوییم، اسپری مرچ داشتند... آن روز چهار بار به من اسپری زدند، اما من به راه رفتن ادامه دادم و در کنار دیگر معترضان ایستادم. خواهرم آنجا بود و من خیلی نگران او بودم."²⁷¹

زن دیگری به عفو بین‌الملل گفت شاهد مجروح شدن شدید دستان یک زن توسط اعضای طالبان در تظاهرات سپتامبر 2021 بوده است:

دختری بود که دستمال پنجشیری بر سر داشت... طالبان از او خواستند که برود. با یک لوله پلاستیکی نیم متره او را می‌زدند. دست‌هایش را شکستند... او می‌گفت: 'دست‌هایم حس ندارد'... او را سوار تاکسی کردم تا بتواند به شفاخانه برود. اعضای طالبان شیشه های موترش را شکستند.²⁷²

دو زن گفتند که پس از انتشار عکس‌های مجروح شدن یکی از معترضان در شبکه‌های اجتماعی، اعضای طالبان یک استراتژی جدید روی دست گرفتند تا آنان نتوانند جراحات خود را علنی کنند. یکی از این دو زن گفت: "روی سینه و بین ران‌های ما می‌زدند. آنها این کار را با ما کردند تا ما نتوانیم به دنیا نشان دهیم. سربازی که در کنار من راه می‌رفت ضربه‌ای به سینه‌ام زد و گفت: 'می‌توانم همین حالا تو را بکشم و هیچ‌کس چیزی نخواهد گفت.' هر بار که بیرون می‌رفتیم این اتفاق می‌افتاد: به ما توهین می‌کردند - فیزیکی، کلامی و احساسی."²⁷³

زنان همچنین گفتند که اعضای طالبان در جریان تظاهرات تیراندازی هوایی کرده‌اند که باعث وحشت معترضان شده است. یک زن به یاد آورد که چگونه دوستش توسط جمعیت در حال فرار، به زمین انداخته شد: "با شکمش بر زمین افتاد. تازه باردار شده بود... وقتی طفل اش را از دست داد، من آنجا بودم... او گریه می‌کرد و به ما گفت خونی را که از بدنش خارج می‌شود حس می‌کند."²⁷⁴

8.3 پنهان شدن معترضان

چندین زن معترض هفته‌های هول‌آوری را که قبل از دستگیری گذرانده‌اند، توصیف کردند، زمانی که بین خانه‌های اقوام و دوستان و همچنین خانه‌های امنی که توسط سازمان‌های بین‌المللی و ملی سازمان‌دهی شده بود تغییر مکان می‌دادند و تلاش می‌کردند که طالبان آنها را پیدا نکنند.

یکی از معترضان گفت که او پس از دستگیری همکاران معترض اش تمنا پریانی و پروانه ابراهیم‌خیل در 19 جنوری 2022 "دچار وحشت شد."²⁷⁵ او بین چهار محل مدام تغییر مکان می‌داد و قبل از رفتن به خانه امن، خانواده اش

270 مصاحبه، 2021-2022.

271 مصاحبه، 2021-2022.

272 مصاحبه، 2021-2022.

273 مصاحبه، 2021-2022.

274 مصاحبه، 2021-2022.

275 مصاحبه، 2021-2022.

جمع شدند تا برای او آرزوی سلامتی کنند. وی گفت: «همه طوری گریه می‌کردند که انگار تشییع جنازه است. شاید آنها می‌دانستند که قرار است اتفاق بدی برای ما بیفتد.»²⁷⁶

یکی دیگر از معترضان قبل از دستگیری توسط طالبان در شش جای نفل مکان کرد. در یک مرحله، طالبان چندین ایست بازرسی را در محله‌ای که او در آن اقامت داشت، سازماندهی کردند، زیرا اطلاعاتی در مورد موقعیت او دریافت کرده بودند. او توضیح داد: "[عضو خانواده‌ام] گفت باید سریع حرکت کنیم. خبر شدیم که آنها عکس من و تمام اطلاعات مرا دارند... بدون اینکه لباسی برای خودم یا بچه‌هایم بگیرم، مجبور شدیم آنجا را ترک کنیم."²⁷⁷

پس از رد شدن از ایست‌های بازرسی، به همراه خانواده اش به خانه یکی از بستگانش رفتند. او به یاد می‌آورد: "وقتی به آنجا رسیدیم، [بستگانم] ناراحت بودند. آنها به فعالیت زنان اعتقادی ندارند و فکر می‌کردند کاری که من انجام می‌دهم درست نیست... آنها به سمت من پیاله و بشقاب پرتاب می‌کردند... نمی‌توانستم به خانه خودم برگردم، زیرا می‌دانستیم که طالبان ما را پیدا خواهند کرد... فقط در سرک‌ها راه می‌رفتیم."²⁷⁸

این معترض در نهایت خود را به خانه امنی رساند که سایر معترضان و اعضای خانواده آنها در آن اقامت داشتند. وقتی او اعضای طالبان را بیرون از کلکین خانه دید، تمام شماره‌های تلفن خود را پاک کرد و اطفالش را آماده کرد. او گفت: "ما منتظر آمدن طالبان شدیم. و بعد آنها آمدند."²⁷⁹

8.4 بازداشت خودسرانه

از 12 زن معترض که با عفو بین الملل مصاحبه کردند، پنج نفر آنها به طور خودسرانه توسط طالبان دستگیر و توقیف شده بودند. هر پنج زن گفتند که آنها یا اعضای خانواده‌شان در جریان دستگیری مورد ضرب و شتم و سایر اشکال شکنجه و بدرفتاری قرار گرفته‌اند.

سه نفر از زنانی که با عفو بین الملل مصاحبه کردند با هم دستگیر شدند.²⁸⁰ یکی از این زنان دستگیری خود را چنین توصیف کرد:

من در دستشویی بودم که بچه‌های [دوستم] شروع به بیخ زدن و گریه کردند... من در را قفل کردم... [طالبان] فهمیدند که یک نفر داخل دستشویی است، بنابراین در را با لگد باز کردند... متوجه شدم یک طالب مرد قد بلند در سمت چپ و یک طالب زن در سمت راست من اند. من بی حس شدم. نمی‌توانستم حرکت کنم... طالب مرد به من نگاه کرد و گفت من زن بدکاره و بد هستم.²⁸¹

او گفت وقتی اعضای طالبان وارد اتاق او شدند، او از دادن تلفن خود به آنها خودداری کرد و در عوض آن را در سینه بند خود پنهان کرد. اعضای طالبان با فرمانده خود تماس گرفتند تا با او برخورد کنند. او اتفاقات بعدی را این گونه توضیح داد:

276 مصاحبه، 2021-2022.

277 مصاحبه، 2021-2022.

278 مصاحبه، 2021-2022.

279 مصاحبه، 2021-2022.

280 جزئیاتی مانند تاریخ و زمان دستگیری به دلایل امنیتی حذف شده است.

281 مصاحبه، 2021-2022.

[او] در حالی که دو قبضه کلاشنیکوف بر دوش، یک تفنگچه در یک دست و یک مخابره در دست دیگر داشت وارد اتاق شد. با مخابره اش به پیشانی ام زد و سه بار دستور داد موبایلم را به او بدهم. فریاد زد و گفت اگر این کار را نکنم مرا می‌کشند... از او خواستم برود تا بتوانم گوشی را از داخل سینه بدم بردارم، اما او تکان نخورد. پشتم را برگرداندم و تلفن را دادم.²⁸²

این زنان توسط اعضای طالبان به بیرون برده شدند. یکی از زنان گفت: "وقتی بیرون رفتیم، احساس می‌کردیم که ما بزرگ‌ترین تروریست هستیم. موترهای زیادی بود، یونیفرم‌های مختلف، و همه اسلحه داشتند."²⁸³

زن دیگری در یک تظاهرات در ماه سپتامبر 2021 دستگیر شد. او گفت که حدود 30 تن از اعضای طالبان به معترضان نزدیک شدند و بلافاصله مردان و زنان معترض را به زور سوار موترهای پلیس، موترهای شخصی و تاکسی کردند. او قصد فرار داشت اما دستگیر شد. او به عفو بین‌الملل گفت:

صورت‌م را با چشم بند پوشاندند. من به آنها التماس کردم که مرا رها کنند ولی آنها با تفنگ و هرچه در دست داشتند شروع کردند به لت و کوب من... [عضو طالبان] مدام مرا تپله می‌کرد و بر شانه هایم می‌زد تا اینکه مرا در یک اتاق حبس کرد.

او رفت و بعد از دو ساعت یک افسر دیگر آمد... می‌پرسید آیا تاجیک یا پنجشیری هستم، فرزند مسعود مرا برای اعتراض فرستاده، برای پول این کار را می‌کنم. گفتم نه - من از حقوقم آگاهم و این کار را برای خودم انجام دادم. هر وقت این را می‌گفتم با قنداق اسلحه مرا می‌زد... گفت: 'تو فاحشه ای، نمی دانی چطور رفتار کنی، ما می‌دانیم چگونه تو را اصلاح کنیم.'²⁸⁴

زن دیگری دستگیری خود را چنین توصیف کرد:

مردی وارد شد... و پرسید که آیا من [فلانی] هستم... چیز بعدی که متوجه شدم این بود که چهار طالب با کلاه قندهاری وارد شدند. آنها از استخبارات طالبان بودند. خواهرم وحشت کرد... اسلحه‌هایشان را به سمت ما گرفتند... طالبان... از همه خواستند که سر و صدا نکنند - [آنها گفتند] در غیر این صورت از جنگجویان [بیرون] کمک می‌خواهند و این کار خوب نخواهد بود. مجبور شدم با آنها بروم.

بعد یکی از طالبها تفنگش را روی کمرم گذاشت... یک کاروان بزرگ بود، یک گروه کلان... از من خواستند که بروم و در موتر بنشینم... شوکه شده بودم. نمی توانستم حرکت کنم. خیلی احساس تشنگی داشتم، اما زبانم را حس نمی کردم...

موتر با سرعت خیلی بالا شروع به حرکت کرد... من از آنها خواستم آهسته‌تر رانندگی کنند، گفتند: "نمی‌کنیم، زن بدکاره... [عضو طالبان] گفت: 'حتی در زمان جمهوری، اگر می‌خواستیم کسی را بکشیم، می‌توانستیم به راحتی این کار را بکنیم. حالا ما بر همه چیز کنترل داریم، بر 34 ولایت، پس قطعاً می‌توانیم آنچه را که می‌خواهیم انجام دهیم... در دو ماه گذشته دنبال شما بودیم و منتظر زمان مناسب برای دستگیری تان بودیم.'²⁸⁵

282 مصاحبه، 2021-2022.

283 مصاحبه، 2021-2022.

284 مصاحبه، 2021-2022.

285 مصاحبه، 2021-2022.

8.5 تخطی‌ها در توقیف

زنان معترض هم مانند زنان و دخترانی که به اتهامات "فساد اخلاقی" یا فرار از خشونت خانوادگی بازداشت شده‌اند، در دوران توقیف از سوی طالبان مورد بدرفتاری‌های متعدد قرار گرفته‌اند.²⁸⁶

ناپدید شدن اجباری

چهار تن از پنج زن معترض بازداشت شده گفتند که نمی‌توانستند اعضای خانواده خود را از دستگیری خود مطلع کنند. هنگامی که اعضای خانواده آنها به مراکز توقیف که این زنان در آن نگهداری می‌شدند مراجعه می‌کردند، طالبان به آنها می‌گفتند که آنجا نیستند. این وضعیت برای اکثر زنان حدود 10 روز ادامه داشت. برای مثال، یکی از معترضان بازداشت شده به عفو بین‌الملل گفت: "خانواده‌ام [تقریباً هر روز می‌آمدند]... اما هر بار که برای دیدن ما می‌آمدند، طالبان حضور ما را انکار می‌کردند".²⁸⁷ یکی دیگر از معترضان روایت مشابهی ارائه کرد: "در 10 روز اول، خانواده‌های ما نمی‌دانستند که ما زنده‌ایم یا نه."²⁸⁸

شکنجه و سایر بدرفتاری‌ها

یکی از معترضان به عفو بین‌الملل گفت که او به مدت 10 روز به تنهایی در یک سلول 12x12 متری بازداشت شده و مورد ضرب و شتم شدید و شکنجه روحی قرار گرفته است. او تهدیدهایی را که اعضای طالبان علیه او بیان می‌کرد اینگونه توصیف کرد: "مدام به اتاق من می‌آمدند و عکس‌های خانواده ام را به من نشان می‌دادند. در تمام این روزها یک چیز را تکرار می‌کردند: 'ما می‌توانیم آنها را بکشیم، همه آنها را، و شما نمی‌توانید کاری انجام دهید... گریه نکن، صحنه سازی نکن. وقتی اعتراض می‌کردی، باید انتظار چنین روزهایی را می‌داشتی'".²⁸⁹ او گفت در توقیف به شدت ضرب و شتم شده است و دو مورد از آنها را این‌گونه توصیف کرد:

مرا به اتاقی بردند [و]... در را قفل کردند. [آنها] پرسیدند، "یوناما چقدر پول به شما داد تا اعتراض کنید؟" ... شروع کردند به جیغ زدن بر سر من... [یکی از اعضای طالبان] گفت: "زن بدخلاق... آمریکا به خاطر شما بدکاره‌ها پول را به ما نمی‌دهد..." بعد با لگد مرا زد، آنقدر قوی بود که کمرم زخمی شد، به چانه ام هم لگد زد... هنوز درد دهانم را حس می‌کنم، هر وقت می‌خواهم حرف بزنم درد می‌کند...

شب چهارم، صدای گریه [یکی از معترضان] را شنیدم... [شخصی] در را باز کرد و وارد اتاق من شد. صورتش پوشیده بود و شمشیری با خود داشت. با شدت شروع کرد به زدن من. به پشتم، شانه‌ام، صورتم، گردنم، همه جایم با لگد زد... فکر کردم می‌رود... برگشت، لگد محکمی به پهلو می‌شکم زد. بعد از آن اصلاً نمیتوانستم حرکت کنم.²⁹⁰

او توضیح داد که چگونه پس از ضرب و شتم، از مراقبت‌های صحنی کافی در توقیف‌خانه محروم بود: "نصف بدنم را احساس نمی‌کردم... نمی‌توانستم پام را حرکت دهم... گفتم باید به داکتر مراجعه کنم. داکتر داخل اتاق آمد، سرم جیغ کشید و گفت: 'محرمت کجاست؟ نمی‌خواهم رویت را ببینم'... داکتر چند دانه تابلیت/قرص به سمت من پرتاب کرد... نمی‌دانم چه بود."²⁹¹ او گفت به دلیل ضرب و شتم که در توقیف متحمل شده است، هنوز به خاطر شکستگی استخوان‌ها و مشکلات گرده و تنفس تحت معالجه است.

286 برای اطلاعات بیشتر در مورد نقض حقوق زنان در جریان توقیف که به دلیل "فساد اخلاقی" یا فرار از بدرفتاری دستگیر شده‌اند، به فصل 6 مراجعه کنید.

287 مصاحبه، 2021-2022.

288 مصاحبه، 2021-2022.

289 مصاحبه، 2021-2022.

290 مصاحبه، 2021-2022.

291 مصاحبه، 2021-2022.

زن دیگری گفت که در توقیف، صدای معترضان دیگر را می‌شنیده است که مورد ضرب و شتم یا انواع دیگر شکنجه قرار می‌گرفتند:

من در یک اتاق تاریک تنها بودم... صدای گریه و فریاد کسانی را که توسط طالبان شکنجه و لت و کوب می‌شدند، می‌شنیدم. حتی در تاریکی، [عضو طالبان] مدام می‌آمد و همان سؤالات را از من می‌پرسید... نمی‌توانستم سر و صدا را نشنوم. سعی می‌کردم انگشتانم را در گوشم فرو کنم، اما فایده‌ای نداشت، چون همه فریاد می‌زدند.²⁹²

یکی از معترضان گفت که اندکی پس از دستگیری اش، طالبان بستگان مرد او و بستگان مرد دیگر معترضان را که دستگیر شده بودند، جدا کردند، به اتاق جداگانه بردند و بیش از یک ساعت آنها را لت و کوب کردند و شوک الکتریکی دادند. او توضیح داد: "می‌توانستم صدای فریاد [خویشاوندان مرد خود] را بشنوم... طالبی که مردان را شکنجه می‌کرد، وقتی بیرون آمد، دست‌ها، لباس‌هایش و همه جایش پر از خون بود."²⁹³

زن دیگری گفت که شوهرش که در حین دستگیری مورد ضرب و شتم قرار گرفته بود، در توقیف لت و کوب شده و شوک الکتریکی داده شد به حدی که باعث خونریزی بینی و غش کردن او شد. اعضای طالبان همچنان بارها به مرد گفته بودند که زنش تحت خشونت جنسی است. "آنها می‌گفتند، 'امروز ما، 10 طالب، به همسرت تجاوز گروهی کردیم.'²⁹⁴

شرایط غیر انسانی

زنان معترض به عفو بین‌الملل گفتند که در زمان توقیف، دسترسی کافی به غذا، آب، تهویه، محصولات بهداشتی و مراقبت‌های حفظ‌الصحه نداشتند.

یکی از معترضان مشکلاتی را که از ناحیه تهویه داشت توضیح داد: "ما به آنها التماس کردیم که کلین‌ها را باز کنند... حتی حالا هم بچه‌های من نمی‌توانند درست نفس بکشند، به خاطر اتفاقاتی که در آنجا افتاد... مردم دائماً استفراغ می‌کردند و غش می‌کردند."²⁹⁵

یکی دیگر از معترضان شرایط مرکز توقیف خود را چنین توصیف کرد:

سه یا چهار خانواده بودند که طفل داشتند، اما [به ما] غذای کمی می‌دادند، فقط یک بار در روز... آب کمی به ما می‌دادند. حتی در دستشویی، [آب] نبود. بچه‌ها گریه می‌کردند، آب می‌خواستند... عادت ماهانه ام شده بود... نمی‌دانستم چه کار کنم. چیزی برای استفاده نداشتم...

[یکی دیگر از معترضان توقیف شده] به طالبان التماس می‌کرد به او دوا بدهند، ولی آنها او را آزار و اذیت می‌کردند... او مدام می‌گفت، 'اگر دوایم را ندهی، می‌میرم'... طالبان اهمیتی نداد تا اینکه او افتاد. او را از اتاق بیرون بردند و بعداً وقتی دخترش را دیدم گفت باید شش ماه را در شفاخانه بگذرانم.²⁹⁶

292 مصاحبه، 2021-2022.

293 مصاحبه، 2021-2022.

294 مصاحبه، 2021-2022.

295 مصاحبه، 2021-2022.

296 مصاحبه، 2021-2022.

8.6 آزادی از زندان

زنانی که عفو بین‌الملل با آنها مصاحبه کرد، برای آزادی از زندان همگی ملزم به امضای توافقنامه‌هایی شدند که بر اساس آن، آنها و اعضای خانواده‌شان نه دیگر اعتراض کنند و نه علناً درباره تجربیات خود در دوران بازداشت صحبت کنند. یکی از معترضان توضیح داد: "من مجبور شدم چیزی را امضا کنم که بگویم دیگر این کار را انجام نخواهم داد، اما اگر کاری انجام دهم، خانواده و دوستانم و همه اطرافیانم متضرر خواهند شد."²⁹⁷

برخی از زنان گفتند که مردان خانواده آنها هم ملزم به امضای قراردادهای مشابه بودند. یکی از معترضان گفت "برادر و برادر شوهرم باید موافقتنامه‌هایی را امضا می‌کردند که می‌گفتند [نام من] کشور را ترک نمی‌کند و دیگر چنین کاری را انجام نخواهد داد... آنها یک ویدیو از برادر و برادر شوهرم ضبط کردند که می‌گفتند: 'فلانی] خواهرم است، او دیگر این کار را نمی‌کند وگرنه می‌توانید ببینید و مرا دستگیر کنید.'²⁹⁸

زنان و اعضای خانواده‌شان قبل از آزادی، باید اسناد رسمی خود و اعضای خانواده‌شان مانند جواز کار، اسناد زمین و خانه، پاسپورت و تذکره‌شان را ارائه می‌کردند. زنان برای انگیزه طالبان برای انجام این کار توضیحات مختلفی ارائه کردند. برخی معتقد بودند که طالبان می‌خواهند مانع خروج آنها از کشور شوند و برخی دیگر می‌گویند که طالبان تلاش می‌کند از طریق ضرر مالی که اقدامات آنها برای اعضای خانواده‌شان ایجاد می‌کند، آنها را بترساند. یکی از معترضان انگیزه دوم را توضیح داد: "پسر کاکای شوهرم مجبور شد تمام زمین‌هایش، خانه‌هایش، هر چه داشت را، پیش طالبان ثبت کند. اگر من علنی حرفی بزنم، همه چیز را می‌گیرند. این یک زنجیره است، یک حلقه، بنابراین شکستن آن آسان نیست."²⁹⁹

برخی از معترضان می‌گویند که حتی پس از آزادی، به تلافی اقداماتشان اعضای خانواده‌شان توسط طالبان بازداشت شده‌اند. به عنوان مثال، یکی از معترضان گفت که پس از آزادی، برادرش دو بار دستگیر شده است تا او را تحت فشار بگذارد که از هرگونه فعالیت در رسانه‌های اجتماعی خودداری کند. او گفت: "استخبارات آنها... همه چیز را زیر نظر دارد. هر کاری که من انجام دهم، واکنشی از سوی طالبان خواهد داشت."³⁰⁰

همانطور که در فصل 6 گفته شد، زنانی که بازداشت شده بودند به عفو بین‌الملل گفتند که این امر می‌تواند مادام‌العمر مایه ننگ و شرم باشد، به ویژه به این دلیل که بسیاری معتقدند که همه زنان بازداشت شده در معرض خشونت جنسی قرار گرفته‌اند. یکی از معترضان گفت که وقتی او دستگیر شد، تنها فکرش در مورد بدنامی بود که با آن مواجه می‌شد: "وقتی به زندان رفتی، مساله بزرگی است. بعد از آن آبرو نداری، زیرا همه می‌گویند به شما تجاوز شده است."³⁰¹

با این حال، بسیاری از معترضان گفتند که بدون توجه به عواقب آن، به مقاومت در برابر رفتار طالبان با زنان و دختران، ادامه خواهند داد. یکی از معترضان در مورد مشارکت خود در اعتراضات اظهار داشت:

297 مصاحبه، 2021-2022.

298 مصاحبه، 2021-2022.

299 مصاحبه، 2021-2022.

300 مصاحبه، 2021-2022.

301 مصاحبه، 2021-2022.

وقتی یادم می‌آید که در این مدت چیزهای زیادی از دست دادم، این بدترین حس است... همه چیز داشتم و بعد حکومت فروپاشید... اما وقتی رهبری و اعتراض خودم را به یاد می‌آورم، احساس غرور می‌کنم... زندگی کوتاه‌تر از آن است که خشونت و تبعیض را بپذیرید. اگر بتوانیم با بلند کردن صدای مان حتی تغییر کمی بیاوریم، فقط اندکی، قبل از اینکه خیلی دیر شود باید این کار را انجام دهیم. ما باید برای هدفی زندگی کنیم.³⁰²

یکی دیگر از معترضان با بیان ساده گفت: "هر روز دلم درد می‌کند، اما از کاری که کردم یا حالا انجام می‌دهم پشیمان نیستم".³⁰³

---

302 مصاحبه، 2021-2022.

303 مصاحبه، 2021-2022.

9. اجرای قوانین بین المللی

افغانستان عضو میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی، میثاق بین المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، کنوانسیون منع شکنجه و سایر رفتارها یا مجازات‌های ظالمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز، کنوانسیون حقوق طفل و کنوانسیون رفع کلیه اشکال تبعیض علیه زنان است. طالبان به عنوان حاکمان بالفعل افغانستان، ملزم به پیروی از قوانین بین المللی عرفی و معاهدات حقوق بشری است که در بالا ذکر شد.

تبعیض و حق برابری

بسیاری از تخلفات ثبت شده در این گزارش مربوط به تبعیض است. بر اساس کنوانسیون رفع کلیه اشکال تبعیض علیه زنان، تبعیض علیه زنان به معنای "هر گونه تمایز، استثناء (محرومیت) یا محدودیت بر اساس جنسیت که نتیجه یا هدف آن خدشه دار کردن یا لغو شناسایی، بهره مندی، یا اعمال حقوق بشر و آزادی های اساسی در زمینه های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، مدنی و یا هر زمینه دیگر توسط زنان صرف نظر از وضعیت زناشویی ایشان و بر اساس تساوی میان زنان و مردان"³⁰⁴ است. تحت حکومت طالبان، زنان و دختران در معرض تبعیض گسترده و سیستماتیک بر اساس جنسیت قرار دارند.

9.1 حق آموزش

حق آموزش بدون تبعیض یک حق بنیادین بشری است که در معاهدات بین المللی از جمله میثاق بین المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و کنوانسیون حقوق طفل ذکر شده است.³⁰⁵ میثاق بین المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی دولت‌ها را ملزم می‌سازد که اطمینان حاصل کنند که آموزش ابتدایی برای همه کودکان رایگان، قابل دسترس و اجباری است، آموزش ثانوی قابل دسترس و فراهم است و برای رایگان بودن آن تلاش می‌شود. تحصیلات عالی باید به طور یکسان برای همه، بر اساس استعداد و با کلیه وسایل مقتضی، در دسترس باشد و در جهت تضمین رایگان بودن آن تلاش شود.³⁰⁶

304 کنوانسیون رفع کلیه اشکال تبعیض علیه زنان، ماده 1.

305 کمیته حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، تبصره عمومی شماره 13: حق آموزش (ماده 13 میثاق)، 8 دسامبر 1999، سند سازمان ملل، E/C.12/1999/10؛ کمیته حقوق کودک، تبصره عمومی شماره 1: اهداف آموزش، 17 اپریل 2001، سند سازمان ملل متحد CRC/GC/2001/1.

306 میثاق بین المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، ماده 13(2)

تمام حقوق مندرج در میثاق بین‌المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، از جمله حق آموزش، باید بدون هیچ گونه تبعیض جنسیتی اعمال شود. کمیته حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی حق آموزش را به عنوان "حق توانمندسازی" توصیف می‌کند و تصریح می‌کند که "آموزش بنفسه هم حق بشری است و هم ابزاری ضروری برای تحقق سایر حقوق بشر است" و توضیح می‌دهد که "آموزش در توانمندسازی زنان نقش حیاتی دارد".³⁰⁷

به گفته کمیته حقوق کودک، تبعیض بر اساس جنسیت، خواه آشکار یا نهان، به کرامت انسانی کودک خدشه وارد می‌کند و "می‌تواند استعداد کودک برای بهره‌مندی از فرصت‌های آموزشی را تضعیف کند یا حتی از بین ببرد.... تبعیض جنسیتی می‌تواند بر اثر... ترتیباتی که مزایایی را که دختران می‌توانند از فرصت‌های آموزشی ارائه شده به دست آورند، محدود می‌کند و نیز توسط محیط‌های ناامن یا نامساعد که مشارکت دختران را تضعیف می‌کند، تشدید شود."³⁰⁸

کنوانسیون رفع کلیه اشکال تبعیض علیه زنان دولت‌های عضو را ملزم می‌سازد "تمام اقدامات لازم را برای رفع هر گونه تبعیض علیه زنان به هدف تضمین حقوق مساوی زنان با مردان در زمینه آموزش مخصوصاً برابری زنان و مردان در موارد زیر، اتخاذ کنند: (الف) شرایط مساوی... در دسترسی به تحصیل، اخذ اسناد تحصیلی از مؤسسات آموزشی در همه رشته‌ها... [و] (ب) دسترسی به نصاب تحصیلی همسان، امتحانات مشابه، کادر آموزشی دارای شرایط و معیار همسان، اماکن تحصیلی و تجهیزات آموزشی دارای کیفیت مشابه."³⁰⁹

طالبان از زمان تسلط، تحصیلات ثانوی را برای اکثریت قریب به اتفاق دختران در افغانستان ممنوع کرده است. طالبان در سطح دانشگاه، محدودیت‌های متعدد و فزاینده‌ای را بر زنان و دختران اعمال می‌کنند که در بخش 2.4 به تفصیل آمده است و دانشجویان دختر را از دسترسی به فرصت‌های همسان با دانشجویان پسر، منع می‌کنند. رویه‌ها و سیاست‌های طالبان در تمام سطوح تحصیلی، به این معناست که دختران و زنان در افغانستان از فرصت‌ها و استانداردهای آموزشی برابر با آنچه در دسترس پسران و مردان است، برخوردار نیستند - این امر ناقض حقوق زنان و دختران برای دسترسی برابر و بدون تبعیض به آموزش است.

307 کمیته حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، تبصره عمومی شماره 13: حق آموزش (ماده 13 میثاق)، 8 دسامبر 1999، سند سازمان ملل متحد E/C.12/1999/10، پاراگراف 1.

308 کمیته حقوق کودک، تبصره عمومی شماره 1: اهداف آموزش، 17 اپریل 2001، اسناد سازمان ملل متحد CRC/GC/2001/1، پاراگراف 10.

309 کنوانسیون رفع کلیه اشکال تبعیض علیه زنان، اسناد سازمان ملل متحد 46/A/34، ماده 10.

9.2 حق کار و مشارکت عمومی

حق کار در میثاق بین‌المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و کنوانسیون رفع کلیه اشکال تبعیض علیه زنان گنجانده شده است، مخصوصاً حق همه مردم برای داشتن فرصت کسب درآمد از طریق کاری که آزادانه انتخاب یا قبول می‌کنند.³¹⁰ دولت‌ها موظفند با اجتناب از اقدامات تبعیض آمیز علیه گروه‌های به حاشیه رانده شده، حق دسترسی به اشتغال را تضمین کنند.³¹¹ بر اساس کنوانسیون رفع کلیه اشکال تبعیض علیه زنان، کشورهای عضو موظف اند، علاوه بر سایر حقوق، حق کار، حق برخورداری از فرصت‌های شغلی یکسان، و حق انتخاب آزادانه حرفه و شغل را، بر مبنای برابری زن و مرد، تضمین کنند.³¹²

کنوانسیون رفع کلیه اشکال تبعیض علیه زنان، دولت‌ها را ملزم می‌سازد با تضمین حقوق زنان، از جمله، حق داشتن مناصب دولتی و مشارکت در سازمان‌های غیردولتی بین‌المللی و ملی، تمام اقدامات مناسب را برای رفع تبعیض علیه زنان در عرصه‌های سیاسی و عمومی کشور، انجام دهند.³¹³

همانطور که در بخش 3.4 شرح داده شد، تا به امروز، نمایندگان طالبان به اکثر کارمندان دولتی زن گفته اند که در خانه بمانند؛ از دادن هر گونه سیمتی در کابینه برای زنان، خودداری کرده اند؛ وزارت امور زنان را بسته اند؛ و به طور عموم سیاستی را اتخاذ کرده‌اند که تنها به زنانی اجازه کار می‌دهند که مردان نتوانند جایگزین آنها شوند. این رویه‌ها و سیاست‌ها، تبعیض بر اساس جنسیت است و حقوق زنان برای کار و مشارکت در زندگی سیاسی و عمومی افغانستان را نقض می‌کند. آزار و اذیت و بدرفتاری طالبان با زنانی که به کار خود ادامه داده اند، و همچنین وضع محدودیت بر سایر حقوق مانند آزادی گشت و گذار و آزادی بیان، تا حد زیادی توانایی زنان برای کار موثر را سد می‌کند و حق آنها برای دسترسی بدون تبعیض به شغل را نقض می‌کند.

9.3 حق آزادی گشت و گذار

حق آزادی گشت و گذار در میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی درج شده است.³¹⁴ ممکن است اعمال محدودیت بر گشت و گذار، در صورت لزوم، از جمله برای حفاظت از امنیت ملی و نظم عمومی، مجاز باشد. اما هر گونه محدودیتی باید در قانون پیش بینی شود و متناسب، بدون تبعیض و سازگار با سایر حقوق بشر باشد.³¹⁵

همانطور که در بخش 4.4 بحث شد، محدودیت‌های طالبان بر گشت و گذار زنان و دختران، تبعیض بر اساس جنسیت است و نقض ضمانت میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی در مورد برابری زنان در برابر قانون است. این تهدید همیشگی که طالبان، زنان بدون محرم را آزار و اذیت می‌کنند، با آنها بدرفتاری می‌کنند یا آنها را بازداشت می‌کنند به این معنی است که زنان و دختران نمی‌توانند از حق خود به صورت برابر با مردان، استفاده کنند. محدودیت‌های مرتبط با مسأله محرم می‌تواند تأثیر نامطلوبی بر توانایی زنان و دختران برای دسترسی به تحصیل و کار داشته باشد و در نتیجه، نقض حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی آنها است.³¹⁶

310 میثاق بین‌المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، ماده 6. کنوانسیون رفع کلیه اشکال تبعیض علیه زنان، ماده 11.

311 کمیته حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، تبصره عمومی شماره 18، 24 نوامبر 2005، اسناد سازمان ملل متحد E/C.12/GC/186/31 پاراگراف 31.

312 کنوانسیون رفع کلیه اشکال تبعیض علیه زنان، ماده 12.

313 کنوانسیون رفع کلیه اشکال تبعیض علیه زنان، مواد 7 و 8.

314 میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی، ماده 12(1).

315 میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی، ماده 12(3).

316 میثاق بین‌المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، ماده‌های 6 و 12.

9.4 حق آزادی بیان، حق تشکل، حق تجمع مسالمت آمیز و مذهب

حق آزادی بیان، تشکل و تجمع در میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی تضمین شده است.³¹⁷ هیچ محدودیتی بر استفاده از حقوق تشکل و تجمع نمی‌توان اعمال کرد، به جز مواردی که در قانون پیش‌بینی شده و برای حفظ امنیت ملی یا مصونیت عمومی، نظم عمومی، حفظ سلامت یا اخلاق عمومی یا حفاظت از حقوق و آزادی‌های دیگران ضروری است.³¹⁸

همانطور که در فصل 8 به تفصیل آمده است، طالبان زنانی را که در تظاهرات مسالمت آمیز شرکت کرده اند در معرض آزار و اذیت، ضرب و شتم، شوک برقی توسط تیزر، گاز اشک آور و اسپری‌های کیمیاوی قرار می‌دهند. این حملات و ترس از چنین حملاتی، آزادی بیان، تشکل و تجمع مسالمت آمیز را سلب یا تضعیف می‌کند. طبق قوانین بین‌المللی، طالبان هیچ مبنای استدلالی برای وضع محدودیت بر حق آزادی بیان، تشکل و تجمع مسالمت‌آمیز زنان معترض ندارند و به همین دلیل، این حقوق در حال نقض شدن است.

زنانی که از زمان تسلط طالبان بر کشور تاکنون، در تظاهرات مسالمت‌آمیز علیه این گروه شرکت کرده‌اند، تحت پوشش ساز و کارهای حفاظتی برای مدافعان حقوق بشر هستند که در دسامبر 1998 توسط مجمع عمومی سازمان ملل در اعلامیه مدافعان حقوق بشر وضع شد. به خصوص، بر اساس قطعنامه ویژه مجمع عمومی سازمان ملل در مورد زنان مدافع حقوق بشر که در سال 2013 تصویب شد، دولت‌ها مکلف اند از زنان مدافع حقوق بشر، در برابر خشونت، تهدید و انتقام محافظت کنند و موظف اند محیطی امن و مساعد برای زنان مدافع حقوق بشر ایجاد کنند.³¹⁹ کمیته حقوق بشر سازمان ملل متحد بر مکلفیت دولت‌ها برای حمایت از مدافعان حقوق بشر تأکید کرده است.³²⁰

میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی استانداردهای بین‌المللی مربوط به حفاظت از هویت و مذهب را نیز مدون می‌سازد.³²¹ دولت‌های عضو باید به حق هر فرد برای ابراز عقاید، باورهای شخصی یا هویت شان احترام بگذارند، از آن محافظت و آن را تضمین کنند، و باید محیطی ایجاد کنند که در آن افراد بتوانند بدون اجبار این انتخاب را انجام دهند. حق آزادی بیان و آزادی مذهب یا عقیده مستلزم این است که همه مردم در انتخاب پوشش شان آزاد باشند.³²² محدودیت بر آزادی بیان تنها در صورتی مجاز است که از یک آزمون سه بخشی دقیق و سخت‌گیرانه عبور کند: محدودیت باید توسط قانون تجویز شود؛ معطوف به یک هدف مشروع خاص باشد که بر اساس حقوق بین‌الملل مجاز است؛ و به وضوح برای آن هدف، ضروری و با آن متناسب باشد. چنین محدودیتی نمی‌تواند تبعیض آمیز باشد یا به سایر حقوق بشر آسیب برساند.

317 میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی، ماده‌های 21 و 22.

318 میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی، ماده‌های 21 و 22.

319 قطعنامه مجمع عمومی: ارتقای اعلامیه حق و مسئولیت افراد، گروه‌ها و ارگان‌های اجتماعی برای ترویج و حمایت از حقوق بشر و آزادی‌های اساسی به رسمیت شناخته شده جهانی: حمایت از زنان مدافع حقوق بشر، مصوب 18 دسامبر 2013، اسناد سازمان ملل A/RES/68/181. برای اطلاعات بیشتر در مورد زنان مدافع حقوق بشر، مراجعه کنید به: عفو بین‌الملل، ستیزه با قدرت، مبارزه با تبعیض: فراخوانی برای اقدام جهت شناسایی و حمایت از زنان مدافع حقوق بشر (Index: ACT 30/1139/2019)، 29 نوامبر 2019، [amnesty.org/en/wp-content/uploads/2021/05/ACT3011392019ENGLISH.pdf](https://www.amnesty.org/en/wp-content/uploads/2021/05/ACT3011392019ENGLISH.pdf)

320 کمیته حقوق بشر، تبصره عمومی شماره 36 (2018) در مورد ماده 6 میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی در باب حق زندگی، 30 اکتبر 2018، UN Doc CCPR/C/GC/36.

321 میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی، ماده 18.

322 برای جزئیات بیشتر، نگاه کنید به: عفو بین‌الملل، حق زنان برای انتخاب لباس، بدون اجبار، بیانیه ارسال شده به پنجاه و پنجمین جلسه کمیسیون سازمان ملل متحد در مورد وضعیت زنان، 22 فبروری 2011، [amnesty.nl/content/uploads/2017/02/womens_right_to_dress_boerkaverbod_3.pdf?x68187](https://www.amnesty.nl/content/uploads/2017/02/womens_right_to_dress_boerkaverbod_3.pdf?x68187)

چنانچه در بخش 5.4 بیان شد، طالبان به صراحت اعلام کرده اند که زنان و دختران بزرگتر هنگام حضور در انظار عمومی باید خود را از سر تا پا بپوشانند. این فرمان حقوق زنان و دختران افغان را در زمینه آزادی بیان و آزادی ابراز مذهب یا عقایدشان نقض می‌کند و محیطی قهرآمیزی ایجاد می‌کند که حق زنان برای انتخاب لباس شان در مکان‌های عمومی را به طور کامل نفی می‌کند. این حکم بر مبنای امنیت، نظم، سلامت یا اخلاق عمومی قابل توجیه نیست و تبعیض بر اساس جنسیت است. همانطور که در فصل‌های قبلی مستند شد، چنین محدودیت‌هایی بر استفاده از سایر حقوق از جمله حق تحصیل و کار، تأثیر منفی می‌گذارد.

9.5 خشونت مبتنی بر جنسیت

خشونت مبتنی بر جنسیت علیه زنان دربرگیرنده اشکال خشونت است که "به دلیل زن بودن بر زنان اعمال می‌شود یا تأثیر نامتناسب بر زنان دارد."³²³ خشونت مبتنی بر جنسیت علیه زنان از مصادیق تبعیض علیه زنان است و بنابراین تمامی مکلفیت‌های مندرج در کنوانسیون رفع هرگونه تبعیض علیه زنان را در بر می‌گیرد.³²⁴ دولت‌های عضو کنوانسیون رفع هرگونه تبعیض علیه زنان موظفند سیاست حذف تبعیض علیه زنان از جمله خشونت مبتنی بر جنسیت علیه زنان را پیگیری کنند و از ارتکاب چنین اعمالی توسط ارگان‌ها یا عوامل خود جلوگیری کنند.³²⁵

دولت‌ها در قبال اعمال یا ترک عمل کنشگران دولتی و غیردولتی که متضمن خشونت مبتنی بر جنسیت علیه زنان است، مسئول اند. دولت‌های عضو در صورت عدم اتخاذ تدابیر برای پیشگیری، تحقیق، تعقیب، مجازات و پرداخت غرامت به خاطر اعمال یا ترک عملی که منجر به خشونت علیه زنان می‌شود، در قبال خشونت جنسیتی علیه زنان از سوی بازیگران غیردولتی، مسئول اند.³²⁶ دولت‌های عضو کنوانسیون رفع کلیه اشکال تبعیض علیه زنان ملزم به اتخاذ تدابیری، از جمله قوانین، نهادها و سیستم مؤثر فعال، برای مقابله با خشونت مبتنی بر جنسیت علیه زنان توسط بازیگران غیردولتی اند. دولت‌ها موظف اند با استفاده از یک رویکرد بازمانده محور، برای حفاظت در برابر خشونت مبتنی بر جنسیت، پیشگیری، تعقیب، مجازات و جبران خشونت مبتنی بر جنسیت علیه زنان، اقدام کنند. این اقدام شامل ارائه خدمات حفاظتی قابل دسترس و مناسب است، از جمله حمایت حقوقی، طبی و روانشناختی و همچنین سرپناه و خط کمک تلفنی. بر اساس توصیه عمومی شماره 19 کنوانسیون رفع کلیه اشکال تبعیض علیه زنان، ناکامی یک دولت در اتخاذ تدابیر برای جلوگیری از خشونت مبتنی بر جنسیت علیه زنان یا تحقیق، تعقیب، مجازات و جبران خسارت بازماندگان، به طور تلویحی بازیگران غیردولتی را تشویق به ارتکاب خشونت مبتنی بر جنسیت می‌کند.³²⁷ این ناکامی‌ها یا کوتاهی‌ها نقض حقوق بشر محسوب می‌شود.

مانطور که در فصل 5 گفته شد، قبل از تسلط طالبان، افغانستان دارای سیستمی برای مقابله با خشونت مبتنی بر جنسیت علیه زنان بود و قانون 2009 افغانستان در باره محو خشونت علیه زنان، از ادعاهای حقوقی بازماندگان پشتیبانی می‌کرد.³²⁸ طالبان با تهدید خدمت‌رسان‌ها و غارت خانه‌های امن زنان به فروپاشی این سیستم کمک کردند. همزمان، طالبان زندانیان را به طور سیستماتیک آزاد کردند، از جمله کسانی را که به جرایم خشونت مبتنی بر جنسیت علیه زنان محکوم شده بودند - اقداماتی که احتمالاً زنان و دختران بازمانده را در معرض خشونت بیشتر قرار می‌دهد. تا کنون، به نظر می‌رسد که طالبان قانون محو خشونت علیه زنان را به طور کامل نادیده می‌گیرد و

323 کمیته رفع تبعیض علیه زنان، توصیه عمومی شماره 19: خشونت علیه زنان، 1992، A/47/38، پاراگراف 6، و توصیه عمومی شماره 35: خشونت جنسیتی علیه زنان، 14 جولای 2017، CEDAW/C/GC/35.

324 کنوانسیون رفع کلیه اشکال تبعیض علیه زنان، ماده 1

325 کنوانسیون رفع کلیه اشکال تبعیض علیه زنان، ماده 2.

326 توصیه عمومی شماره 35 کنوانسیون رفع کلیه اشکال تبعیض علیه زنان: خشونت جنسیتی علیه زنان، 14 جولای 2017، CEDAW/C/GC/35.

327 کمیته رفع تبعیض علیه زنان، توصیه عمومی شماره 19: خشونت علیه زنان، 1992، پاراگراف

328 قانون محو خشونت علیه زنان، 2019.

دو مرجع اصلی رسیدن به شبکه پیشین خانه‌های امن و خدمات، یعنی کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان و وزارت امور زنان را، بسته اند. همچنین، به نظر می‌رسد که طالبان هیچ تلاشی برای جمع آوری داده‌ها یا نظارت بر وقایع خشونت مبتنی بر جنسیت یا جلوگیری از آن، انجام نمی‌دهند.

9.6 تخلفات مرتبط با توقیف

دستگیری و بازداشت خودسرانه

همه افراد حق آزادی دارند و بالتبع حق دارند خودسرانه دستگیر یا توقیف نشوند.³²⁹ افراد را تنها می‌توان در ارتباط با یک تخلف جرمی قابل تشخیص بین‌المللی، به دلایلی که در قانون پیش بینی شده است، بازداشت کرد. دستگیری‌ها یا توقیف‌های که با اعمال حقوق بشر مانند آزادی گشت و گذار یا تشکل مرتبط باشد و دلایل بازداشت تبعیض آمیز باشد، از جمله بر اساس جنسیت، خودسرانه محسوب می‌شود. همچنان، اگر طی مراحل قانونی برای بازداشت شدگان فراهم نباشد، توقیف خودسرانه است.³³⁰ همه افراد بازداشت شده باید در زمان دستگیری از دلیل بازداشت و هرگونه اتهامی که علیه آنها وجود دارد، مطلع شوند؛ به وکیل حقوقی دسترسی داشته باشند؛ فوراً در حضور قاضی قرار بگیرند تا قانونی بودن بازداشت خود را مورد پرسش قرار دهند؛ و یک محاکمه عادلانه انجام شود.³³¹

همانطور که در فصل 6 مستند شده است، طالبان زنان متهم به "فساد اخلاقی" و نیز زنان و دخترانی را که از بدرفتاری شوهران یا سایر اعضای خانواده خود فرار می‌کنند، به طور خودسرانه بازداشت کرده اند. هیچ مبنای قانونی برای بازداشت زنان و دخترانی که از بدرفتاری فرار می‌کنند وجود ندارد و در عوض به نظر می‌رسد که طالبان به دلیل فروپاشی شبکه خانه‌های امن، از توقیف‌خانه‌ها به عنوان محلی برای نگهداری زنان و دختران استفاده می‌کنند. اتهام "فساد اخلاقی" یک تخلف جرمی قابل تشخیص بین‌المللی نیست و بنابراین زنانی که به این دلیل زندانی می‌شوند خودسرانه بازداشت شده اند. علاوه بر این، زمانی که بازداشت به دلیل تبعیض بر اساس جنسیت، ناقض قوانین بین‌المللی باشد، نیز خودسرانه است. اعمالی مانند بازداشت زنان به دلیل خروج از منزل بدون مجرم نیز به همین دلیل غیر قانونی است. به نظر می‌رسد که طالبان، دست کم در برخی موارد، اتهامات وارده به این زنان و دختران را فوراً به آنها اطلاع نمی‌دهند یا امکان دسترسی به وکیل حقوقی را برای آنها فراهم نمی‌کنند.

همانطور که در فصل 8 مستند شده است، طالبان زنان معترض را نیز خودسرانه دستگیر و بازداشت کرده اند. به نظر می‌رسد پنج زن معترض که توسط طالبان دستگیر و بازداشت شده بودند و با عفو بین‌الملل مصاحبه کردند، تنها به دلیل استفاده از حق آزادی بیان، تشکل و تجمع مسالمت آمیز، دستگیر و توقیف شده اند. این زنان از دلیل دستگیری یا اتهامات وارده به خود مطلع نشدند، به وکیل قانونی دسترسی نداشتند، هرگز در برابر قاضی قرار نگرفتند یا محاکمه عادلانه ای انجام نشد - در عوض، پس از اجبار به امضای "توافق‌نامه‌هایی" آزاد شدند که اعلام می‌کرد دیگر هرگز از حقوق خود برای اعتراض یا صحبت علنی در باره تجربیات خود در توقیف، استفاده نخواهند کرد.

329 میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی، ماده (1)9.

330 نگاه کنید به: کمیته حقوق بشر، تبصره عمومی شماره 35: ماده 9 (آزادی و امنیت شخص)، 16 دسامبر 2014، CCPR/C/GC/35، پاراگراف 17. همچنین نگاه کنید به: گزارش گروه کاری توقیف خودسرانه، 24 دسامبر 2012، A/HRC/22/44، پاراگراف 38 (ه).

331 میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی، ماده (2)9 و ماده (4)14.

ناپدید شدن اجباری

ناپدید شدن اجباری این گونه تعریف شده است: "دستگیری، توقیف، آدم ربایی یا هر شکل دیگری از سلب آزادی توسط مأموران دولت... و به دنبال آن، امتناع از اذعان به سلب آزادی یا پنهان کردن سرنوشت یا محل اختفای فرد ناپدید شده، که چنین شخصی را بیرون از گستره محافظت قانون قرار می‌دهد."³³² ناپدید شدن اجباری نقض قوانین بین‌المللی حقوق بشر است که شامل تعدادی از حقوق مندرج در میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی است، از جمله: حق زندگی، حق آزادی و امنیت شخص، حق رهایی از بازداشت خودسرانه، حق قرار نگرفتن تحت شکنجه یا سایر رفتارهای ظالمانه، رفتار یا مجازات غیرانسانی یا تحقیرآمیز، و حق محاکمه عادلانه.³³³

همانطور که در فصل هشتم توضیح داده شد، چهار تن از پنج زن معترض که خودسرانه بازداشت شده بودند در مصاحبه با عفو بین‌الملل گفتند که نمی‌توانستند با اعضای خانواده‌شان تماس بگیرند و برای حدود 10 روز، طالبان در پاسخ به سؤال بستگان شان، بازداشت این زنان را انکار کردند. این اقدامات ممکن است در نهایت ناپدید شدن اجباری محسوب شود.

شکنجه و سایر بدرفتاری‌ها

کنوانسیون منع شکنجه سازمان ملل متحد، شکنجه را چنین تعریف می‌کند: "ایراد عمدی هر گونه درد یا رنج شدید بدنی یا روحی به یک شخص، از جانب مأمور رسمی دولت یا کسی که در سیمتی رسمی عمل می‌کند، یا به تحریک یا اجازه و سکوت او، به منظور اخذ اطلاعات یا اقرار از شخص یا شخص ثالث، مجازات وی بابت عملی که وی یا شخص ثالث مرتکب شده یا مظنون به ارتکاب آن است، ارباب یا اجبار او یا شخص ثالث، یا به هر دلیلی که مبتنی بر هر گونه تبعیض باشد."³³⁴ همیشه امکان پذیر نیست بین اعمالی که شکنجه محسوب می‌شود و اعمالی که شامل سایر رفتارهای یا مجازات‌های ظالمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز (سایر بدرفتاری‌ها) است، تمایز دقیق قایل شد. همه اشکال شکنجه و سایر بدرفتاری‌ها توسط کنوانسیون منع شکنجه و سایر معاهداتی که افغانستان عضو آن است، مانند کنوانسیون بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی، ممنوع شده است. علاوه بر این، ممنوعیت شکنجه یک هنجار قطعی حقوق بین‌الملل است، به این معنی که بر همه دولت‌ها لازم الاجرا است، بدون توجه به مکلفیت برخاسته از معاهده، و دولت‌ها نمی‌توانند از آن انصراف دهند.

کمیته حقوق بشر سازمان ملل متحد معتقد است که شرایط بازداشتی که با قواعد استاندارد حداقل در زمینه نحوه برخورد با زندانیان (قواعد ماندلا) - به ویژه فضای کف اتاق، دسترسی به امکانات بهداشتی و فراهم کردن یک تخت مجزا -، مطابقت ندارد، رفتار ظالمانه، غیرانسانی و تحقیرآمیز است.³³⁵

همانطور که در فصل 8 مستند شده است، زنان معترض که خودسرانه بازداشت و توقیف شده بودند گفتند که آنها و دیگران پس از دستگیری و در دوران توقیف، در توقیف‌خانه، لت و کوب شده اند. آنها همچنین مجبور شدند به ضرب و شتم و سایر آزارهای فیزیکی بازداشت شدگان دیگر، گوش دهند و در معرض شرایط غیرانسانی قرار گرفتند. چنین رفتاری به منزله شکنجه یا سایر بدرفتاری‌ها است.

332 کنوانسیون بین‌المللی حفاظت از تمامی اشخاص از ناپدید شدن اجباری، ماده 1.

333 میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی، مواد 1، 7، 9 و 14. کمیته حقوق بشر ناپدید شدن اجباری را در موارد متعددی قابل محاکمه دانسته است، از جمله در قضیه چرگیت (شرقی) در برابر الجزایر، ارتباطات 2016/2828، CCPR/C/128/D/2828/2016، 27 مارچ 2020، پاراگراف 4.7.

334 کنوانسیون منع شکنجه، ماده 1.

335 پنجاه و یکمین جلسه کمیته حقوق بشر سازمان ملل متحد، *ووما مونگ علیه کامرون*، پیام شماره 1991/458، مصوب 21 جولای 1994.

چنانچه در فصل 6 مستند شده است، زنانی که به اتهام "فساد اخلاقی" بازداشت شده اند و زنانی که از خشونت خانگی فرار می‌کنند، در زندان، حبس انفرادی و لت و کوب شده اند. آنها همچنین با شرایط غیر انسانی مواجه شده اند. چنین برخوردی نیز به منزله شکنجه یا سایر بدرفتاری‌ها است.

سایر وقایع مندرج در این گزارش نیز ممکن است در دسته شکنجه یا سایر بدرفتاری‌ها قرار بگیرد، مانند ضرب و شتم شدید یک زن در گذرگاه مرزی که در فصل 4 مستند شده است، اجبار زنان و دختران به ماندن در موقعیت‌های آزاردهنده که در فصل 5 مستند شده است و بازداشت خودسرانه بازماندگان خشونت مبتنی بر جنسیت که در فصل 6 مستند شده است.³³⁶

9.7 ازدواج طفل، زود هنگام و اجباری

همانطور که در فصل 7 بحث شد، ازدواج اجباری به عنوان "ازدواجی که در آن یکی از طرفین یا هر دو، شخصاً رضایت کامل و آزادانه خود را برای ازدواج ابراز نکرده باشند" تعریف می‌شود.³³⁷ طبق چارچوب حقوقی پیشین افغانستان، حداقل سن ازدواج برای دختران 16 سال و برای پسران 18 سال است، اما دختری که 15 سال سن داشته باشد، می‌تواند با رضایت پدر یا محکمه ازدواج کند.³³⁸ این سنین کمتر از سن توصیه شده توسط نهادهای سازمان ملل متحد مانند کمیته رفع تبعیض علیه زنان و کمیته حقوق کودک است. این نهادها توصیه کرده اند که کشورها 18 سال را به عنوان حداقل سن ازدواج در نظر بگیرند.³³⁹

ازدواج کودکان، زود هنگام و اجباری نقض حقوق بشر و یک رویه آسیب‌زا است.³⁴⁰ ازدواج کودکان، زود هنگام و اجباری همچنین این احتمال را که زنان یا دختران در معرض خشونت، از جمله خشونت جنسی، و سایر بدرفتاری‌ها در زمینه "ازدواج" قرار بگیرند، افزایش می‌دهد و توانایی آنها برای دسترسی به خدمات صحتی باروری را با مشکل مواجه می‌سازد.³⁴¹ دولت‌ها مکلفیت‌های گسترده‌ای برای پیشگیری و محو رویه‌های آسیب‌زا مانند ازدواج کودکان، زود هنگام و اجباری دارند، از جمله رسیدگی به علل اصلی ازدواج زود هنگام و اجباری. توانمندسازی زنان و دختران؛ راه اندازی گفتگوی عمومی در مورد علل و پیامدهای ازدواج کودکان، زود هنگام و اجباری؛ منع این رویه در قوانین داخلی؛ تامین سرپناه و سایر حمایت‌های قانونی و طبیی برای زنان و دخترانی که مجبور به ازدواج شده اند؛ تضمین دسترسی به جبران قانونی؛ و ثبت ولادت و ازدواج بخشی از مکلفیت‌های دولت‌ها است.³⁴²

همانطور که در فصل 7 بحث شد، عفو بین‌الملل دو قضیه را که در آن اعضای طالبان زنان را مجبور به ازدواج کرده‌اند، مستند کرد و گزارش‌هایی از چندین مورد مشابه دیگر دریافت کرد. کارمندان زندان نیز گفتند که شاهد بوده اند که اعضای طالبان زندانیان را برای ازدواج اجباری تحت فشار قرار داده اند. به نظر می‌رسد این موارد، حق

336 برای اطلاعات بیشتر در مورد اینکه چگونه اجبار زنان و دختران به ماندن در موقعیت‌های آزاردهنده می‌تواند در ذیل شکنجه یا سایر بدرفتاری‌ها دسته بندی شود، مراجعه کنید به: کمیته رفع تبعیض علیه زنان، توصیه عمومی شماره 35، پاراگراف 16؛ گزارش گزارشگر ویژه در مورد شکنجه و سایر رفتارها یا مجازات‌های ظالمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز، 5 جنوری 2016، A/HRC/31/57 (2016) A/HRC/31/57، section III.A و محکمه اروپایی حقوق بشر (ECtHR)، *قضیه اپوز علیه ترکیه*، درخواست شماره. 02/33401، 9 جون 2009.

337 کمیته رفع تبعیض علیه زنان و کمیته حقوق کودک، توصیه عمومی مشترک/تیسره عمومی شماره 31 در مورد رویه‌های آسیب‌زا، 4 نوامبر 2014، CEDAW/GC/31-CRC/GC/18، پاراگراف 22.

338 قانونی مدنی افغانستان، ماده 71.

339 نگاه کنید به: کمیته حقوق کودک، تیسره عمومی 4 در مورد سلامت و رشد نوجوانان، 1 جولای 2003، پاراگراف 16؛ کمیته رفع تبعیض علیه زنان، توصیه عمومی شماره 21 در مورد برابری در ازدواج، 1994، پاراگراف 36.

340 کمیته رفع تبعیض علیه زنان و کمیته حقوق کودک، توصیه عمومی مشترک / تیسره عمومی شماره 31 کمیته رفع تبعیض علیه زنان / تیسره عمومی شماره 18 کمیته حقوق کودک در مورد رویه‌های آسیب‌زا، 4 نوامبر 2014، CEDAW/GC/31-CRC/GC/18.

341 دیدبان حقوق بشر، *زندگی‌هایی که نابود می‌شود: نقض حقوق بشری زنان و دختران در ازدواج کودکان*.

342 توصیه عمومی مشترک شماره 31 و شماره 18 در مورد رویه‌های آسیب‌زا.

زنان برای رهایی از ازدواج اجباری را نفی می‌کند و می‌تواند نقض حق زنان برای رهایی از خشونت جنسی و سایر بدرفتاری‌ها، محسوب شود. این قضا با باید به سرعت مورد بررسی و پیگرد قانونی قرار گیرند.

طالبان برای اجرای مکلفیت شان برای جلوگیری از ازدواج کودکان، زود هنگام و اجباری، باید اقدامات پیشگیرانه و فراگیری را برای برخورد با این رویه انجام دهد، از جمله برخورد با علل اصلی، محافظت از افراد در معرض خطر و تضمین حقوق بازماندگان، همانطور که در بالا توضیح داده شد. بر اساس مصاحبه با سازمان‌های بین‌المللی که در زمینه ازدواج کودکان، زود هنگام و اجباری کار می‌کنند، هیچ‌گونه شواهدی مبنی بر اینکه طالبان در این زمینه اقدامات فعالانه انجام می‌دهند، وجود ندارد. علاوه بر این، محدودیت‌های وضع شده از سوی طالبان در زمینه تحصیل، گشت و گذار و کار، احتمال اجبار زنان و دختران به ازدواج را افزایش می‌دهد.

10. جمع بندی و پیشنهادات

" طالبان می کوشند ما را در قفس کنند، ما را از جامعه بردارند و هرچیزی که داریم را نابود کنند. اما ما امیدها داریم. ما رؤیاهای داریم. حتی اگر آن‌ها ما را غل و زنجیر کنند، ما پیروز خواهیم شد و ما خود را برای آن‌ها و همه ثابت خواهیم کرد."

مینا، متعلم مکتب ثانوی³⁴³

یک سال پس از تسلط طالبان، زندگی بسیاری از زنان و دختران در افغانستان فراتر از حد تشخیص تغییر کرده است. از رفتن زنان و دختران به مکتب، از کار کردن آن‌ها، از خانه بیرون رفتن آن‌ها یا لباس پوشیدن آن‌ها طبق میل شان جلوگیری می‌شود. هیچ سیستم حمایت یا جبران خسارت پس از فرار از خشونت برای آن‌ها باقی نمانده است و به خاطر عدول از مقررات تبعیض آمیز طالبان به صورت خودسرانه بازداشت و توقیف می‌شوند و با خطر بیشتر ازدواج‌های اجباری بدون رضایت آن‌ها رو به هستند. هنگامی که از رهگذر اعتراضات مسالمت آمیز علیه این تغییرات مقاومت کردند، با آزار و اذیت، تهدیدها، بدرفتاری‌ها، زندانی شدن، شکنجه و بدنامی مادام‌العمر رو به رو شدند.

زمانی که از زنان و دختران پرسیده شد که پیام‌های شان برای طالبان و جامعه جهانی چیست، آن‌ها پاسخ‌های متنوعی دادند. اما یک پیام مکرراً مطرح شد: جامعه جهانی نباید طالبان را به رسمیت بشناسد چرا که به نظر خواهد رسید که این کار به معنای پذیرفتن یا دست‌کم تحمل کردن سیاست‌های طالبان در قبال زنان و دختران است.³⁴⁴ برای مثال، فرح، زنی از ولایت لوگر، به عفو بین‌الملل گفت: "اگر آن‌ها طالبان را به صورت رسمی به رسمیت بشناسند، در هر گوشه افغانستان - در هر ولایت، ولسوالی و قریه - کسانی که بیشتر از همه رنج خواهند کشید زنان هستند. زمانی که طالبان را به رسمیت می‌شناسید، زنان افغانستان را هم آتش بزنید."³⁴⁵

بسیاری از زنان و دختران گفتند که احساس می‌کنند که تمرکز طالبان بر سرکوب زنان و دختران توجه آن‌ها را از رسیدگی به مشکلات واقعی فراروی کشور منحرف می‌کند. میترا، یک دانشجوی دانشگاه که در کابل زندگی می‌کند، سرخوردگی خود را این‌گونه در میان گذاشت: "آن‌ها باید دست از نگران بودن در باره پوشش ما بردارند و بر نجات کشور تمرکز کنند. مردم از گرسنگی می‌میرند. مردم کودکان خود را می‌فروشند تا اطفال دیگر شان را سیر کنند... در عوض، تنها کاری که آن‌ها در نه ماه گذشته انجام دادند بستن هر در ممکن برای زنان بود."³⁴⁶

343 مصاحبه، 2022.

344 مصاحبه، 2022. عفو بین‌الملل در بحث شناسایی دولت موضعی نمی‌گیرد.

345 مصاحبه، 2022.

346 مصاحبه، 2022.

زنی افغان که برای گرفتن عکسی در خانه اش ژست گرفته است. © کیانا هایری/عفو بین الملل است

زنان و دختران خشم خود را نسبت به انفعال و سکوت جامعه جهانی در مقابل رفتار طالبان با زنان و دختران نیز ابراز کردند. برای مثال، زنی که پس از شرکت در اعتراضات مسالمت آمیز از سوی طالبان خودسرانه توقیف شده بود گفت: " من از شنیدن این که دنیا برای ما متأسف است خسته شده ام... متأسف نباش اگر نمی خواهی اقدامی از خود نشان بدهی." ³⁴⁷ ابریشم، فراهم کننده خدمات که با بازماندگان خشونت مبتنی بر جنسیت کار می کند، به عفو بین الملل گفت: " احساس می کنم که خیلی سرخورده ام ... در طول 20 سال گذشته، به ما [زنان] فرصت داده شد صدای خود را بلند کنیم و برای عدالت کار کنیم... احساس می کنم که جامعه جهانی- و نه تنها جامعه جهانی، بلکه کل دنیا - ما را رها کرده است." ³⁴⁸

زنان و دخترانی که با عفو بین الملل مصاحبه کردند در برابر تبعیض و انسانیت زدایی از سوی طالبان هنوز مصمم بودند. معترضی که از سوی طالبان زندانی شده بود گفت که هرگز از مبارزه خود برای حقوق زنان و دختران افغان دست نخواهد کشید:

طالبان باید بدانند که ما زنان وجود داریم و دوام خواهیم آورد. ما راه های مختلفی برای مبارزه، راه های مختلفی برای مقاومت پیدا خواهیم کرد... ما نسل تغییر هستیم. اگرما سخت کار نکنیم... چه کسی افغانستان را نجات خواهد داد?... مسئولیت من تنها در قبال خانواده ام، قریه ام نیست - بلکه در قبال کل کشور است... ما باید مکاتب را باز کنیم، زنان را دوباره به کار بفرستیم، تغییرات زیادی بیاوریم. ماه راه درازی در پیش داریم.³⁴⁹

عسل که به خاطر نقض محدودیت های محرم از سوی اعضای طالبان شدیداً لت و کوب شده بود پیامی امید برای سایر زنان در سراسر جهان داد:

من پیامی برای زنان هم نوع خود دارم: نباید تسلیم شوید... ما زنان، ما همدیگر را بهتر از همه درک می کنیم و ما نباید اجازه بدهیم حقوق زنان نقض شود. این فقط در باره افغانستان نیست. چیزهای مشابهی در بخش های دیگر جهان در حال اتفاق افتادن است. این باید یک مبارزه جمعی باشد و ما همه باید از همدیگر حمایت کنیم. ما باید به همدیگر یاری رسانیم، به همدیگر آموزش بدهیم، همدیگر را بلند کنیم و به حمایت از همدیگر بایستیم..

طالبان فکر می کنند که زنان هیچ مغزی ندارند، که ما بیهوده هستیم، که ما با آن ها برابر نیستیم. آن ها حتا ما را به عنوان انسان نمی پذیرند. به همین دلیل است که آن ها می خواهند تن ها، صورت ها، افکار، رؤیاهای ما را بپوشانند. آن ها می خواهند ما را حذف کنند. وقتی می بینیم که آن ها این کار را می کنند، ما باید قوی تر شویم.³⁵⁰

347 مصاحبه، 2022.

348 مصاحبه، 2021.

349 مصاحبه، 2021-2022.

350 مصاحبه، 2022.

پیشنهادات

به طالبان، حاکمان دوفاکتوی افغانستان:

- احترام، محافظت و رعایت کردن حقوق بشر زنان و دختران مطابق مکلفیت های افغانستان بر اساس قوانین بین المللی، به شمول کنوانسیون محو کلیه اشکال تبعیض علیه زنان و کنوانسیون حقوق طفل که افغانستان عضو آن ها است؛
- احیای وزارت امور زنان و کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان؛
- ادامه تعامل و کار با بخش حقوق بشر یوناما در باره تحولات، روندها و قضایای حقوق بشر؛
- ادامه تسهیل بازدیدهای گزارشگر ویژه در باره وضعیت حقوق بشر برای افغانستان از کشور، تضمین دسترسی کامل و بلامانع به شمول حق انجام مصاحبه های خصوصی؛
- تعامل سازنده با کمیته محو تبعیض علیه زنان و ارائه پاسخ فوری به درخواست آن برای تهیه یک گزارش فوق العاده؛

بحران انسانی و اقتصادی

- حصول اطمینان از این که سازمان های غیردولتی و آژانس های سازمان ملل می توانند از تخصص شان در طراحی و رساندن کمک های بشردوستانه استفاده کنند تا کمک ها به کسانی که بیشتر از همه به آن نیاز دارند به شمول زنان و دختران بدون مداخله می رسد و برای آن ها کافی است؛
- اجازه دادن به کارمندان زن کمک های بشردوستانه تا کارهای شان را بدون محدودیت ها انجام بدهند.

محدودیت های طالبان بر زنان و دختران

- برداشتن گام های همه جانبه برای احترام گذاشتن به، محافظت از و رعایت کردن حق آموزش زنان و دختران در همه سطوح از جمله از طریق اقدامات ذیل:
- بازگشایی فوری همه مکاتب ثانوی برای دختران و ابلغ این که مکاتب باز است و این که همه کودکان - اعم از پسران و دختران - باید به مکتب بروند؛
- برداشتن محدودیت های وضع شده بر شاگردان و معلمان زن در همه سطوح به شمول محدودیت های تبعیض آمیز بر پوشش و رفتار آن ها؛
- حصول اطمینان از این که آموزش و فرصت های که برای زنان و دختران فراهم می شود برابر است با آموزش و فرصت هایی که برای مردان و پسران در همه رشته های تحصیلی فراهم می شود از جمله با برداشتن مقرراتی که زنان و دختران را از آموختن در کنار مردان و پسران یا از معلمان مرد منع می کند، مقرراتی که به معنای این است که آموزشی که آن ها دریافت می کنند کمتر در دسترس، دارای کیفیت پایین تر، محدود یا به نحوی از انحا به گونه منفی متأثر است؛
- برداشتن همه محدودیت های وضع شده بر اشتغال زنان به شمول برخورد تبعیض آمیز با کارمندان زن؛
- فراهم کردن زمینه بازگشت همه زنانی که قبلا از سوی دولت استخدام شده بودند به پست های قبلی دولتی شان و دادن اجازه کار در همه پست ها، از جمله پست های بلندرتبه، در همه سکتورها به زنان؛
- حصول اطمینان از این که زنانی که در همه سکتورها کار می کنند مستحق پرداخت، رشد مسلکی برابر و فرصت های پیشرفت یکسان با مردان هستند؛
- پایان دادن به همه محدودیت های وضع شده بر زنان در محل کار به شمول محدودیت های وضع شده بر پوشش و گشت و گذار آن ها؛
- تعیین زنان در نقش های ارشد در کابینه و حکومت، به شمول قوه قضائیه و شامل کردن زنان به عنوان شرکت کنندگان تمام عیار در همه نهادهای تصمیم گیری؛

- برداشتن همه محدودیت های وضع شده بر آزادی گشت و گذار زنان و دختران به شمول برداشتن الزام به این که زنان باید با یک محرم همراه باشند؛
- ابلغ صریح این که زنان و دختران از حق آزادی گشت و گذار برخوردارند که باید مورد احترام و حفاظت قرار گیرد و برداشتن گام ها برای مجازات و برخورد با هر کسی که تلاش می کند آزادی گشت و گذار زنان و دختران را محدود کند یا گشت و گذار را از آن ها سلب کند یا آن ها را به خاطر نداشتن محرم مجازات کند؛
- پاسداری از حق انتخاب پوشش زنان و دختران عاری از اجبار، خشونت و تبعیض.

خشونت مبتنی بر جنسیت

- تدوین یک استراتژی همه جانبه با حمایت ارگان های سازمان ملل و سازمان های غیردولتی مربوطه به منظور رسیدگی به خشونت مبتنی بر جنسیت علیه زنان و دختران در همخوانی با مکلفیت های مندرج در قانون حقوق بشر و معیارها برای جلوگیری از، محافظت از، مجازات و جبران خشونت مبتنی بر جنسیت علیه زنان و دختران که بر یک رویکرد بازمانده محور استوار باشد و به عاملیت و استقلال زنان و دختران احترام بگذارد و موارد ذیل را شامل شود:
  - تنظیم قانون جامعی برای رسیدگی به همه اشکال خشونت مبتنی بر جنسیت علیه زنان و دختران با مشارکت معنادار فعالان حقوق زن و سازمان های ملی و بین المللی؛
  - تطبیق فوری احکام قانون سال 2009 محو خشونت علیه زنان، برداشتن گام ها برای تبلیغ این قانون، احیای واحدهای ثارنوالی و محاکم اختصاصی که مؤظف به اجرای این قانون بودند؛
  - انتصاب مجدد همه افسران پولیس زن و تلاش برای استخدام و نگهداشتن افسران پولیس زن بیشتر؛
  - حصول اطمینان از این که همه افسران پولیس در زمینه رسیدگی به خشونت مبتنی بر جنسیت به روش سازگار با حقوق آموزش می بینند؛
  - حصول اطمینان از این که خانه های امن برای بازماندگان خشونت مبتنی بر جنسیت در سراسر کشور موجود است از جمله از طریق اجازه بازگشایی به خانه های امنی که بسته شده است و تضمین دسترسی بازماندگان خشونت مبتنی بر جنسیت به سایر خدمات حفاظتی به شمول مساعدت حقوقی، مراقبت های صحتی، خدمات مشاوره ای روانی-اجتماعی و مراقبت از اطفال؛
  - برداشتن گام ها برای تشویق زنان و دختران به گزارش دهی راجع به خشونت مبتنی بر جنسیت بدون ترس از انتقام و حصول اطمینان از این که همه قضایای گزارش شده خشونت مبتنی بر جنسیت علیه زنان و دختران به صورت فوری و بی طرفانه مورد بررسی قرار می گیرد و این که مرتکبان مطابق معیارهای بین المللی مورد پیگرد قرار می گیرند و، در صورتی که مجرم شناخته شوند، به مجازات های مناسب بدون توسل به مجازات مرگ محکوم می شوند؛
  - تحقیق در باره آزادی زندانیان، به خصوص زندانیانی که به خشونت مبتنی بر جنسیت محکوم شده اند، و حصول اطمینان از این که آن ها نمی توانند از عدالت فرار کنند و به خاطر اعمال شان پاسخو قرار داده می شوند؛
  - حصول اطمینان از این که جبران خسارات به موقع، مؤثر و همه جانبه برای بازماندگان خشونت مبتنی بر جنسیت فراهم می شود؛
  - حصول اطمینان از این که فراهم کنندگان خدمات برای زنان و دختران بازمانده خشونت مبتنی بر جنسیت می توانند آزادانه و بدون هراس از انتقام کار کنند؛
  - پایان دادن به توقیف خودسرانه بازماندگان خشونت مبتنی بر جنسیت.

ازدواج طفل، زودهنگام و اجباری

- ادامه اعلان موضع علنی طالبان علیه ازدواج طفل، زودهنگام و اجباری و اجرای احکام قانون محو خشونت علیه زنان و قانون مدنی که ازدواج طفل، زودهنگام و اجباری را منع می کند؛
- آموزش دادن و آگاه ساختن اعضای طالبان در باره ممنوعیت و مضر بودن ازدواج طفل، زودهنگام و اجباری و حصول اطمینان از این که هیچ عضو طالبان زنان یا دختران را برای ازدواج تحت فشار و اجبار قرار نمی دهد از جمله از طریق اجرای مجازات علیه اعضای که ثابت می شود که زنان و دختران را به ازدواج مجبور کرده اند؛
- بررسی و تحت پیگرد قرار دادن همه اتهامات ازدواج طفل، زودهنگام و اجباری علیه اعضای طالبان و دیگران مطابق معیارهای بین المللی؛
- تصویب سن 18 سالگی به عنوان کمترین سن برای ازدواج دختران و پسران در همخوانی با معیارهای پیشنهادشده بین المللی و منع همه ازدواج های دختران و پسران زیر سن 18 سالگی؛
- برداشتن گام ها برای اذعان و رسیدگی به عوامل ازدواج طفل، زودهنگام و اجباری به شمول بحران اقتصادی و بشردوستانه، شیوع تبعیض و کلیشه های جنسیتی و موانع برای آموزش و اشتغال زنان و دختران به دلیل محدودیت های تحمیل شده از سوی طالبان؛
- تضمین دسترسی به جبران های مؤثر، جبران خسارت و ادغام مجدد زنان و دختران مشمول ازدواج های طفل، زودهنگام و اجباری و همچنین کسانی که همچون ازدواج ها را رها کرده به شمول دسترسی به جبران خسارت حقوقی، حمایت های مشاوره ای و فرصت های آموزشی و شغلی؛
- راه اندازی سیستم های ملی برای ثبت تولد و ثبت ازدواج که اجباری، در دسترس و رایگان باشد تا ازدواج های طفل و زودهنگام را به صورت مؤثر پیگیری و از آن ها جلوگیری کند.
- آماده کردن و حمایت از کمپاین های آگاهی عامه راجع به ازدواج طفل، زودهنگام و اجباری به شمول پوشش قوانین داخلی و بین المللی؛
- تدوین طرحی برای رسیدگی به و جلوگیری از ازدواج طفل، زودهنگام و اجباری در مشوره با ادارات ملل متحد و سازمان های غیردولتی بین المللی و ملی.

اعتراض مسالمت آمیز

- تضمین این که همه مردم در افغانستان، به شمول زنان و دختران، می توانند از حق آزادی بیان، تشکل و تجمع مسالمت آمیز شان استفاده کنند؛
- پایان دادن به آزار و اذیت، بدرفتاری، بازداشت و توقیف همه معترضان به شمول زنان و دختران و اعضای خانواده شان.

تخطی های مربوط به توقیف

- پایان دادن به بازداشت خودسرانه، توقیف خودسرانه، ناپدید شدن اجباری و شکنجه و سایر بدرفتاری ها از جمله علیه زنان معترض، زنان و دخترانی که به اتهام "فساد اخلاقی" توقیف می شوند و زنان و دخترانی که از بدرفتاری خانوادگی فرار می کنند؛
- واضح ساختن این امر برای همه اعضای طالبان که همچون تخطی ها تحمل نخواهد شد و اطمینان یافتن از بررسی های قابل اعتبار در باره همه ادعاها و تحت پیگرد قرار دادن هر عضو طالبان که مسئول همچون تخطی هاست؛
- حصول اطمینان از این که همه اشخاص محروم از آزادی از شکنجه و سایر بدرفتاری ها از جمله از شرایط زیانبار توقیف محافظت می شوند و با آن ها به صورت انسانی و مطابق معیارهای بین المللی از جمله قواعد حداقلی معیار سازمان ملل برای رفتار با زندانیان (قواعد ماندلا) و قواعد سازمان ملل در خصوص رفتار با زنان زندانی و تدابیر غیر سالب آزادی برای متخلفان زنان (مشهور به قواعد بانکوک) رفتار می شود؛

- فراهم کردن زمینه طی مراحل قانونی برای همه اشخاص محروم از آزادی به شمول دسترسی فوری به مشاوره، محاکمات عادلانه، سریع و علنی و پایان دادن به استفاده از "توافقات" که برای کنترل و مجازات زنان معترض و اعضای خانواده شان به خاطر صحبت علنی در باره تجارب شان در زمان توقیف به کار گرفته می شود.

به جامعه جهانی شامل همه دولت های عضو سازمان ملل:

- اعمال فشار بر طالبان در هر فرصت ممکن برای احترام گذاشتن به حقوق بنیادین زنان و دختران به شمول حق دسترسی به آموزش، کار، آزادی گشت و گذار، پوشش بر اساس انتخاب، دریافت حمایت و جبران خسارت حقوقی پس از فرار از خشونت خانوادگی، آزادی از بازداشت و توقیف خودسرانه، رضایت به ازدواج و اعتراض مسالمت آمیز؛
- تلاش فوری برای پایان دادن به بحران انسانی افغانستان از طریق کمک به احیای کارآیی کامل اقتصاد تحت نظارت مناسب همزمان با ادامه ارائه کمک های بشردوستانه کافی که بتواند نیازهای افغان ها، به شمول زنان و دختران، را برآورده کند؛
- شناسایی و استفاده از شکل های اهرم فشار که بتواند بدون آسیب رساندن به مردم افغانستان بر طالبان تأثیر بگذارد - مانند تحریم های هدفمند یا ممنوعیت سفر که از طریق یک قطع نامه شورای امنیت سازمان ملل وضع شود - به شیوه هماهنگ و نیرومند به منظور پایان دادن به نقض حقوق زنان و دختران از سوی طالبان و واضح ساختن این که چه گام هایی سیاستی برای برداشتن همچون تدابیر لازم است؛
- خاتمه دادن به معافیت از ممنوعیت های موجود سفر برای افراد طالبان که مسئول نقض حقوق زنان و دختران هستند یا در مقامی هستند که می توانند سیاست های تبعیض آمیز نسبت به زنان و دختران را لغو کنند اما این کار را نکرده اند؛
- استفاده از کمک های مالی برای حمایت از گروه هایی که به خاطر حقوق خود شان یا برای حقوق زنان مبارزه می کنند. برای مثال، تمویل بخش هایی از سیستم آموزشی که نسبت به دختران تبعیض آمیز نیست و تلاش هدفمند برای تمویل ولایت هایی که مکاتب ثانوی دخترانه در آنجا باز است؛
- تمویل گزینه های بدیل آموزشی برای دختران که از مکتب بیرون گذاشته شده اند؛
- اعطای حفاظت بین المللی به همه زنان و دختران افغان که خارج از افغانستان هستند؛
- اولویت دادن به تخلیه بازماندگان خشونت مبتنی بر جنسیت و زنانی که در داخل سیستم حمایت از بازماندگان کار کرده اند و نمی توانند با مصئونیت در افغانستان زندگی کنند به کشورهای سوم؛
- ساده و مؤثر ساختن اسکان مجدد بازماندگان خشونت مبتنی بر جنسیت به کشورهای سوم؛
- وادار کردن طالبان به پذیرفتن ناظران بین المللی در همه مراکز توقیف و اطمینان یافتن از این که این ناظران می توانند بازدیدهای سرزده/غیربرنامه ریزی شده از همه محلات توقیف داشته باشند؛
- فراهم کردن منابع بشری کافی برای بخش حقوق بشر یوناما تا بتواند به موجب صلاحیت مارچ 2022 خود بر موارد نقض حقوق بشر نظارت کند و آن ها را مستند سازی و در مورد آن ها دادخواهی کند؛
- حمایت قوی سیاسی و عملی از تحقیقات محکمه بین المللی جزایی در باره افغانستان و فراهم کردن منابع کافی تا دفتر دادستانی/تارنوالی بتواند همه جرایمی که از سوی همه جوانب منازعه در افغانستان صورت گرفته را بررسی کند.
- به موجب صلاحیت جهانی، حصول اطمینان از این که بررسی ها و تعقیب های قانونی در سطح ملی در باره جرایمی که در افغانستان، به خصوص علیه زنان و دختران صورت گرفته است، انجام می شود.

به دفتر دادستانی/تارنوالی محکمه بین المللی جزایی:

- اقدام فوری به بررسی همه جرایم شامل حوزه قضایی آن که در افغانستان از سوی همه مرتکبان صورت گرفته.

به ادارات سازمان ملل و سازمان های بین المللی و ملی بشردوستانه که در افغانستان فعالیت می کنند و همچنین کمک کنندگان بین المللی:

- تدوین بیشتر برنامه برای توزیع حمایت های مالی و کمک های بشردوستانه فوری در مشوره با فعالان زن و گروه های داخلی و دخیل ساختن آن ها در ایجاد چهارچوب های حساب دهی و نظارتی به منظور حصول اطمینان از این که این برنامه با نیازهای خاص زنان و دختران عیار شده است و منابع مورد نیاز را به صورت مؤثر تأمین می کند؛
- تمویل خدمات برای بازماندگان خشونت مبتنی بر جنسیت، به شمول خانه های امن، و اعمال فشار بر طالبان برای احیای سیستم حفاظت و حمایت از این بازماندگان؛
- تخصیص کمک های مالی برای سازمان های حقوق زنان افغانستان از طریق یک روند ساده و در دسترس درخواست و انعطاف در کار با آن ها به منظور حصول اطمینان از این که آن ها می توانند به ارائه خدمات به گونه ای پردازند که برای کارمندان و مشتریان شان امن باشد؛
- وادار کردن طالبان به پذیرش ناظران بین المللی در همه مراکز توقیف و اطمینان یافتن از این که این ناظران می توانند بازدیدهای سرزده/ غیربرنامه ریزی شده از همه محلات توقیف داشته باشند؛
- انجام دادن یک ارزیابی سراسری در باره میزان ازدواج طفل، زود هنگام و اجباری و پیگیری هر نوع تغییراتی که از آگست 2021 تاکنون به وجود آمده است؛
- تدوین یک طرح همه جانبه، حقوق محور و مرتبط با محیط داخلی برای رسیدگی به ازدواج طفل، زود هنگام و اجباری در مشورت با زنان و دختران افغان و تخصیص کمک های مالی برای برنامه ریزی و کمک ها برای رسیدگی به ازدواج طفل، زود هنگام و اجباری؛
- سهم گرفتن در مشوره مداوم با فعالان و گروه های محلی حقوق زنان در داخل افغانستان و با کارشناسان در میان دیاسپورا. شامل کردن دیدگاه های آن ها در برنامه ریزی و سیاست ها و حمایت کردن از مشارکت معنادار آن ها در سیاست بین المللی و فعالیت های دادخواهی.

به دبیرکل سازمان ملل، شورای امنیت سازمان ملل و رویه های ویژه و شورای حقوق بشر سازمان ملل:

- تشویق ادارات و نمایندگان سازمان ملل مانند گروه کاری در مورد تبعیض علیه زنان و دختران در قانون و عمل؛ گزارشگر ویژه در باره خشونت علیه زنان، علل و پیامدهای آن؛ گزارشگر ویژه در باره حقوق آزادی تجمع مسالمت آمیز و تشکل؛ نماینده ویژه دبیرکل در باره خشونت جنسی در منازعه؛ و نماینده ویژه دبیرکل برای کودکان و منازعه مسلحانه به ادامه نظارت بر وضعیت زنان و دختران در افغانستان و اعتراض هنگامی که حقوق آن ها نقض می شود در همکاری نزدیک با بخش حقوق بشر یوناما و گزارشگر ویژه در باره وضعیت حقوق بشر در افغانستان؛
- وادار کردن طالبان به پذیرش ناظران بین المللی در همه مراکز توقیف و اطمینان یافتن از این که این ناظران می توانند بازدیدهای سرزده/ غیربرنامه ریزی شده از همه محلات توقیف داشته باشند.

به دبیرکل سازمان ملل:

- بازدید از افغانستان و فشار آوردن بر طالبان برای پاسداری از حقوق زنان و دختران؛
- هدایت دادن به نماینده خاص دبیرکل سازمان ملل برای افغانستان تا در هر فرصت ممکن بر طالبان برای پاسداری از حقوق زنان و دختران فشار وارد کند.

به شورای امنیت سازمان ملل:

- تصویب قطع نامه ای مشتمل بر مجموعه ای از گام های عینی که شورای امنیت می خواهد در واکنش به وضعیت زنان و دختران در افغانستان بردارد؛

به شورای حقوق بشر سازمان ملل:

- فعال ماندن در باره وضعیت در افغانستان و اتخاذ گام های عینی در راستای حمایت از پاسخگویی برای موارد جدی نقض حقوق بشر در افغانستان؛
- ادامه حمایت از، تقویت و تمویل کافی مأموریت گزارشگر ویژه سازمان ملل در باره وضعیت حقوق بشر در افغانستان؛
- ارتقا و تقویت مأموریت گزارش دهی کمیساری عالی حقوق بشر در باره افغانستان؛
- ادامه بحث فوری که در پنجاهمین اجلاس شورا صورت گرفت و گفتگوی تعاملی که برای پنجاه و یکمین اجلاس شورا برنامه ریزی شده به منظور برداشتن گام های فوری برای رسیدگی به حقوق بشر زنان و دختران در افغانستان.

به گزارشگر ویژه در باره وضعیت حقوق بشر در افغانستان:

- ادامه تعامل با سازمان های بین المللی و ملی حقوق بشر برای دریافت گزارش های دوره ای و تسهیل هماهنگی در باره مسائل کلیدی؛
- خواستن، دریافت، بررسی و اقدام بر اساس اطلاعات از همه دست اندرکاران مربوطه در ارتباط با ادعاهای نقض، به خصوص در زمینه زنان و دختران، در همکاری نزدیک با مکانیسم های دیگر بین المللی، با در نظرداشت تأکید شورای حقوق بشر بر فوریت آغاز بررسی یا تحقیق فوری، مستقلانه و بی طرفانه در باره همه موارد نقض و تخطی از حقوق بشر به منظور پایان دادن به معافیت و حصول اطمینان از پاسخگویی و محاکمه مرتکبان؛
- حمایت از درخواست های سازمان های بین المللی، به شمول سازمان های غیردولتی، برای انجام تحقیق و نظارت در کشور؛
- انجام تحقیقات مداوم و مفصل در باره وضعیت زنان و دختران در افغانستان، انتظار گزارش جامعی در باره این موضوع، و اعتراض مکرر در باره موارد نقض علیه زنان و دختران؛
- کمک به سازمان ملل و تعامل با مراجع مربوطه در افغانستان در اجرای مکلفیت های افغانستان بر اساس اسناد بین المللی حقوق بشر، به شمول کمیته رفع تبعیض علیه زنان سازمان ملل و کمیته حقوق اطفال سازمان ملل؛
- حمایت از و تسهیل کار سازمان های داخلی حقوق بشر به خصوص سازمان هایی که توسط زنان اداره می شود.

سازمان عفو بین الملل
یک جنبش جهانی برای
حقوق بشر است.
زمانی بی عدالتی برای
یک شخص اتفاق می افتد،
برای همه ما مهم است.

به این گفتگو پیوندید

www.facebook.com/AmnestyGlobal

@Amnesty

با ما در تماس شوید

info@amnesty.org

+44 (0)20 7413 5500

مرگ در حرکت آهسته: زنان و دختران تحت حاکمیت طالبان

در کمتر از یک سال، طالبان حقوق زنان و دختران را در افغانستان از بین برده اند. آن‌ها حق تعلیم و تربیه، کار و گشت و گذار آزادانه زنان و دختران را نقض کرده اند؛ سیستم محافظت و حمایت از زنان و دخترانی که از خشونت خانوادگی فرار می‌کنند را لغو کرده اند؛ زنان و دختران را به خاطر سرپیچی از مقررات تبعیض آمیز طالبان به صورت خودسرانه توقیف کرده اند؛ و زمینه ساز افزایش در میزان ازدواج کودکان، زودهنگام و اجباری در افغانستان شده اند. زنانی که به گونه مسالمت آمیز علیه این محدودیت‌ها و سیاست‌ها اعتراض کردند آزار و اذیت، تهدید، بازداشت، اجبارا ناپدید، توقیف و شکنجه شده اند.

این گزارش بر اساس مصاحبه با 90 زن و 11 دختر افغان، شش کارمند فعلی یا سابق مراکز توقیف تحت اداره طالبان؛ 22 کارمند سازمان‌های غیردولتی ملی و بین‌المللی و آژانس‌ها و مکانیسم‌های سازمان ملل تهیه شده است. این تحقیق از طریق مصاحبه‌های حضوری در افغانستان در ماه مارچ 2022 و همچنین از طریق مصاحبه‌های از راه دور از سپتامبر 2021 تا جون 2022 انجام شد.

سیاست‌های بسیار ستمگرانه طالبان میلیون‌ها زن و دختر را از فرصت پیشبرد یک زندگی مصئون، آزاد و کام‌بخش محروم کرده است. جامعه جهانی باید پیام واضح، هماهنگ و مؤکدی به طالبان بفرستد مبنی بر این که سیاست‌های فعلی آن‌ها در مورد زنان و دختران هرگز مورد قبول واقع نخواهد شد و گام‌های عینی برای این که پیامدهای رفتار طالبان را برای آن‌ها نشان بدهند بردارند.

